

సంపుటము-4

సమావేశము-XXX

నంబరు. 1

వెల : రూ. 9-00

02 ఏప్రిల్, 2018

సోమవారము

విశంఖి నామ సం.

పైత్ర బ. 2

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
(1)	ప్రశ్నల్లో ఉన్న ప్రశ్నలు	01-34
(2)	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రం ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు, ఇంధన, మాలికవసతులు, పెట్టుబడి (విమానాశయాలు)శాఖ, 2017, మార్చి 22వ తేదీన జి.ఎం.ఎస్. నెం.7లో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ప్రతి, 1971, ఆంధ్రప్రదేశ్ అత్యవసర సేవల నిర్వహణ చట్టం (1971 సంవత్సరపు చట్టం నం.20)లోని (2)సెక్షన్ క్రింద ఆవశ్యకమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ (3) సభా కార్యక్రమం - ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు	34-34
(4)	సభా కార్యక్రమం - ప్రకటన	34-35
(5)	వ్యవసాయ సహాయక కార్యకలాపాలు/వృద్ధి/అనావృష్టి సిరోధనం, రైతు బజారులపై లఘు వర్గ కొనసాగింపు - వ్యవసాయ శాఖామంత్రి ప్రత్యుత్తరం	36-69

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరివత్తు

ప్రధాన అధికారులు

షైర్మన్

:

శ్రీ ఎస్. ఎం.డి. ఫరూక్

డిప్యూటీ షైర్మన్

:

శ్రీ రెడ్డి నుబ్రహ్మణ్యం

ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక

:

శ్రీమతి పామిడి శమంతకమణి

శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి

శ్రీ బోడ్డ నాగేశ్వర రావు

కార్యదర్శి (ఇన్ఫార్మేషన్)

:

శ్రీ ఎమ్. విజయరాజు

ఉప కార్యదర్శులు

:

శ్రీ క. సత్యనారాయణరావు

శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు

సహాయ కార్యదర్శులు

:

శ్రీ పి. వి. సుబ్రహ్మణ్యమి

శ్రీ క. రాజకుమార్

శ్రీమతి ఆర్. వనితారాణి

డా. వై. కామేశ్వరి

శ్రీ ఇ. సంజీవరావు

శ్రీ క. వెంకటేశ్వరరావు

శ్రీ డి. జగన్మహాన్‌రావు

శ్రీ బి. ప్రభాకరరావు

శ్రీమతి క. భారతి

చీఫ్ రిపోర్టర్

:

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరావు

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్

సెప్టెంబరం, 02వ తేది, ఏప్రిల్, 2018

(నభ ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(గౌరవ అధ్యక్షులు అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

MR.CHAIRMAN: Now Question Hour.

1. వశ్వత్తరాలు

సూతన వి ఆర్ సి

ప్రశ్న నెం.10435(71)

సర్వోచ్చ విచపు బాల సుబ్రహ్మణ్యం, రాము సూర్య రావు, యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు.,

గౌరవసీయులైన ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు మరియు ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వాల్సిన కరవు భత్యం బకాయల సంఖ్య ఎంత; వాటిని ఎవ్వటిలోగా చెల్లిస్తారు.
- అ) కొత్త వేతన సవరణ కమిషన్‌ను సియమించే ప్రతిపాదన ఏర్పడినా ఉందా;
- ఇ) అయితే, కమిషన్‌ను ఎవ్వటిలోగా ప్రకటిస్తారు?

గౌరవసీయులైన ఆర్థిక, ప్రణాళిక, వాణిజ్య పన్నులు మరియు శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణము):

- అ) 01-07-2017 నుండి ఒకటి మరియు 01-01-2018 నుండి మరొకటి రెండు విడతల డి.ఎ బకాయలు ఉన్నాయి. వాటిని త్వరలో మంజురు చేయడమనుతుంది.
- అ) సూతన వేతన సవరణ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఎన్.జి.ఎస్ సంఘం వినతి పత్రం సమర్పించారు.

ఈ) ఈ విషయం పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - చిత్తూరు, ప్రకాశం, సెల్లూరు): అధ్యక్షా, రెండు విడతల డి.ఎను ప్రస్తుతమున్న అధిక ధరల నేవధ్యంలో దయచేసి మంత్రి గారు వెంటనే మంజూరు చేస్తే బాగుంటుంది. వేతన స్థిరికరణకు సంబంధించి 01-07-2018 నుంచి నూతన వేతన స్థిరికరణ సంఘం రావలని ఉంది కాబట్టి, ముందున్నగా కొమీపన్ వేస్తామని ప్రభుత్వం తరఫున హామీ ఇచ్చారు. అదే విధంగా ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ సంఘాలు కూడా నూతన వేతన స్థిరికరణలో కొన్ని అంశాలను మీ దృష్టికి తీసుకొచ్చాయి. ఎందుకంటే గతంలో రెండు, మూడు వేతన స్థిరికరణలకు సంబంధించి అంటే 1992వ సంవత్సరం తరువాత ప్రతి సందర్భంలోనూ రెండు, మూడు సంవత్సరాలు ఆలస్యంగా వేతన స్థిరికరణ చేయడం జరిగింది. మొదటి ఒకటిన్నర సంవత్సరం పేపర్ మీదనే బెనిఫిల్స్ ను పెట్టడం, గత చిట్టచివరి జీ.ఐ. తేది నుంచి పిఎఫ్కు, అడ్డెస్ట్ చేయడం, తరువాత బాండ్లు ఇవ్వడం వంటివి ఉన్నాయి. పిఎఫ్కు అడ్డెస్ట్ చేసినా, బాండ్లు ఇచ్చినా ఫర్మలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ వేతన స్థిరికరణ నలే ఈ నూతన వేతన స్థిరికరణలో జీ.ఐ. ఇచ్చిన తేది నుంచే ఆర్థిక సాలభ్యం ఉండేటట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఒక మంచి ఉన్నతాధికారిని పీఅర్సీ కొమీపన్రగా వెంటనే నియమించే నిర్దయాన్ని సభలోనే ప్రకటిస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోడ్డు నాగేష్వరరావు (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం కృష్ణా, గుంటూరు): అధ్యక్షా, రెండు డిఎ బకాయిలు ఉన్నాయి. ఆ రెండు బకాయిలను విడతల వారిగా విడుదల చేసే నిర్దయం తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ డిఎ ఎరియర్స్ కాదు, పీఅర్సీ ఎరియర్స్ ను కూడా మళ్ళీ చెల్లించాల్సి ఉండగా పేరివిజన్ కమిటీ నియామకం జరుగుతోంది. 5 సంవత్సరాలు కూడా అయిపోవస్తాంది. పీఅర్సీ ఎరియర్స్ ను వెంటనే చెల్లించాలిన్న అవసరం ఉంది. పీఅర్సీ కొమీపన్ నియామక విషయం గాసి, డిఎ బకాయిలు చెల్లింపుల విషయంలో గాసి ప్రభుత్వం వద్ద నిర్దయం ఏదైనా ఉందా? ఉంటే ఖచ్చితంగా దానిని తెలియజేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఖచ్చితంగా పేరివిజన్ కొమీపన్ ఏర్పాటు విషయాన్ని కూడా పరిశీలించి, ఎవరిని పేరివిజన్ కొమీపన్రగా నియమించాలనే ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నాయా? ఉంటే ఎప్పటిలోగా అమలులోకి తీసుకువస్తారని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - కర్నూలు, అనంతపురం, కడవ): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి నూతన వేతన సంఘాన్ని నియమిస్తారు. 1958లో మొదటి పీఅర్సీ వచ్చిన తరువాత ఇప్పటి వరకు 10 పీఅర్సీల కాలంలో నోవర్లగా 11 సంవత్సరాల రెలల బకాయిలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు నష్టపోవడం జరిగింది. అంటే బీల్లులో మాత్రం ఉద్యోగుల ఖాతాలో ఉంటుంది. వాస్తవంగా 11 సంవత్సరాల రెలల బకాయిలు ప్రభుత్వ ఖాతాలోకి జమ అవుతుంది. అలాగే ఈ 10వ పీఅర్సీలో కుడా 10

ప్రశ్నాత్మరాలు

నెలల బకాయిలు రావాల్సి ఉన్నది. నోవనర్ లేని పీఆర్సి రావాలంటే ఒక సంవత్సరానికి ముందే నూతన వేతన సవరణ కమిటీని నియమించాలి. సరానరి ఇష్టుడు ఒక సంవత్సరం 4 నెలలు. ఈ 10వ పీఆర్సిలో కాలయావన జరుగుతోంది. అందుకోనం పెంటనే నూతన పీఆర్సి కమీషన్ ని నియమించాలి. నోవనర్ లేని పీఆర్సిని 01-07-2018 నుంచి అమల్లోకి వచ్చేవాటిని, అలాగే ఆర్థిక ప్రయోజనాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే విధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. అలాగే రెగ్యులర్ ఉద్యోగులకు జీతాలు పెంచినప్పుడు కాంట్రాక్ట్, అవుట్ సోర్టింగ్ వారికి దశల వారిగా పెంచుతున్నారు. ఈ మధ్యనే ఏప్రిల్ 2018 నుంచి ఐటిఎలో ఉన్న వారికి ఇచ్చారు. రెగ్యులర్ ఉద్యోగులకు ఏవిధంగా వేతనాలను పెంచుతారో కాంట్రాక్ట్, అవుట్ సోర్టింగ్ వారికి కూడా రెగ్యులర్ ఉద్యోగుల దామాషైలోనే పెంచాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం - శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టం): అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రం విడిషనోయిన నేపథ్యంలో ఆర్థికపరమైన లోటు ఉన్నప్పటికి కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు తెలంగాణా ఉద్యోగుల ముందు మనం చిన్న చూపు కాకూడదని 43 శాతం ఫిట్ మొంటను ఇచ్చి ఆ రోజు ఎంతో ఉదారంగా వ్యవహరించారు. కాసి, ఆర్థికపరిస్థితులు ముందుకెళ్ళక పోవడం వల్ల ఈ రోజు వరకు పీఆర్సి బకాయిలు ఇవ్వలేదు. ఇంత వరకు కూడా ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఓపిగ్గానే వ్యవహరించారు. అదే విధంగా పెన్నప్పు కూడా ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఎందుకంటే వారికి డి.ఎలు, ఎరియర్స్ ఎవైతే ఉన్నాయో, అవి పెండింగులో ఉండడం వల్ల వారు అనేకప్పాస్ చేసుకొన్నా అని జరగక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇది ఎలాగూ ప్రభుత్వ వరిశిలనలో ఉంది కాబట్టి, ప్రభుత్వం ప్రివేర్ట్ గా ఉంది కాబట్టి, నేను మనవి చేసేదేమంటే తెలంగాణాలో 8 విడతలుగా ఉద్యోగులకి బకాయిలు కూడా ఇచ్చారు. ఆల్రార్డీ వారికి ఎరియర్స్ ఇవ్వడం కూడా హర్తయిపోయింది. మనకు కూడా ప్రభుత్వం పీఆర్సి ఎరియర్స్, డి.ఎల బకాయిలన్నింటిని వేగంగా ఇవ్వడం కోసం ఆలోచన చేయాల్సిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం-తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్షా, ఉద్యోగులంతా ప్రభుత్వం వట్ట ఎంతో అభిమానంగా ఉన్నారు. అందువల్ల వారు ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా కలిసి మాట్లాడుతున్నారు. అందువల్ల వారి ఆశలకు అనుగుణంగా చేస్తే మంచిది. అలాగే కత్తి నరసింహ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు కాంట్రాక్ట్, అవుట్ సోర్టింగ్ వారందరికి కూడా పెంచితే మంచిది. ప్రభుత్వం నమర్థవంతంగా చేస్తే వారికి ఎంతో ఉపయోగపడుతుందని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు: అధ్యక్షా, ఉద్యోగులకు సంబంధించి రెండు ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు. ఒకటి డి.ఎరియర్స్, పీఆర్సి ఎరియర్స్ ఇవ్వాలి. పీటన్నింటిని కూడా టైమ్ టు టైమ్ ఉండే రెవెన్యూ ఎవైలబులిటీని బట్టి చేస్తున్నాము. ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ కూడా చాలా మంది నస్స కలిశారు, ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా కలవడం జరిగింది. పీలైనంత త్వరలోనే ఇవ్వడానికి ప్రయత్నాలు చేయస్తామనే అప్రాప్రియేషన్ బిల్లులో కూడా చెప్పాను.

అందుచేత we are on the job. అందుచేత ఎవ్వడు వెనులుబాటు కలుగుతుందోనని ఎదురుచూస్తున్నాము. వెనులుబాటు కలిగినప్పుడు పిఆర్ఎస్ ఎరియర్ అస్సి ఇవ్వాలి. అది చాలా ఎక్కువ అవోంట్ ఉంది. అందుచేత ఇచ్చేటప్పుడు పెన్ననర్న్ కి ఎలా ఇవ్వాలి, రెగ్యులర్ ఎంప్లాయిస్కు ఎలా ఇవ్వాలనే దాని మీద కూడా చర్చలు జరుగుతున్నాయి. అదే విధంగా రెండు డీలు బకాయిలు ఉన్నాయి. అవి కూడా ఇవ్వడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. అదే విధంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎంప్లాయిస్కు అన్ని రకాలయిన బెనిఫిట్సు ఇస్తున్నాము. ఆర్థికవరమైన కష్టాలు ఉన్నప్పటికి కూడా బెనిఫిట్సు ఇవ్వడంలో ఎక్కడా వెనక్కి వెళ్లడం లేదు. కాంట్రాక్ట్, అవుట్ సార్టీంగ్ ఎంప్లాయిస్ మళ్ళీ జీతాలు పెంచాలని ఇంతకు ముందే గౌరవనభ్యులు చెప్పారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల్లోనే కాంట్రాక్ట్, అవుట్ సార్టీంగ్ ఎంప్లాయిస్ అందరికి జీతాలు పెంచాము, మున్సిపాలిటీ వర్కర్స్ కి కూడా జీతాలు పెంచాము. అదే విధంగా పిఆర్ఎస్ క్రింద 43 శాతం ఫిట్మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కువ మొత్తం అయినప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం ఎంప్లాయిస్కు సహాయం చేయాలి, వారి కోర్టేలు తీర్చాలనే ఉన్నిటంతో అన్నింటిని ఇస్తానే ఉన్నాము. ఈ రెండు మిగిలిపోయాయి. పిటిని కూడా చేస్తాము. మూడవది క్రొత్త పిఆర్ఎస్ ని వచ్చే సందర్భముని గౌరవనభ్యులు అడిగారు. దానిని కూడా ప్రభుత్వం తరఫున ఎగ్గామిన్ చేస్తున్నాము.

MR.CAHIRMAN: Question No.9975, Minister for Finance.

ప్రభుత్వ ఆనుపత్రుల ప్రవేచీకరణ

ప్రశ్న నెం. 9975(78)

శ్రీమతి తాడపట్ల రత్నాబాయి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన ఆరోగ్య మరియు వైద్య విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ ఆనుపత్రులను ప్రావేచీకరణ చేయుటకు ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా;
- ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి;
- ఇ) ఆనుపత్రులలో వనిచేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ మరియు కోట్-సార్టీంగ్ ఉద్యోగుల సర్కిలును క్రమబద్ధికరణ చేసే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం దగ్గర ఏదైనా ఉన్నదా?

గౌరవసియులైన ఆరోగ్య మరియు వైద్య విద్యా శాఖ మంత్రి తరఫున గౌరవసియులైన ఆర్థిక, ప్రణాళిక, వాణిజ్య వన్మలు మరియు శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు)

- అ) లేదంటి.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

ఇ) లేదండి.

శ్రీమతి తాడపట్ల రత్నభాయి (నామినేటెడ్): అధ్యక్ష, గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఉన్నటువంటి ఆనుపత్రుల్లో ఒప్పంద ఉద్యోగుల నర్సిసులను క్రమబద్ధికరించే విషయంలో ఎమైనా ప్రతిపాదన ఉందా? ఉంటే దయచేసి చెప్పమని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్ష, గత మూడు సార్లకు ఇప్పటికి చెప్పిన సమాధానంలో మార్పులు వచ్చాయి. గతంలో మనం కాంట్రాక్ట్ మరియు బౌట్ సార్సింగ్ ఉద్యోగులను, ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టిన విధంగా నర్సిసులను క్రమబద్ధికరణ చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయా అంటే ఉన్నాయి అన్నారు. అయితే అదే సందర్భంలో నుప్పింకోర్చు తీర్చు అడ్డంకిగా ఉంది కాబట్టి, ఒక కేబినేట్ ఉప సంఘం పేసి పరిశీలన చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇప్పుడైతే హర్షితగా అనలు లేదండి, ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదండి, లేదండి అని సమాధానం ఇచ్చారు. ఇది సరైనటువంటి సమాధానం కాదు. ఎందుకంటే ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పెట్టింది. మేము అధికారంలోకి వస్తే ఖచ్చితంగా కాంట్రాక్ట్ మరియు బౌట్ సార్సింగ్ ఉద్యోగుల నర్సిసులను క్రమబద్ధికరణ చేస్తామని చెప్పారు. దానికి కేబినేట్ ఉప సంఘాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేశారు. ఆ కేబినేట్ ఉప సంఘం ఈ మధ్య కాలంలో కోసం మీట్ కూడా కాలేదు. దీని మీద ఖచ్చితంగా మంత్రి గారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుందని, కొన్ని పేల మంది కాంట్రాక్ట్ మరియు బౌట్ సార్సింగ్ ఉద్యోగులు ఎదురుచూస్తున్నారు. సమాధానంలో గతంలో విద్యాశాఖలో ఇంత మంది ఉన్నారు, ఆరోగ్యశాఖలో ఇంత మంది ఉన్నారనే లెక్కలు కూడా ఇచ్చారు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఉ.10.1.0

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు: అధ్యక్ష, గౌరవనభ్యరాలు అడిగినట్లుగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో వైద్యసాక్షాత్ కు మెరుగుపరచాలిన అవసరముంది. ఆ ఏరియాలో ఉండే హస్పిటల్ని ప్రైవేట్‌జె చేయాలని అనుకోలేదు. అయినష్టటికి అక్కడుండే హస్పిటల్ని మరింత బలోవేతుం చేసి, అవసరమైతే కొత్తవిహాచసిలను రిమోట్ ఏరియాస్లో పెట్టాలని ప్రభుత్వం ఆలోచించింది. వాటన్నిఱటిష్టెన్ త్వరలోనే నీర్చయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రెండుదేమంటే - కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగుల క్రమబద్ధికరణకు సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, GoM ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందనేది వాస్తవం. అధ్యక్ష, ఈ ఒక్క ఇష్టాన్ నేకాదు, చాలా ఇష్టాన్ డిస్ట్రిక్టు చేశాము. అందరికీ కూడా జీతాలు పెంచడం జరిగింది. నుప్పింకోర్చు జడ్డిమెంట్ వచ్చినప్పుడు, నుప్పింకోర్చులో చాలా స్పష్టంగా నీర్చయం చెప్పడం జరిగింది. వాట్లు జడ్డిమెంట్లో చాలా క్లియర్స్ గా చెప్పారు. రాజ్యాంగ నిబంధనలకు అనుగుణంగా రెగ్యులరైజెస్‌ అనేది చేయాలే తప్ప, దానికి వ్యతిరేకంగా చేయడానికి వీల్లేదనేది వారి జడ్డిమెంట్. GoM వీటన్నింటినీ క్షణింగా

వరిశేలించిన తరువాత, రెగ్యులరైజేషన్కు సాధ్యవడదు కాబట్టి, వివిధ శాఖల్లో వనిచేన్నున్న కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులకు 50 శాతం జీతాలు పెంచాము. డోట్సోర్స్‌ఎంజినీరింగ్ ఉద్యోగులకు కూడా జీతాలు పెంచాము. అందుచేత ఎవరు ఏది అడిగినా కూడా, ఇటీవల GoM తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం హెల్చ డిపార్ట్మెంటులో వనిచేన్ను వారికి కూడా జీతాలు పెంచడం జరిగింది. హెల్చకు సంబంధించి, కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులు ఎవరైతే ఉన్నారో వారిచ్చిన రిప్జెంట్స్ మేరకు ఎన్జింగ్లతో మాటలాడి వాళ్ళకి, అదేవిధంగా ప్రభుత్వానికి మధ్య కూడా సయోధ్య కుదిర్చి, అనుకున్న ప్రకారంగానే జీతాలిచ్చేలా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులను రెగ్యులరైజ్ చేసే విషయంలో మాత్రం నుప్పించోర్చు ఇచ్చిన జడ్డిమెంటు అమల్లో ఉంది కాబట్టి, అది కష్టమని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది అధ్యక్ష.

MR.CHAIRMAN: Question No.10329, Minister for Industries.

అనంతపురంలో కియా మోటర్ వరిశ్వము

ప్రశ్న నెం.10329(72)

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి, ఎం.ఎల.సి.,

గౌరవసీయులైన పరిశ్రమలు, వాణిజ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞారా;

- అ) అనంతపురము జిల్లాలో కియా మోటర్ కంపెనీ ఏర్పాటుచేయబోతున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అయితే, కల్పించదలచిన ఉద్యోగ అవకాశాల కేటగిరి వారి వివరాలేమటి;
- ఇ) నదరు కంపెనీ ఎప్పటిలోగా ప్రారంభించడమనుతుంది?

గౌరవసీయులైన పరిశ్రమలు, వాణిజ్యం, పుడ్క ప్రాసెసింగ్, అగ్రి బిజినెస్ మరియు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. అమరనాథ్ రెడ్డి):

- అ) అప్పునండి.
- అ) హామీ ఇచ్చిన ఉద్యోగాలు 11,000. ఇందులో 4,000 శాశ్వత ఉద్యోగాలు మరియు 7,000 తాత్కాలిక ఉద్యోగాలు చేరి ఉంటాయి. వరోక్కంగా నుమారు 22,000 మందికి కూడా ఉపాధిని కల్పించడమనుతుంది.
- ఇ) 2019, సెప్టెంబర్ నాటికి వాణిజ్య కార్బూక్మాలను ప్రారంభించాలని కంపెనీ ప్రతిపాదిస్తున్నది.

శ్రీ బి.ఎన్.రాజసింహలు (స్థానికసంస్థలు-చిత్తూరు): అధ్యక్ష, కియా మోటర్ అనంతపురం జిల్లాకు రావడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, అదేవిధంగా పరిశ్రమల శాఖామంత్రి గారు ఎంతో శ్రమపడ్డారు. అయితే, ఇక్కడ ఒక సభ్యుడు మాటలాడుతూ ఆ పరిశ్రమని మేమే తెచ్చామని అంటున్నారు. ఒకపేళ ఆ పరిశ్రమని వారే తెచ్చి

ఉంటే, ఇంకా రాష్ట్రానికి ఇవ్వాలినవే ఇంకా ఇవ్వలేదు గాని, ఈ రోజు రాయలసీమకు వచ్చి ఆయన (సభ్యులు తీసుము పీరాజు గారు) ఇష్టప్రకారం మాటల్లడుతున్నారు.

(బెర్)

ఈక్కు నిమిషం అధ్యక్షా. ఈ విషయంపై మాటల్లడేందుకు మేము ఒక్కరమే ఉండేది. సమాధానం చెప్పినివ్వండి. అప్పుడే బెర్ కొడితే ఎట్లా? ఆయన ఇష్టప్రకారం మాటల్లడుతున్నారు.

MR.CHAIRMAN: You please put your question. సమాధానం మీరు కాదండి చెప్పాల్సింది, మంత్రి గారు చెబుతారు. మీరు క్వాట్ వేయండి.

శ్రీ బి.ఎన్.రాజసింహులు: అదే సార్. అక్కడ రాయలసీమని రెచ్చగొండుతున్నారు. అది మంచి పద్ధతి కాదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాదు. ఆయన కడప, పులివెందులకు పోయారు. అక్కడ ఎం జరిగిందో తెలియదు గాని, అప్పటి నుండి ఆయన ఇష్టప్రకారం మాటల్లడుతున్నారు. అది మంచి పద్ధతి కాదు. రాయలసీమ వాసుల్ని రెచ్చగొట్టవద్దని మీ ద్వారా వారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇది మంచి సాంప్రదాయం కాదు. మేము ఆందోళన చేయాలంటే ఇంకా ఎక్కువ కూడా చేయుచ్చు. వారికి దైర్ఘ్యముంటే రాయలసీమకు నుఫీంకోర్చు ఇప్పించమనండి. లేకపోతే మరొకటి ఇప్పించమనండి. అంతేగాని, ఇది మంచి పద్ధతి కాదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.దీవ్కరెడ్డి (స్థానికసంస్థలు-అనంతపురం): అధ్యక్షా, మా సాంస్కరిక సభలో ఉన్న కొందరు సభ్యులు ముఖ్యమంత్రి గారిని రాయలసీమలో తిరగనివ్వమని నిన్న వ్యాఖ్యలు చేయడం జరిగింది. నేను మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేదేవంటే – వాళ్లు తప్పుడు ప్రచారం చేస్తున్నారు గనుక, మంత్రి గారు మరొక్కసారి జరిగిన అభివృద్ధి పథకాలన్నింటిపై ట్యూషన్ చెప్పి ఆ సభ్యులకు ఎక్కుప్పాయిన్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఇ.ప్రభాకర్ (స్థానికసంస్థలు-కర్నూలు): అధ్యక్షా...

మిషన్ షైర్క్స్: కె.ఇ. ప్రభాకర్ గారూ, ఇది అనంతపురంకు సంబంధించినది.

శ్రీ బి.ఎన్.రాజసింహులు: ఫర్మలేదు సార్. ఇది రాయలసీమకు సంబంధించిన విషయం.

రిజనల్ ఫీలింగ్ తెస్తున్నారు వారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. కరెక్షన్ కాదిది.

మిషన్ షైర్క్స్: కియో మోటార్స్ గురించి మాటల్లడండి. ఆ సభ్యుడు ఇక్కడ సభలో లేరు కదా.

శ్రీ బి.ఎన్.రాజసింహులు: రమ్మని చెప్పండి సార్.

మిషన్ షైర్క్స్: నేను ఎలా చెబుతానండీ?

శ్రీ కె.ఇ.ప్రభాకర్: అధ్యక్షా, కియో మోటార్స్‌కు సంబంధించి మొత్తం 11000 దాకా ఉద్యోగాలున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. దాంట్లో ప్రత్యక్షంగా 7000, వరోక్షంగా మరో 4000 ఉద్యోగాలు వస్తాయన్నారు. ఈ ప్రశ్నలో అడిగిందేమంటే – వర్గాల వారిగా ఎస్టీ, ఎస్టీ, బీసీలకు ఏ విధంగా ఉద్యోగాలు కేటాయించారనేది తెలువవలసిందిగా నేను మంత్రిగార్థి కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అనంతపురం జిల్లాలో జరిగిన అభివృద్ధి, ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించే సభ్యులకు కనపడటం లేదా అని అడుగుతున్నాను. కేవలం పరిశ్రమలే కాదు, హండ్రీసీవా ద్వారా పులిపెందులకు కూడా సీరందించిన సంఘటనల్ని ఒకసారి సభ్యులకు గుర్తు చేస్తున్నాను. మరోకసారి అభివృద్ధి షైన్ దృష్టిసారించాలని గౌరవ సభ్యులకు మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, కియో మోటార్స్ పరిశ్రమ రాయలసీమలోని వెనుబడిన జిల్లా అయిన అనంతపురం జిల్లాకు రావడం, దాన్ని సాధించినందుకు ముఖ్యమంత్రి గార్థి, పరిశ్రమల శాఖామంత్రి గార్థి అభినందిస్తున్నాను. అదేవిధంగా మేము చాలాకాలం నుండి అడుగుతున్న ప్రశ్నే ఇది. వేలాది ఎకరాల ప్రభుత్వ భూములు గాని, రైతుల భూముల్ని గాని పరిశ్రమల ఏర్పాటుకోసం ఇస్తున్నాము. ఇదేనేవధ్యంలో స్థానికులకు ఉద్యోగాలిచ్చే అంశాన్ని కూడా పరిశీలించాలి. ఒకేళస్సిల్టు లేకపోతే స్క్యూల్ డెవలమ్ మెంట్‌ని పెంపాందించి, ఈ 22,000 ఉద్యోగాల్లో స్థానికులకు ఎన్ని ఉద్యోగాలు కల్పిస్తారో స్పష్టంగా తెలియజేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా మంత్రి గార్థి కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నర్సింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, కియో మోటార్స్ వల్ల అనంతపురం జిల్లాకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంది. అక్కడ రైతులకు గాని, నిరుద్యోగులకు గాని చాలా ఉపయోగపడే ప్రాజెక్టు ఇది. అయితే, అనంతపురం జిల్లాలో 2017లో బిహార్ జిల్లకు శంకుస్థాపన చేశారు. అది ఎవ్వడు ప్రారంభమవుతుంది? అలాగే, సెంట్రల్ క్ష్యామ్స్ అండ్ ఎక్సెప్స్ నంష్ట స్థాపనకు 2015లో శంకుస్థాపన చేశారు. అదీ ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. ఆ రెండు సంస్థలు ఎప్పటిలోను ప్రారంభమవుతాయనేది తెలియజేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గార్థి కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి.కేశవ్: అధ్యక్షా, దయచేసి కేంద్ర మంత్రివర్యులు ఈ విషయాన్ని తెలపాలి. ఈ కియో మోటార్స్ పరిశ్రమకు కేంద్రప్రభుత్వం ఏమైనా నిధులు కేటాయించిందా? లేక కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా ఈ ప్రాజెక్టు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు వచ్చేలా చౌరవ చూపించిందా? లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే మొత్తం నిధులు కేటాయించిందా అన్న విషయాన్ని మంత్రి గారు వివరించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై.వి.బి.రాజేంద్రప్రసాద్ (స్థానికసంస్థలు-కృష్ణా): అధ్యక్షా, రాష్ట్రవిభజన తరువాత మనం అన్నిరంగాల్లో పెనుకబడిన విషయం తెలిసిందే. అయితే, రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం మన ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంతో శ్రమించి ఈ కియో మోటార్స్ పరిశ్రమని మన రాష్ట్రానికి తీసుకువచ్చిన విషయం మనందరికి తెలిసిందే. ఈ సందర్భంగా ఆ పరిశ్రమలో ఇచ్చేటటువంటి ఉద్యోగాలు గమనిస్తే, అక్కడుండే స్థానికులకు మాత్రమే గాకుండా, మన రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లో ఉండేనిరుద్యోగులకు ఇష్టాడానికి ఏమన్నా రిజర్వేషన్లు కేటాయించారా? ఖచ్చితంగా దాన్ని అమలుచేసేందుకు ప్రభుత్వం ఏమన్నా నిబంధనల్ని రూపొందించిందా? అన్నది తెలియజేయాల్సిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గార్థి కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి వి.శమంతకమణి(శాసనసభా నియోజకవర్గం) : అధ్యక్ష, కరువు జిల్లా అయిన అనంతపురం జిల్లాకు ఒక ప్రక్క హంద్రినివా నుజల ప్రవంతి ద్వారా జీడివల్లి, గొల్లవల్లి రిజర్వ్యాయర్లకే గాకుండా, ఒకనాడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు చెరువులు నిర్మించారన్న రీతిలో గొల్లవల్లి రిజర్వ్యాయరుకు సీటిని తరలించి సీటి పనతిని కల్పించడం వల్ల ఈ రోజు కియో మోటార్స్ పరిష్కమ అనంతపుం జిల్లాకు రావడం జరిగింది. దేశపరిత్రలో అనంతపురం జిల్లాలో ఒక పరిష్కమ ఉండనే గుర్తింపు తీసుకువచ్చిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి దక్కుతుంది. అటువంటి కియో మోటార్స్ సర్విసెన్ వచ్చిన తరువాత అక్కడ భూముల ధరలు పెరగడమే గాకుండా, అనేకమందికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తున్నారు. దానికి అనంతపురం జిల్లా వాసులుగా మేమంతా ముఖ్యమంత్రి గారికి జన్మజన్మన్నలా రుణవడి ఉన్నామని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి.వి.ఎన్.మాధవ్ (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం-శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం): అధ్యక్ష, ప్రజల్లో ఒక తప్పుడు అభిప్రాయం కలిగించే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ పరిష్కమని రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిందని అంటున్నారు. ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమన్నది భారతదేశంలో ఒక భాగమనే విషయాన్ని మరిచిపోయి నభ్యలు మాటల్లడుతున్నారు. ఏది వచ్చినా కూడా కేంద్ర రాష్ట్రసంబంధాల కారణంగానే వస్తుంది. దానికి ఇంకో అర్థం తీయాల్సిన వని లేదు. ఇవాళ్లి నేపథ్యంలో అనేక రకాలుగా రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి జరుగుతున్న సందర్భంలో ఇటువంటి మాటలు మాటల్డి కేంద్రం రాష్ట్రానికి ఏం చేసిందని అడిగితే, దీంటో సప్పంగానే తెలుసు. ఇది Make-in-India కార్బూకమంలో భాగంగా, పార్ట్రనర్సిప్స్ నమ్మిట్లో భాగంగా ప్రధానమంత్రిగారు సాత్ కొరియా పెళ్లిన తరువాత ఒప్పందంపై సంతకం చేసి, కియో మోటార్స్కు సంబంధించిన అధికారుల్ని కలిసినందువల్ల రాష్ట్రానికి వచ్చిన ప్రాజెక్టు అనే విషయాన్ని స్థాపింగా ప్రధానమంత్రి గారు ట్యూట్టర్లో ట్యూట్ చేయడం జరిగింది. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అంటే భారతదేశానికి తీసుకువచ్చారు.

ఉ.10.20

మేక్ ఇన్ ఇండియాలో భాగంగా 2016వ సంవత్సరంలో నరేంద్రమోదీ గారు సాత్ కొరియా పెళ్లినప్పుడు అక్కడ అగ్రమెంట్ చేసుకోవడం జరిగింది. కియో మోటార్స్ వారు కూడా భారతదేశం రావాలని కోరుకోవడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుంది.

మిషన్ షైర్క్స్: మాధవ్ గారు, కంప్లెట్ చేయండి. ఆ వివరాలు మినిషన్గారు చెబుతారు.

శ్రీ వి.వి.ఎన్. మాధవ్: అనేక రకాల బెనిఫిట్ ఇవ్వడంలో కూడా కేంద్రప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుంది.

(శ్రీ బి.ఎన్. రాజనింహులు షైర్ నుండి అంతరాయం)

మిషన్ షైర్క్స్: దయచేసి కూర్చోండి. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు.

శ్రీ వి.వి.ఎన్. మాధవ్: (మైక్ లేదు) ఒక ఏజెస్‌ని పెట్టి అవసితి జరుగుతోంది. అలాగే, చుట్టూ వక్కల ల్యాండ్ విషయంలో కూడా .....

మిస్టర్ షైర్స్: మంత్రిగారు నమాధానం చెబుతారు. మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. అమర్సాధ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నాలై .....

శ్రీ డోక్కు మాణిక్య వరథసాద్: సార్, ఇది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. కేంద్రాప్రు ప్రభుత్వాల మధ్య సంబంధాలు.....

(అంతరాయం)

శ్రీ సౌము పీరాజు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): (మైక్ లేదు) సార్, మా సభ్యులు మాటలాడితే కూర్చోమంటారు. వాట్ల మాటలాడితే అలో చేస్తున్నారు. వారు అవాస్తవాలు మాటల్లడుతుంటే మీరు నమయం ఇస్తున్నారు.

మిస్టర్ షైర్స్: నన్న క్వస్టన్ చేసి అధికారం మీకు లేదు.

శ్రీ సౌము పీరాజు: (మైక్ లేదు) సేను క్వస్టన్ చేయడం లేదు సార్.

శ్రీ డోక్కు మాణిక్య వరథసాద్: అధ్యక్షా, కియా మోబార్స్ చాలా ప్రతిష్టాట్కమైన సంస్థ. ఇందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా క్యాష్ చేశారు. ఈ సంస్కు కేంద్రప్రభుత్వం నుండి ఏమైనా ఇస్పాష్టివ్ వచ్చాయా? నిధులేమైనా వచ్చాయా? రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ సంస్థ ఏర్పాటుకు ఏ మేరకు సహాయం చేసిందనేది ప్రధాన అంశం. కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలపై ఈరోజు దేశంలో చర్చ జరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు అన్యాయం జరుగుతోందని రాష్ట్రాలకు మంత్రివర్యులు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇతర దక్షిణాది రాష్ట్రాల మంత్రులంతా బాధపడుతున్నారు. ఈవిధంగా కేంద్రప్రభుత్వం చేస్తున్న అన్యాయాలను సభ ద్వారా చర్చించవలసిన అవసరం ఉన్నది అధ్యక్షా. మంత్రిగారు నమాధానం చెప్పాలి. ఏ మంచి పని జరిగినా అది మేమే చేశామని కేంద్రం చెబుతున్నది. అది తప్పు. ఎవరు మంచి చేస్తే అది వాళ్ళ చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. అమర్సాధ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నాను దాదావు 10 మంది సభ్యులు మాటలాడారు. ప్రపంచ దేశాలలో 5వ అతి పెద్ద ఆటోమోబైల్ సంస్థ కియా మోబార్స్ ఈరోజు మన రాష్ట్రానికి రావడం జరిగింది. భారతదేశంలోనే 2 బిలియన్ డాలర్లతో అతి పెద్ద ఎఫ్.డి.ఐ. మన దేశానికి, రాష్ట్రానికి పెట్టుబడుల రూపంలో రావడం చాలా సంతోషం. అనంతపురం వంటి వెనకబడిన జిల్లాలకు ఆ పరిశ్రమ రావడం చాలా ముఖ్యమైన విషయం. దీనిపై మనం వేరే రకంగా మాటల్లడుకోవడం మంచిది కాదు. అటువంటి బ్యాక్స్‌వర్డ్ జిల్లాకు ఒకసారి మనం వెళ్లి చూస్తే గతంలో ఏరకంగా ఉంది, ఇప్పుడు ఎలా ఉంది అనేది తెలుస్తుంది. పక్కనే లేపక్కి ఉన్నది. గతంలో ల్యాండ్ ఇచ్చారు. దానిపక్కనే గత

ప్రభుత్వ హాయంలో దాదాపు 6,7 వేల ఎకరాలు కూడా స్థలాలు ఇచ్చిన నందర్పాలు ఉన్నాయి. అవస్థి ఖాళీగా ఉండిపోయాయి. ఇప్పుడు 547 ఎకరాలలో అతిపెద్ద ఆటోమెబైల్ సంస్థ ఈ రాష్ట్రానికి రావడమనేది ప్రతిష్ట్రోత్సమైన కార్యక్రమం. దీనిద్వారా రాయలనీమ ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లాలో అక్కడున్న యువతకు ఉండి అవకాశాలు వస్తాయి. స్థానికంగా ఏ రకంగా ఉండి అవకాశాలు కల్పిస్తారని నభ్యలు అడిగారు అధ్యాత్మా. మనం చేసుకున్న ఎం.ఎ.యు. ల ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని లోకల్గా తీసుకోవడం జరిగింది. మొదటివిడతలో ఏవైతే ఉద్యోగాలివ్వబోతున్నామో అవస్థి కూడా అనంతపురం జిల్లా పరిధిలోనే ఉంటాయి. అంటే స్థానికంగా ఉండే వారికి అవకాశాలు కల్పించాలి. అందుకు నంబంధించిన స్కూల్ డెవలప్మెంట్ సెంటర్ కూడా ఏర్పాటు చేయడమైంది. ఫ్యాక్టరీ ఫౌండేషన్ వేయకముందే స్కూల్ డెవలప్మెంట్కు నంబంధించిన నంస్థ ద్వారా అక్కడ స్థానిక యువతకు ట్రైనింగ్ ఇవ్వడమన్నతున్నది. వాటిలో ఎన్.సి., ఎన్.టి.క్యాటగిరిలకు ప్రత్యేకంగా ఉన్నాయా అని నభ్యలు అడిగారు. ప్రిఫేటు నంస్థలో అటువంటివి ఏమీ లేవు. సెపుణ్ణాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఉద్యోగాలిచ్చే అవకాశాలున్నాయి. భారతీయ జనతాపార్టీకి చెందిన నభ్యలు మాధవ్గారు మాట్లాడారు. అలాగే, నభ బయట కూడా కొంతమంది మాట్లాడారు. కేంద్రప్రభుత్వం గాసి, రాష్ట్రప్రభుత్వం గాసి కలిసి పనిచేసుకునే అవకాశం ఎక్కడైనా ఉంటుంది. కియా పరిశ్రమ ఇక్కడకు రావడం గురించి కూడా మాట్లాడారు. నభ్యలు మాట్లాడుతూ వారు మేము కొరియా వెళ్లాము, మేక్ ఇన్ ఇండియా కార్బూక్రమం చేశాము, దాని ద్వారా ఈ పరిశ్రమ వచ్చిందని చెప్పారు. మరి చేసి ఉంటే సంతోషమే. అయితే, ఒక విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకురావాలి. ఎందుకంటే, ఆ కేంద్రప్రభుత్వంలో ఉండే పెద్దలే ఈ పరిశ్రమను గుజరాత్కు తీసుకువెళ్లాలనుకున్న మాట వాస్తవం. గుజరాత్కు తీసుకువెళ్లాలని విపరీతమైన ప్రయత్నం చేశారు.

(నభ్యలు శ్రీ సోము పీరాజు, పి.వి.ఎన్. మాధవ్ షైఫ్టు నుండి అంతరాయం)

అయితే ఆ పరిశ్రమను పెట్టేవారు .....

శ్రీ సోము పీరాజు: (మైక్ లేదు) వాస్తవాలు మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎన్. అమర్నాథ్ రెడ్డి: నేను వాస్తవాలే చెబుతున్నాను. అవేకాకుండా మొన్సునే దాదాపు 16 నంస్థలకు ఎం.ఎ.యు. చేయడమైంది. వాటిద్వారా దాదాపు రూ.4,790 కోట్ల పెట్టుబడులు 6,583 మందికి ఉండి అవకాశాలు కలుగుతాయి. దానికి నంబంధించిన **Ancillaries Tire 1, Tire 2, Tire 3** అలాగే వాటికి నంబంధించి మరికొన్ని **Ancillary Units** కూడా అక్కడకు వస్తున్నాయి. అక్కడే ఒక కొరియన్ టోన్‌పీఎస్ ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచనలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు. ఎవరిని చూసి ఆ పరిశ్రమ ఇక్కడకు వచ్చిందో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. చంద్రబాబునాయుడుగారిపైన నమ్రకంతో ఆ పరిశ్రమ వచ్చింది గాసి, గుజరాత్పైన నమ్రకం ఉంటే గుజరాత్ వ్యోది, ఇక్కడకు వచ్చే పరిశ్రమ ఉండేది కాదు. కాబట్టి, నభ్యలు అర్థం చేసుకోవాలి. ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, పరిశ్రమల శాఖ ఎంత క్షేపదుతున్నదో అర్థం చేసుకుని మాట్లాడాలి గాసి, ప్రతిదానికి డొంక తిరుగుడు వ్యవహారం, ప్రతిదీ రాజకీయమే చేస్తామంటే మాత్రం రాష్ట్రానికి మంచి జరగదు. కడవలో స్టీల్ ప్లాంట్ అలాగే, కత్తి నరసింహారెడ్డి

గారు బిహార్ ఇవర్ గురించి ఎప్పుడూ చెబుతుంటారు. దానిని మేము తెచ్చామని కేంద్రం అంటే నంతో షవడతాము గానీ, కియా అనే ప్రైవేటు కంపెనీని తెచ్చామని చెప్పడం ఎంతవరకూ వాస్తవమో ఒకసారి సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలి.

శ్రీ వి.ఎన్. మాధవ్: (మైక్ లేదు) కేంద్రం, రాష్ట్రం రెండూ కలిసి తీసుకువచ్చాయి. హండాయ్ మోటార్స్, అపోలో, బెంజీ కంపెనీల గురించి కూడా చెప్పమనండి.

MR. CHAIRMAN: Let him complete...

శ్రీ ఎన్. అమర్నాథ్ రెడ్డి: హండాయ్ మోటార్స్ కాదు, Hyundai Moto Corp మొన్సునే ఫొండెషన్ వేశాము. నిన్ననే Ashok Leyland కు కూడా ఫొండెషన్ వేశాము. Apollo Tyres, Bharat Benz, TVS Bikes కంపెనీలన్నీ కూడా ఆంధ్రాష్ట్రానికి వస్తున్నాయి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. అమర్నాథ్ రెడ్డి: అన్ని వస్తున్నాయి అధ్యుత్తా, రాష్ట్రవిభజన కాకమందు పరిశ్రమలకు అనుకూలంగా లేదు. ఇన్నీ కూడా రాష్ట్రవిభజన తరువాత పరిశ్రమలకు అనువైన వాతావరణం కల్పించామంటే అది పూర్తిగా చంద్రబాబునాయుడు గారి నాయకత్వం కారణంగానేనని సేను మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్రంతో పోల్చి చూస్తే గడచిన 3 సార్లుగా పార్ట్ నర్సీషన్ సమ్ముట్లో జరిగిన ఎం.ఓ.యు.లు, convergence rate కేంద్రంలోగానీ, అదేవిధంగా గుజరాత్లో జరిగిన convergence rate చూసుకుంటే 10 నుండి 15 శాతం ఉంటుంది.

క.10.30

అధ్యుత్తా, మిగతా రాష్ట్రాలలో కన్ఫరెన్స్ రేటు 10 నుంచి 15 శాతం వరకూ ఉండగా, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కన్ఫరెన్స్ 30 నుంచి 40 శాతం వరకూ ఉంది. ఈ రాష్ట్రం తీసుకున్న నిర్దయాలవల్ల పరిశ్రమలకు సంబంధించిన కన్ఫరెన్స్ రేటు 50 శాతం పైన ఉండగా, పుడ్డ ప్రాసెనెంగ్ కు సంబంధించి 65 శాతం పైన ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఈ మూడు సంవత్సరాల్లో Ease of Doing business లో ఈ రాష్ట్రాన్ని ప్రథమస్థానానికి తీసుకురావడం జరిగింది. గుజరాత్ వంటి రాష్ట్రాలకంటే ఈరోజు మనం ముందున్నాం.

అదేవిధంగా, పరిశ్రమల రంగంలో భారతదేశం 8.7%లో ఉంటే, ఆంధ్రరాష్ట్రం 10.73%లో ఉంది. అలాగే, ఉత్తరింగంలో భారతదేశం 10% ఉంటే, ఆంధ్రరాష్ట్రం 13% పైన ఉంది. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో సమర్థవంతమైన నాయకత్వముంది. ఆ నాయకత్వంపైన నమ్మకముంది. ఈరోజు ప్రపంచ దేశాల్లోని అందరికీ కూడా చంద్రబాబునాయుడుగారి మీద నమ్మకముంది. అలాగే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఒక బ్రాండ్ అంబాసిడర్. అటువంటి నాయకునిపైన నమ్మకంతో ఈరోజు రాష్ట్రానికి పరిశ్రమలు వస్తున్నాయి. అంతేకాసీ,

కేంద్రాన్నిచూసో, కేంద్రంలోని వ్యక్తుల్ని చూసో ఈ రాష్ట్రానికి వరిశ్రమలు రావడంలేదు. ఒకవేళ వచ్చే అవకాశమున్నా గుజరాత్ వైపు ఉద్ద చూపిస్తారే కానీ, ఆంధ్రాప్రాంపై ఉద్ద చూపించే వరిస్తితి లేదనేది వాస్తవం.

(గౌరవ నభ్యలు శ్రీ పి.వి.ఎస్. మాధవ్ తన స్థానంలో నిలబడి మాట్లాడసాగారు)

మిస్టర్ షైర్ఫ్: మాధవ్‌గారూ, కూర్చోండి. Question No. 10452.

శ్రీ సౌము పీరాజా: అధ్యక్షా, క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వమనండి.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: క్లారిఫికేషన్ కాదు. మీరు డిప్యుషన్ పెట్టుకోండి మాట్లాడడానికి అవకాశమిస్తాను. Minister for Human Resources, Next Question.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, నేను పై ప్రశ్నకు సిగ్నలరిని. నేను మాట్లాడాలి. నన్న మాట్లాడనివ్వకపోతే ఎలా అధ్యక్షా? I am signatory.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: మీరు ఇప్పుడే వచ్చారు. నన్నోం చెయ్యమంటారు. ఆ ప్రశ్నమిద చాలా చర్చ జరిగింది.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: దయచేసి నాకు అవకాశమివ్వండి. నేను సిగ్నలరిని.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: మీరు సిగ్నలరి అయినా ఎప్పుడంటే అప్పుడు వస్తే ఎలాగండి?

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: ఇప్పుడు నేను ఇక్కడ ఉన్నాను. నాకెలా రిజెక్టు చేస్తారు మీరు? అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడాల్సి ఉంది.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: చాలామంది సభ్యులు చాలా సేవ మాట్లాడారు.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: ముఖ్యమైన విషయాలు నేను మాట్లాడాల్సి ఉంది. నా హక్కును ఎందుకు కాదంటారు? I am the signatory. How can you reject? It is my right.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: మంత్రిగారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: దినిని నేను ప్రాచ్చెన్న చేస్తున్నాను. సిగ్నలరిగా ఉన్న తిరస్కరించడం చాలా అన్యాయం. I am the senior most Member in this House. ఎవ్వుడూ ఇలా జరగలేదు. మొదటి సారి ఇలా జరుగుతోంది.

మిస్టర్ షైర్ఫ్: ప్రశ్న వేసినప్పుడు ముందుండాలి. ఇది హాన్ ప్రాప్తి. ఎవరైనా మాట్లాడవచ్చు. మీరు ఎప్పుడోచ్చారు? మీకు రూల్ తెలుసునా? మీరు ఇప్పుడే వచ్చి అడిగితే ఎలా? ఇది హాన్. మీరు ప్రభుత్వంలో

ఉండి ప్రాచెష్ట చేస్తామంటున్నారు. మీరు ప్రాచెష్ట చేస్తారా? నభ ఎలా నడువుతామండి. మికేం తెలుసు రూల్. దయచేసి రూల్ బుక్ చదవండి.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: నేను ప్రశ్న వేశాను. నన్న మాటల్లడనివ్వడంలేదు. నేను సీనియర్ మోస్ట్ మెంబర్సు. How can you reject my right?

మిస్టర్ షైర్ల్న్: రూల్ చూడండి మీరు.

శ్రీ గుండుమల తిప్పేస్వామి: నేను ప్రాచెష్ట చేస్తున్నాను అధ్యక్ష.

మిస్టర్ షైర్ల్న్ : అది మీ ఇష్టం.

పారశాల క్రీడల సమాఖ్యకు నిధులు

ప్రశ్న నెం. 10452 (73)

శ్రీ కత్తి నరసింహారెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) క్రీడలను ప్రోత్సహించడానికి గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా “పారశాల ఆటల సమాఖ్య” కోసం విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు తెలియజేస్తారా;
- అ) జోనల్ మరియు సెంట్రల్ జోన్ క్రిడా పోటీలను నిర్వహించడానికి విడుదల చేసిన నిధుల వివరాలు;
- ఇ) నిధులను పెంచేందుకు ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా;

గౌరవసియులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు)

- అ) పారశాల ఆటల సమాఖ్య కోసం ప్రభుత్వం గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా విడుదల చేసిన బడ్జెట్ వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

ఆర్థిక సంవత్సరం	బడ్జెట్ అంచనాలు లక్షల్లో	విడుదలచేసినవి లక్షల్లో
2014-15	170.00	170.00
2015-16	170.00	170.00
2016-17	187.00	187.00
2017-18	200.00	200.00

- ఆ) ఎటువంటి నిధులు విడుదల చేయలేదు.
- ఇ) అవునండీ, 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెట్ అంచనాలలో రూ.500.00 లక్షల మొత్తాన్ని నమకూర్చడం జరిగింది.

శ్రీ కత్తి నరసింహరెడ్డి: అధ్యక్షా, క్రీడలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యతనిన్నట్టున్నది. సాధారణంగా ఒలింపిక్ గెమ్సులోకూడా 125 కోట్ల మంది భారతీయులు ఒక్క పతకం కోసం ఎదురుచూసే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి పారశాల స్థాయి నుంచే క్రీడలను ప్రోత్సహించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది. అందులో భాగంగానే స్కూల్ గేమ్ ఫెడరేషన్ ఏర్పాటుచేశారు. మన రాష్ట్రంలో నుమారు 66 లక్షల మంది విద్యార్థులున్నారు. రాష్ట్ర విభజన నమయంలో దీనికి సంబంధించి రూ.3.50 కోట్ల అప్పు ఉంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రూ.1.45 కోట్ల చెల్లించారు. 2017-18 సంవత్సరానికి సంబంధించి పారశాల విద్యార్థుల నుంచి ఆర్థికశాఖకు రూ.6.50 కోట్లతో ప్రతిపాదనలు వంపేస్తే రెండుకోట్ల రూపాయలే విడుదల చేశారు. 2017-18 సంవత్సరానికి సంబంధించి ఒక్క రూపాయి కూడా చెల్లించలేని పరిస్థితి ఉంది. అలాగే జోనల్ స్థాయి, జిల్లా స్థాయి గెమ్సును ఏర్పాటు చేయడానికి సంబంధించి స్కూల్ గేమ్ ఫెడరేషన్కు ఒక్కరూపాయి కూడా నిధులు విడుదల చేయడం లేదు. మొత్తం అంతా కింది స్థాయిలో స్కూల్సర్స్ వెంటబడి, ఏదో వాళ్ళ దయాదాక్షిణ్యాలపైన నిర్వహించాల్సిన పరిస్థితిలో ఉన్నాము. కాబట్టి, స్కూల్ గేమ్ ఫెడరేషన్కు తప్పనిసరిగా బడ్జెట్లో పదికోట్ల రూపాయలను విడుదల చేయాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇటీవలే క్రీడల్లో రాణించిన పి.వి.సింధులాంటి క్రీడాకారులకు ఈ నభలో అభినందనలు తెలియజేశాము. అలాగే వారికి ఉద్యోగాలు, ఇండ్స్ట్రీలాలు, డబ్బులు ఇచ్చి రాష్ట్రప్రభుత్వం చాలా ప్రోత్సహిస్తాంది. అదేవిధంగా క్రీడలకు సంబంధించి 2026 క్రీడా ప్రాంగణాలకు, ఉపాధి హామీ పథకాలను అనుసంధానించి ఒక్కొక్క పారశాలలో అయిదు లక్షల రూపాయలతో నిర్మాణం చేయాలని కూడా ప్రభుత్వం నంకల్చించింది. కాసీ నేను నిన్న, మొన్న చాలాచోట్ల చూశాను. ఎక్కుడా కూడా ఇంకా పూర్తికాలేదు. కాబట్టి ఆ క్రీడల ప్రాంగణాలను పూర్తిచేయడానికి కూడా వర్షాలు తీసుకోవాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. చాలా పారశాలల్లో పి.ఐ.టి.లు కూడా లేరు.

మిషన్ షైర్క్స్: త్వరగా పూర్తిచేయుండి.

శ్రీ కత్తి నరసింహరెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన జి.బి ప్రకారంగా వీ.ఇ.టి.లతో పాటు అన్ని పోస్టులు భర్తి చేసేవిధంగాను, అప్పగేడేవన్ చేయాల్సిందిగాను మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. ఎ.ఎస్ రామకృష్ణ (ఉపాధాయ నియోజకవర్గం - కృష్ణా, గుంటూరు): అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రీడల అభివృద్ధి కోసం ఈ నంవత్సరం దాదాపు మూడు కోట్ల రూపాయల్ని, ఫిజికల్ లిట్రల్ ప్రోగ్రామ్కు యాభై కోట్ల రూపాయల్ని కేటాయించడం జరిగింది. అందుకు తప్పనిసరిగా చంద్రబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వాన్ని మనం అభినందించి తీరాలి. అయితే, జోనల్, సంట్రల్ జోనస్థాయి క్రీడాపోటీలను అనేక సందర్భాల్లో మేము వరిశీలించడం

జరిగింది. స్వాస్థ్య దొరక్క ఆ క్రీడా ఉత్సవాలను నరిగా నిర్వహించలేని వరిస్తితుల్లో అనేక రకాల ఒత్తిళ్ళకు ఈ స్వార్ల గేమ్స్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా సెక్రటరీలు ఇచ్చింది పదుతున్నారు. 13 జిల్లాలకు ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన అయిదు కోట్ల రూపాయలు నరిపోదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే క్రీడలకు రాబోయే రోజుల్లో మనం అత్యంత ప్రాధాన్యతనివ్వాల్సిన అవసరముంది. చదువుకు ఎంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నామో, క్రీడలకు కూడా అంతే ప్రాధాన్యతనివ్వాలని చంద్రబాబునాయుడుగారు కూడా అనేక సందర్భాల్లో పేర్కొన్నారు కాబట్టి, క్రీడలకు మన పారశాలలకు కేటాయించే డబ్బులు ఎక్కువగా పెంచాల్సిన అవసరముంది. కొన్ని సందర్భాల్లో నానిరకంగా క్రీడ కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం జరుగుతోంది. ప్రజల్లో మంచి అభిప్రాయం రావాలంటే కేటాయింపులు పెంచాలని మిద్యారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సము పీరాజు: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం క్రీడలకోసం కేటాయించిన నాలుగు కోట్ల రూపాయల బడ్డెట్ నిజంగా నరిపోదు. అలాగే, పారశాలలకు బోర్డ్ వేయమని ఈమధ్య కాలంలో నిధులేమైనా కేటాయించారా? ఒకేళకేటాయిస్తే ఎంత కేటాయించాము? ఎవరికైనా టెండర్లు ఇచ్చామా? అనలు అలాంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టామా?

అధ్యక్షా, పారశాలల నిర్మాణకు రాజీవ్ విద్యామిషన్లో గ్రాంట్లు రూపంగా ఇస్తుంటాము. హైదరాబాద్ పెద్దలకు ఎవరికైనా పారశాలల వైట్వాప్స్ కు సంబంధించిన కాంట్రాక్టులను ఇవ్వడం జరిగిందా? ఒకేళ ఇస్తే ఎంత మేరకు వైట్వాప్స్ చేయాలని కాంట్రాక్టు ఇచ్చాము? అలాగే స్వార్ల యూనిఫామ్స్ ను పేరెంట్ కమిటీ ద్వారా, స్థానికంగా ఉన్న టైలర్స్ ద్వారాను, మహిళా సంఘాల ద్వారాను కుట్టించడం జరిగేది.

ఉ.10.40

అలాంటిది ఈ మధ్య కాలంలో మార్పి తరువాత జాస్ నాటికి ఈ డ్రెస్‌లస్సి వచ్చేవి అధ్యక్షా. అవి ఇప్పుడు సవంబరు నాటికి వస్తున్నాయి. ఇది ఏకికృతంగా ఎవరికో ఒకరికి ఇవ్వడం, అందులో ఇక్కడ మన ఆశ్చే మంచి దుస్తులు కాకుండా, మదాను నుండి, పవర్ లూమ్స్ నుండి కొనే పరిస్థితి ఉందని తెలుస్తోంది. వీటన్నింటికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, అలాగే క్రీడలు, వైట్-వాప్సెంత, బోర్డ్ వేయడానికంత, యూనిఫామ్స్ ల సరఫరాలో జరుగుతున్నదేమిటనే విషయాల మీద సవివరంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను. క్రీడలకు నాలుగు కోట్ల రూపాయలే ఎందుకు కేటాయించడమయింది. బోర్డ్ కి ఎక్కువ కేటాయించామా, వైట్వాప్స్ కి ఎక్కువ కేటాయించామా అనే వాటి గురించి చెప్పాలని మీ ద్వారా మంత్రివర్యులని కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు : అధ్యక్షా, గతంలో ఈ స్వార్ల గేమ్స్ ఫెడరేషన్ అనేది డి.ఇ.బి గారి పర్యవేక్షణలోనూ, స్వార్ల గేమ్స్ లససియేషన్ అనేది కలెక్టరు గారి పరిధిలోను నడుస్తుండేవి. గతంలో వీటిని నిర్వహించడానికి రూపాయి కూడా నిధులోచ్చేవి కాదు. విద్యా పాక్యు చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తరువాత డిఇబ్ అండర్లో ఉన్న ఈ స్వార్ల గేమ్స్ ఫెడరేషన్ జోన్-1, 2, 3లో గేమ్స్ పెట్టుకోవాలంటే పిల్లల దగ్గర డబ్బులు వసూలు చేయకూడదు కాబట్టి, అనలు డబ్బులు లేక హూర్తిగా మైన్సులోకి పెట్టిపోవడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి

గారు చోరవ తీసుకుని కొన్ని గ్రాంట్స్ కేటాయించారు. అందుకు ధన్యవాదాలు. అయినప్పటికీ కూడా ఒక ప్రక్క డిఫైన్షన్స్‌ట్రైన్ అధారిటి అని ఒక విభాగం ఉంది. మరో ప్రక్క మనకు న్యూల్ గేమ్స్ ఫెడరేషన్, న్యూల్ గేమ్స్ అసోసియేషన్ అనేవి మూడు డిఫరెంటుగా ఉండి గ్రాంట్స్ ఇస్తున్నారు గాసీ, ఈ నిధులు కలెక్టరు గారి అండర్లో ఉన్నటువంటి స్టోర్స్ అధారిటికి వెళ్లిపోవడం వల్ల ప్రోస్చూర్లో ఉన్న న్యూల్ గేమ్స్ ఫెడరేషన్కి నిధులేమీ రావడం లేదు. దయచేసి ఇవస్తే కూడా సరిదిద్ది ఒక సిస్టమ్‌ను డెవలప్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మనం ఇచ్చిన నిధులను పిల్లల క్రీడల కోసం ఇస్తున్నాం. కాసీ ఆ నిధులు వేరే అండర్లోకి వెళ్లిపోతున్నాయి. వాళ్లు కూడా గేమ్స్ పెడుతున్నారు కాసీ ఈ పారశాలల్లో పిల్లలకు మాత్రం మళ్లీ డోసేషన్ ద్వారానే గేమ్స్‌ను కండడ్కు చేసుకోవాల్సిన వరిస్తి వచ్చింది.

శ్రీ పి.వి.ఎన్. మాధవ్ : అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వ పారశాలల్లో ఎక్కుడా లేనటువంటి విధంగా ప్రాంగణాలు ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంగణాలు కూడా చిన్న చిన్నవి కాకుండా పెద్ద ప్రాంగణాలు, చాలా అధ్యుతమైనవి ఉన్నాయి. అనేక చోట్ల ప్రభుత్వ పారశాలల్లో చదువుతున్న పిల్లల్లో చాలా అధ్యుతమైన టాలెంట్ కూడా ఉంది. అందుచేత మనం తప్పకుండా ప్రభుత్వ పారశాలకు ఒక ప్రత్యేక యూఎస్సీ(Unique Selling point)ని క్రియేట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. దాంటో అతి ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ పారశాలల్లో చదువుకున్న పిల్లలకు క్రీడలు బాగా వస్తాయన్న విషయం ప్రజలలోకితే తప్పకుండా ఎక్కువ మందిని చేర్చే అవకాశం ఉంటుంది. దాని పైన ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టాలి. ఎందుకంటే ఇవాళ ఎడ్యూకేషన్లో అనేక రకాల ప్రైవేటు కాలేజీలు, న్యూల్ రావడం కారణంగా అనేక రకాల వద్దతుల కారణంగా అందరూ అక్కడికెతుతున్నారు. ఇలాగం ఒక యువస్తీని (యూనిక్ సెల్లింగ్ పాయింట్) ఈ ప్రభుత్వ పారశాలకి క్రియేట్ చేయాలంటే స్టోర్స్ తన్న ఇంకోటి లేదు. పిఇటిలను రిక్రూట్ చేసుకోడానికి ఒక డిస్ట్రిబ్యూటర్ తప్పకుండా నిర్వహించుకోవాలి. అలాగే ప్రతి పారశాలలో కూడా అధ్యుతమైన క్రీడాకారులు చాలా మంది ఉన్నారు. ఒక స్కూటుకు సంబంధించి స్కూటింగ్ చేసి పిల్లలని పారశాలలకు తీసుకొచ్చి అధ్యుతులుగా చేసే ప్రయత్నం చేస్తే, తప్పకుండా దాని కారణంగా మనకి విద్యార్థుల నంఖ్య పెరగడమే కాకుండా ఎక్కువ మంది క్రీడలలో రాశించగలరు.

శ్రీ బోడ్చు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం క్రీడల కోసం రూ.5 కోట్లు కేటాయించారు. సంతోషం, అభినందనలు. గతంతో పోల్చుకుంటే చాలా ఎక్కువ కేటాయించారు. గతంలో న్యూల్ గేమ్స్ ఫెడరేషన్ ద్వారా ఒక క్యాలెండరు ప్రకారం సబ్జోస్, సెంట్రల్ జోన్, అలాగే స్టేట్ లెపెల్ పాటిలను నిర్పాంచాయి. ఇస్పుడు కూడా కచ్చితంగా ఆ స్లాన్ ఒకటి, క్యాలెండరు ఒకటి ఇవ్వాలి. శారీరకారోగ్యం, మానసికారోగ్యం తద్వారా ఏకాగ్రత, ఒక పాటీ తత్త్వం, స్టోర్స్ ఒకటి, క్యాలెండరు ఒకటి ఇవ్వాలి. దానికి రూపొందించాలనేది. రెండడి, క్రీడా వరికరాలను కూడా ఆ పారశాలలకు అందించే వని చేయాలి. మూడవది, అన్నటికి రూప్స్ ఉన్నాయి. లైబ్రరి రూప్స్, కంప్యూటర్ రూప్స్ అని ప్రత్యేకంగా ఉన్నట్లే గేమ్స్ కి కూడా గేమ్స్ రూప్స్ ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలి. గుంటూరు జిల్లాలో చేబోలు ప్రోస్చూర్లులో పి.ఇ.టి. దాతల సహాయంతో ఒక రూప్స్ ఏర్పాటు చేసుకుని అందులో రకరకాల వస్తువులు సేకరించుకుని ఆ పిల్లలకు నేర్చుతున్నారు. దీనికి కూడా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అలాగే క్రీడా ప్రాంగణాల అభివృద్ధి, పిఇటిల నియామకం, ఇవస్తే కూడా మనం చేసేటటువంటివనిలో ఒక ప్రణాళికాబద్ధంగా చేయాలని విద్యాశాఖను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఐ.ప్రభాకర్: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు మాటల్డాడుతూ 2017-18 సంవత్సరానికి గాను రెండు కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగిందని చెప్పడం జరిగింది. మన రాష్ట్రజనాభా 5 కోట్ల మంది. కసిసం వారి కోసం రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టే విధంగా క్రిడల బడ్జెట్ లేదు. బడ్జెట్‌ను పెంచే ఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వానికి ఉందా? నేనెందుకు చెబుతున్నానంటే అందరు కూడా టీవీలకే పరిమితమవుతున్నారు. మరి బడ్జెట్ ఈ విధంగానే ఉంటే స్వాత్మ పిల్లలు కూడా టీవీల ముందరే కూర్చునే ప్రమాదముంటుంది. కాబట్టి బడ్జెట్‌ను పెంచాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులందరూ చెప్పినట్లు విద్యలో ప్రధానమైన భాగం క్రిడలు. క్రిడలనేని విద్యాను ప్రాత్మహించడమే కాకుండా, విద్యార్థి యొక్క మానసిక వికాసాన్ని పెంపాందించడానికి, శారీరక దారుధ్యాన్ని పెంచడానికి, ఒత్తిడులను జయించడానికి ఉపయోగపడుతాయి. అయితే చాలా వరకు మనకు గపర్చమెంటు స్వాత్మలో 5 ఎకరాలు గాసి, 10 ఎకరాలు గాసి స్థలాలున్నాయి. మండల కేంద్రాలలో కూడా విలువైన భూములవి. చాలా గ్రోండ్ అన్యాకాంతమవుతున్నాయి. గ్రోండ్‌ను లెవలింగ్ చేయడానికి ఒక ప్రత్యేకమైన కార్బూకమం ప్రకాశం జిల్లాలో జరిగింది. అన్ని జిల్లాల్లో కూడా అటువంటి కార్బూకమం తీసుకురావాలి. రెండోది, స్వీట్ మెటీరియల్‌కి సంబంధించి, మనం చిన్నతనంలో రకరకాల గేమ్లు ఆడుకునేవాళ్లం. స్వీట్ పీరియడ్‌లో టెన్నికాయిట్ ఆడుకునే వాళ్లు టెన్నికాయిట్, వారీ బార్ల్, బ్యాండ్ మింటన్, రకరకాల గేమ్స్ ఆడేవారు. ఇప్పుడటువంటి పరికరాలు ఏ స్వాత్మ కూడా లేవు. మీరు విజిట్ చేస్తే మీకు ఎక్కుడా కణిపించవు. ఇద్దరిద్దరు పి.ఐ.టి మాస్టర్లు, 200 ప్రైంగ్ ఉండే పారశాలలకు ఒక పి.ఐ.టి మాస్టర్, 400 ప్రైంగ్ ఉంటే ఒక వీడి మాస్టర్, వండిట్ల అంగ్రేష్వర్కు సంబంధించి ఒక జీబ్ కూడా వచ్చింది. పోస్టులు వచ్చాయి. షైనాస్ వాళ్లు కూడా అయ్యారు. మా పీరియడ్‌లోనైనా వాటిని పుల్ ఫిల్ చేయాల్సిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నరసింహారెడ్డి గారు, రామకృష్ణ గారు, పీరాజ గారు, శ్రీనివాసులు నాయుడు గారు, మాధవ్ గారు, నాగేశ్వరరావు గారు, ప్రభాకర్ గారు, శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు ఈ క్రిడలకు సంబంధించిన అంశాలు మాటల్డాడడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో క్రిడలకి ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, రాష్ట్రాన్ని ఒక స్వీట్ హబ్గా చేయాలనే ఉద్దేశంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు స్వాత్మ స్థాయి నుంచే విద్యార్థులలో క్రిడల పట్ల ఇంట్యూ క్రియేట్ చేయాలి అని ప్రత్యేకంగా ఒక ఫిజికల్ లిటరేచర్ అనే ఒక ప్రోగ్రామ్‌ను కూడా షాస్ చేయడం జరిగింది. అంతేగాకుండా స్వీట్‌లో ఎవరైలే నేపస్టర్ లెవెల్, ఇంటర్వెన్షన్ లెవెల్లో పిల్లలు పెర్ఫామ్ చేస్తారో వాళ్లకి కూడా విద్యలో ప్రతిభ అవార్డ్ మెరిట్ స్కూల్‌రీషన్లు ఇచ్చిన విధంగానే ప్రతిభ అవార్డ్ ఇచ్చి వాళ్లని ప్రాత్మహించాలని ఒక ఆలోచన చేస్తున్నాం. దానితోపాటు స్వీట్ పాలనీ క్రింద నేపస్టర్, ఇంటర్వెన్షన్ లెవెల్లో పెర్ఫామ్ చేసిన విద్యార్థులకు మార్క్స్‌లో కూడా ఒక వెయిట్జ్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ఆలోచిస్తున్నాం. దానితోపాటు రానున్న డిస్ట్రిక్ట్‌లో 1,896 మంది పి.ఐ.టి పోస్టులకు కూడా నోటిఫికేషన్ ఇస్తున్నాము. వాళ్లని కూడా రిక్వాట్ చేస్తున్నాము. 2014-15 సంవత్సరానికి

ప్రశ్నాత్మరాలు

చూస్తే మొత్తం నంబర్ ఆఫ్ పార్టీసిపెంట్ 1,416 మంది పిల్లలు నేషనల్ లెవెల్ పార్టీసిపేట్ చేశారు. గోల్డ్ మెడల్ 2, సిల్వర్ మెడల్ 6, బ్రాంజ్ 6 ఇది మొత్తం ఆల్ ఇండియా లెవెల్ 30వేళులో, అలాగే 2015-16 నంవత్సరానికి 1,674 మంది పార్టీసిపేట్ చేశారు. 3 గోల్డ్, 16 సిల్వర్, అలాగే 29 బ్రాంజ్ మెడల్ వచ్చి 28వ పేసు రావడం జరిగింది. అదేవిధంగా 2016-17 నంవత్సరానికి 1,896 మెంబర్స్ ఈ నేషనల్ లెవెల్ పార్టీసిపేట్ చేశారు. గోల్డ్ 10, సిల్వర్ 17, బ్రాంజ్ 34 మెడల్ వచ్చి, 24వ పేసు రావడం జరిగింది. ఇప్పుడు 2017-18 నంవత్సరానికి 20 గోల్డ్, 29 సిల్వర్, 60 బ్రాంజ్ వత్కాలతో గతంలో 30వ పేసులో ఉన్నది కాస్తా 21వ పేసుకు ఆధ్రాదేశ్ రావడం జరిగింది. దీని దృష్టానే బడ్జెట్ లో కూడా, గతంలో రూ.2.25 ట్లు ఉంటే దానిని రూ.5.5 ట్లు కేటాయించడం ద్వారా దాదాపు 150 శాతం మనం దానిని పెంచడం జరిగింది. ఆ రూ.5.5 ట్లు కూడా ఇస్తున్నాం. అంతే కాకుండా ఇంకా అవసరముస్తే ఈ మధ్య జరిగిన గేమ్స్ కు సంబంధించి రూ.6.36 కోట్లు రీలప్రాప్రియేట్ చేసుకోమని కూడా పర్మిషన్ ఇచ్చాం. అది పైనాన్స్ దగ్గరికి వెళ్తే వాట్లు కొన్ని కొర్టీన్ వేశారు. వాటికి మళ్ళీ రిపై ఇచ్చి పైల్ వంపించాము. అది కూడా ప్రాసెన్లో ఉంది అధ్యక్షా.

విటిలోపాటు ముఖ్యంగా పీరాజా గారు కొన్ని ప్రశ్నలడిగారు. అది ఈ క్వాస్టన్కు సంబంధం లేదు అయినా చెప్పాలిన బాధ్యత ఉంది కాబట్టి చెబుతున్నాను. ప్రత్యేకించి యూనిఫామ్స్ కు సంబంధించి, మరియు స్కూల్ బిల్డింగ్ పెయింటింగ్స్, వైట్-వాష్ గురించి అడిగారు. ఏదైతే స్కూల్ స్టేషన్ విష్ణు చేయాలనే ఉద్దేశంతో, ప్రత్యేకంగా స్కూల్ రిపేర్స్ ఉన్న దగ్గర కొంత పెయింట్ వేయడం కూడా జరిగింది. దానిని ట్రాన్స్పరేంటుగా ఆల్ ఇండియా లెవెల్ బెండరు విలిచి, వచ్చిన ఈ టెండర్లు మొత్తం తీసుకొని విటిలో కాంపిటిటివ్ బిడ్లో వచ్చిన వాళ్ళకిచ్చాం. వర్క్ జరుగుతోంది. దానిని కావాలంటే ఎవరైనా చెక్ చేసుకోవచ్చు. ప్రభుత్వం పిల్లలకు యూనిఫామ్స్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతోటి గత కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి యూనిఫామ్స్ ఇస్తుంది. దానిని ఆంధ్రాదేశ్లో ఉన్న హ్యాండ్లుమ్ ఫెడరేషన్కు సంబంధించిన ఆప్టిక్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఎక్కడన్నా స్పెషిఫిక్ గా జిల్లాల్లో కంప్లెయింట్ ఏమన్న ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకురండి.

ఉ.10.50

కెజి నుండి పిజి వరకు ఉచిత విద్య

ప్రశ్న నెం.10473(74)

సర్వార్థ వెన్నపూస గోపాల్ రెడ్డి, కోలగట్ల పీరభద్ర స్వామి, వెల్లి సుభావ్ చంద్రబోస్, ఎం.ఎల్.సి.లు.,

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) 2014, జూన్ నుండి ఇప్పటి వరకు పేద విద్యార్థులకు కెజి నుండి పిజి వరకు ఉచిత విద్యను అందించేందుకు చేపట్టిన చర్యలేమటి;

ఆ) ఇప్పటి వరకు ఎంతమంది విద్యార్థులకు ఉచిత విద్యానదుపాయాన్ని కల్పించారు;

ఇ) వాస్తవ స్వార్థితో ఎప్పటిలోగా ఉచిత విద్యను అమలు చేస్తారు?

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు):

అ) ప్రభుత్వయాజమాన్య పారశాలలు, ఎయిడెడ్ పారశాలలు మరియు ప్రభుత్వ జాసియర్ కళాశాలలన్నింటిలో 1వ తరగతి నుండి ఇంటర్వైడియట వరకు అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థులందరికి ప్రభుత్వం ఉచిత విద్యను అందిస్తున్నది. అండర్ గ్రాడ్యూయేషన్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేషన్ వివయంలో పేద విద్యార్థుల సామాజిక నేవథ్యంతో సంబంధం లేకుండా ఆదాయ ధ్రువపత్రాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఫీజును తిరిగి చెల్లించడం జరుగుతున్నది.

ఆ)

1. ఉచిత విద్యను అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థుల సంఖ్య క్రింది విధంగా ఉంది:

1) 1 నుండి 10వ తరగతి వరకు గల విద్యార్థులు	- 35,41,000
2) ఇంటర్వైడియట విద్యార్థులు	- 5,34,757
3) అండర్ గ్రాడ్యూయేట విద్యార్థులు	- 4,670

(సాంఘిక సంక్లేశ, రిరిజన సంక్లేశ గురుకుల ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలలు మరియు మొదలగునవి)

2. ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్ ద్వారా ప్రయోజనం పొందిన అండర్ గ్రాడ్యూయేట్, పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేట్ మరియు వృత్తి విద్యాకోర్సులు చదివే విద్యార్థుల సంఖ్య:

1) పాలిటెక్నిక్ విద్యార్థులు	- 38,629
2) అండర్ గ్రాడ్యూయేట విద్యార్థులు	- 5,44,105
3) పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేట విద్యార్థులు	- 86,217
4) వృత్తి విద్యాకోర్సుల విద్యార్థులు	- 3,63,832

(ఇంజినీరింగ్, ఫార్మసీ, ఎం.బి.ఎ., ఎం.సి.ఎ., మొదలగునవి)

ఇ) ఉచిత విద్య మరియు పేద విద్యార్థులకు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటును చిత్రపడితో అమలుచేస్తున్నాము.

ప్రశ్నాత్మరాలు

శ్రీ రాము సూర్యార్థ: అధ్యక్ష మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ప్రభుత్వ పారశాలలు, కళాశాలల్లో ఉచిత విద్య అందజేస్తున్నారు. ఎయిడెడ్ విద్యాసంస్థలు, కళాశాలల్లో మాత్రం అధిక సామ్య వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల నదరు అంశంపై దృష్టిపెట్టి అక్కడకూడా ఉచిత విద్య అందేలా చూడాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.వి.ఎన్.మాధవ్: అధ్యక్ష, ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ విషయంలో ముఖ్యంగా బీసీ విద్యార్థులు అనేక ఇక్కట్లు వడుతున్నారు. మొదటి సంవత్సరం ఫీజు బకాయిలు రాని కారణంగా పాలిటెక్నిక్ మరియు పిజీ చదువుతున్న విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బందులు వడుతున్నారు. అన్నిచోట్లా రెండవ సంవత్సరానికి డబ్బులు వచ్చాయి. కానీ వారు సర్టిఫికేట్ తీసుకోవాలంటే మొదటి సంవత్సరం ఫీజులు చెల్లించమని అడుగుతున్నారు. ఇది రాష్ట్ర వాష్టంగా ఉన్న సమస్య. ముఖ్యంగా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఈ సమస్య మా దృష్టికి వచ్చింది. నదరు సమస్యను పరిష్కరించాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రిపర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్ష, ఎయిడెడ్ స్కూల్ మరియు కాలేజీలలో దాదాపు 50 శాతానికి ప్రైగా అధ్యాపకుల భాషీలు ఉంటున్నాయి. స్వాతంత్యం రాకముందు నుండి ఎయిడెడ్ కళాశాలలు మనకు విద్యాదానం చేస్తున్నాయి. వాటిని చాలా కాలంగా పట్టించుకోవడం లేదు. ఆ కళాశాలల్లో భాషీగా ఉన్న ఉపాధ్యాయ పోస్టుల భర్తికి నియామకాలు చేపట్టాలి. ఎయిడెడ్ పారశాలలు మరియు కళాశాలల్లో చదువుకుంటున్న విద్యార్థులు ఏం సేరం చేశారు, వారికి దుష్టులు రావడం లేదు. ఆరోగ్యశ్రీ కార్బూలు, హెల్ట్ కార్బూలు వంటివస్తు కూడా పెండింగ్ ఉంటున్నాయి. అటువంటి సమస్యల్ని పరిష్కరించాల్సిన అవసరముంది. ఎయిడెడ్, ఎడ్యుకేషన్ సైక్యారులో నియామకాలను కన్ఫీడెన్స్ చేపట్టాల్సిన అవసరముంది. ఇది రాష్ట్ర వాష్టంగా రగులుతున్న సమస్య.

ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ విషయంలో చూస్తే మీరు ఇచ్చిన గణాంకాలకు, మా దగ్గరున్న వివరాల ప్రకారం 10వ తరగతికి, ఇంటర్మిడియట్ చదివేవారికి చాలా వ్యత్యాసం ఉంది. ఇంటర్మిడియట్కు వచ్చేసరికి 1/3వ వంతు వడిపోతున్న సేవధ్యంలో వీటికి ఇతోధికంగా సహాయపడే ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ బకాయిలు చాలా ఉన్నట్లుగా ఉన్నాయి. అని ఎంత ఉన్నాయి, ఎప్పటిలోగా చెల్లిస్తారని మీద్వారా మంత్రిపర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహరెడ్డి: అధ్యక్ష, రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ పారశాలలు, కళాశాలలు విద్యార్థులకు మాత్రం ఉచిత విద్యను ప్రభుత్వం అందిస్తోంది. కానీ అన్నఎయిడెడ్ పారశాలలు, కళాశాలలు చాలా ఉన్నాయి. వీళ్లకు సంబంధించి అక్కోబరు, నవంబరు నుండి అడ్షన్స్‌కు డోర్క్ క్యాంప్యెన్ చేస్తున్నారు. ఫీజుల నియంత్రణకు సంబంధించి అన్నఎయిడెడ్ పారశాలలకు, కళాశాలలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. 1994వ సంవత్సరంలో వచ్చిన జీ.ఎస్.ఎఎస్.1 ప్రకారం ప్రైవేటు అన్నఎయిడెడ్ పారశాలలు కానీ, కళాశాలలు కానీ వాళ్లకు వచ్చే ఆదాయంలో 50శాతం జితాలకు, 15శాతం ఇప్పిఫ్టుకు చెల్లించాల్సిన నిబంధన ఉంది. ఎక్కడా కూడా ఆ నిబంధనలు అమలుకు నోచుకోలేదు. కాబట్టి అన్నఎయిడెడ్ పారశాలలు, కళాశాలల్లో ఫీజు నియంత్రణకు పటిష్టమైన చర్యలు

తీసుకోవడంతో పాటు అందులో వనచేసే నిబ్బందికి కూడా జి.బి.ఎస్.1ని అమలు చేయాలని మీద్వారా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షా, విద్యావాక్య చట్టం ప్రకారం 14నంవత్సరాల లోపు వయసు గల బాల బాలికలకు ఉచిత విద్యను అందించాలని చట్టంలో స్ఫురింగా ఉంది. దానిలో భాగంగా రివ తరగతి వరకూ ప్రివేటు పారశాలలకు అనుమతి ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వమే హృద్రిగా స్వాధీనం చేసుకుని నడిపితే చిన్నపీల్లల చదువు కోసం తల్లిదండ్రులు చేసే అప్పుల భారం నుండి బయటవడి ఆత్మహత్యలు కూడా తగ్గడానికి ఆస్యారం ఉంటుంది. వారికి ఆవిధమైన ఎడ్యుకేషన్ అందించే అవకాశం ఏమైనా ఉన్నదా తెలువవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా బీసీ ట్యూషన్ ఫీజు విషయానికి వస్తే రెసిడెన్షన్యల్ స్కూల్లులో ఉన్న బీసీ పిల్లలకు ఫీజు రీయింబర్సుమెంటు ఎక్కువగా జరుగుతున్నది. అదేవిధంగా ప్రభుత్వ కళాశాలలో చదువుతున్న బీసీ స్ట్రోంట్స్ ఎవరైటే ఉన్నారో వారికి గత ఏడెనిమిది నంవత్సరాల నుండి పాతరేట్లు కొనసాగుతున్నాయి. కొత్త రేట్లు రాకపోవడం వలన, ఆ యాజమాన్యాలు ఫీజు పెంచకుండా ఉండడం వలన ఎడ్యుకేషన్లో క్వాలిటీ రావడం లేదు. దయచేసి ఆ రేట్లు గురించి పరిశీలించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

డా.ఎ.యస్.రామకృష్ణ: అధ్యక్షా, ఎయిడెడ్ పారశాలలు చాలా ఇబ్బందులలో ఉన్నాయి. ఎందుకంటే వారు పిల్లల దగ్గర నుండి ఎక్కువ డబ్బు వసూలు చేసే అవకాశం లేదు. అనేక నందర్భాలలో వాళ్ల ఏం కోరుతున్నారంటే మా స్కూల్లులో ఇంగ్లీషు ముడియం పెట్టడానికి అవకాశం కల్పించండి, అవిధంగా షైనాస్టియల్గా కొంత ఇంప్రొవ్ అవ్వడానికి అవకాశముంటుందని అనేకఎయిడెడ్ స్కూల్లులో ఉన్న పారశాల యాజమాన్యాలు నన్ను కోరడం జరిగింది. అందుకు అవకాశం కల్పించాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రివర్యులను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాము సూర్యారావు, శ్రీ పి.వి.ఎన్.మాధవ్, శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, శ్రీ గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు, డా. ఎ.ఎస్.రామకృష్ణగార్లు మాటల్లడడం జరిగింది. మన రాష్ట్రాన్ని ఒక నాలెడ్డి స్టేట్గా, ఎడ్యుకేషన్ హబ్గా మార్పాలని, పిల్లలకు నాణ్యతతో కూడిన విద్యను అందించాలనే ఉద్దేశంతో డెఫినిట్ బడ్జెట్లో కూడా ఎక్కువ నిధులు విద్యారంగానికి కేటాయించారు. గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా రూ.25,000కోట్లు ఎడ్యుకేషన్ కోసం కేటాయించడం జరిగింది. ఈ ఫీజు రీయింబర్సుమెంట్తో పాటు ఉచితంగా పార్షవర్స్తకాలు, యూనిఫామ్స్, మిడ్ డే మీల్స్, అమ్మాయిలకు బడి పిలుస్తోంది కార్బూకమం ద్వారా సైకిభు, ప్రతిభా అవార్డులు, ట్యూబ్లు వంపిణీ చేయడం వంటి కార్బూకమాలు చేపడుతున్నాము.

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన విధంగా ప్రభుత్వ పారశాలల్లో మాత్రమే కాకుండా ఎయిడెడ్ స్కూల్సు కూడా బలోపేతం చేయాల్సిన అవసరముంది. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో అమలు చేస్తున్న అన్ని కార్బూకమాలను ఎయిడెడ్

ప్రశ్నాత్మరాలు

పారశాలలో కూడా అమలు చేస్తాము. దానితో పాటు ఫీజుల నియంత్రణ గురించి గౌరవనభ్యలు శ్రీ కత్తి నరసింహారెడ్డి గారు అడిగారు. దీని గురించి గతంలో కూడా రెండుసార్లు మాట్లాడడం జరిగింది. స్వాత్మ రి ఓపినింగ్ సమయంలో ప్రతి జిల్లాలో ఒక డి.ఎస్.బి మరియు సంబంధిత అధికారులతో కలిపి ప్రత్యేక టాస్ట్స్‌ఫోర్మ్ ఏర్పాటు చేసి ప్రతి పారశాలలో కూడా వాళ్ల ఎంత ఫీజు మనూలు చేస్తారనే లంశాలను బయట ఒక బోర్డును ఏర్పాటు చేసి వివరాలను డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయాల్సిన అవసరముంది. దానితో పాటు స్వాత్మ బస్టులకు పరిష్కారం ఉన్నాయా లేవా, షైర్, పార్కింగ్ వంటి పరిష్కారం తీసుకుంటున్నారా లేదా అనే అంశాలు తనిఖీసి పరిష్కారం లేని పారశాలల్ని సీజ్ చేయడం జరుగుతోంది. అయితే అందుకు పిల్లల తల్లిదండ్రుల సహకారం కూడా కావాలి. ఎందుకంటే కొన్ని కొన్ని పారశాలల్ని తనిఖీసినప్పుడు అన్వంప్పాయ్య గ్రాడ్యూయేట్స్ లో స్వాత్మ రన్ చేస్తున్నాము, మాదగ్గర ఇలాంటి నియమాలు పెట్టి మా స్వాత్మ మూసేస్తే ఎలా అని కొంత వ్యతిరేక రావడం, దానితో పాటు పిల్లల తల్లిదండ్రులు కూడా వారి పిల్లలు అప్పటి వరకూ చదువుకున్న పారశాల మూసేస్తే పిల్లలకు ఇచ్చింది అవుతుందని అడుగుతున్నారు కాబట్టి విద్యాసంవత్సరం ప్రారంభం కాకముందే టాస్ట్స్‌ఫోర్మ్ కూడా బలోపేతం చేసి ప్రైవేటు, కార్పోరేట్ పారశాలలన్నింటినీ కూడా పరిష్కారం ఉన్నాయా లేవా, ఫీజులు కర్ట్కుగా మనూలు చేస్తున్నారా లేదా అనే అంశాలు తనిఖీసి యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

ప్రకాశం జిల్లాలో విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం.10346(75)

శ్రీ మాగుంట శ్రీనివాసులు రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) ప్రకాశం జిల్లాలో విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏవేని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా;
- ఆ) అయితే, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేవటి?

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు):

- అ) అవునండి.
- ఆ) ప్రకాశం జిల్లాలో రాష్ట్రీయ ఉచ్చతర్ శిక్షా అభియాన్ (ఆర్యముఎస్‌ఎ) క్రింద క్షూర్ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. తదనుసరంగా, ఒంగోలులో ఆర్యముఎస్‌ఎ క్రింద క్షూర్ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి సవివరమైన ప్రాజెక్టు నిర్వచిత నిర్మాణానికి డిపిఅర్ రూపాందించడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యా మండలి ఒక కనుటినీ ఏర్పాటు చేసింది. డిపిఅర్ రూపకల్పన పురోగతిలో ఉంది.

క.11.00

శ్రీ బి.ఎన్. రాజసింహలు: అధ్యక్షా, తమ ద్వారా సఫ్టీమెంటరీ ప్రశ్న అడుగుతున్నాము. చిత్రారు జిల్లాలో ఒక కళాశాల ఉంది. ఆ కళాశాలకు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిషాధన ఉండా, లేదా అనేది గౌరవ మంత్రిగారు తెలియజేయాలి. ఎందుకంటే, ఆ కళాశాలకు 104 ఎకరాల స్థలం ఉంది. ఇంకా అందులో రెండు డిగ్రీ కళాశాలలు పెట్టారు. అక్కడ ఒక బీ.ఐ.ఐ. భవన్ కట్టడానికి వెళితే, అక్కడ ఉండే ప్రైస్‌పర్ట్ పిల్లలను రోడ్ల మీదకు తీసుకువచ్చి, దానిని బీసీ భవన్ + స్టడీ సరిగ్గులో కట్టాలని, ఆ విషయమై కోర్టుకు కూడా వెళ్లారు. అనలు వాళ్ళు ఎవరిని అడిగి వెళ్లారు? బీసీలకు ఒక స్టడీ సరిగ్గు భవనం కట్టడం మంచి వద్దతేనని అందరూ భావించి, మన బీసీ కమిటీ చైర్మన్ కూడా అక్కడకు రావడం జరిగింది. అందరూ చేరి నిర్ణయిస్తే, వాళ్ళందరూ కోర్టుకు వెళ్లారు. ఎవరి ద్వారా కోర్టుకు వెళ్లారు. అక్కడ బీసీలకు స్టడీ సరిగ్గు భవనం కట్టడానికి అనుమతి ఇవ్వాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్: ఇక్కడ సబ్బక్క ప్రకాశం జిల్లాలోని విశ్వవిద్యాలయాల గురించే మీరు ఎక్కడినో ఏవేంటో అంశాలు అడిగితే ఎలా? గౌరవ మంత్రిగారి వద్ద సమాచారం ఉండాలి కదా!

శ్రీ బి.ఎన్. రాజసింహలు: (మైకులేదు) అధ్యక్షా, అక్కడ బీసీ స్టడీసరిగ్గు భవనాన్ని నిర్మించే చర్యలు తీసుకోమని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను సార్.

మిస్టర్ చైర్మన్: మంత్రిగారి వద్ద సమాచారం ఉండాలి కదండి..

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ మాగుంటి శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు మంచి ప్రశ్న వేశారు. ఎందుకో తెలియదు కానీ, ప్రకాశం జిల్లా అన్ని విధాలా నిర్జ్ఞానికి గురవుతోంది. పరిస్థితులు కూడా అలాగే వస్తున్నాయో తెలియడం లేదు. అక్కడ ఉన్న పీ.జి. సెంటరుకు దాదాపు 120 ఎకరాల స్థలాన్ని కేబాయించారు. గత 15 సంవత్సరములకు ముందు దానిని విశ్వవిద్యాలయంగా అప్పగేర్డు చేస్తామని, ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధంగా కూడా అప్పగేర్డు చేస్తామని మాట ఇచ్చారు. ఇప్పుడు ఆ లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లో ఉంది. ప్రస్తుతం ఆ లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ కూడా తీరిపోయింది. దయచేసి ఖచ్చితంగా ప్రకాశం జిల్లా చాలా పెద్ద జిల్లా. అది జాగ్రఫైకర్లగా గాసి, దాని చుట్టూ విశ్వవిద్యాలయానికి నంబంధించిన డిగ్రీ కళాశాలలు కూడా చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ పర్యాయం ఆ విశ్వవిద్యాలయాన్ని దయచేసి ప్రారంభించవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ఈ విషయాలు గౌరవ మంత్రిగారికి కూడా తెలుసు. దీనికి నంబంధించి చాలాసార్లు ప్రామిన్ చేశారు. ఆ విశ్వవిద్యాలయానికి నంబంధించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర నుంచి మంత్రిగారి వరకు అనేక సార్లు విటి గురించి చెప్పడం జరిగింది. కానీ, వాటికి

ప్రశ్నాత్మరాలు

నంబంధించి ఇంప్లిమెంటేషన్లోకి వచ్చేనరికి ఎందుకు ఆలన్యం అవుతోందో ఒకసారి చెబితే బావుంటుంది. అనలు ఈ ప్రకాశం జిల్లానే వెనుకబడిన ప్రాంతం. ఈ విషయం పూర్తిగా మీ అందరికి తెలుసు కాబట్టి, తక్షణమే తమరు వాటికి నంబంధించి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని, గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాతుల సుసీత (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, సభకు నమస్కారం. వాస్తవంగా ప్రకాశం జిల్లా పరిస్థితి అందరికి తెలుసు. గౌరవ మంత్రిగారిది కూడా అదే జిల్లానే. ఆయనకు కూడా ఇనిబాగా తెలుసు. ఈ విష్వవిద్యాలయానికి చుట్టూప్రక్కల చాలా డిగ్రీ కళాశాలలు, జాసీయర్ కళాశాలలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. మా నియోజక వర్గం నుంచి కూడా విద్యార్థులు ఆ విష్వవిద్యాలయానికి రావాలి. త్వరితగతిన ఈ విష్వవిద్యాలయాన్ని పూర్తిచేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారి వద్ద పూర్తి సమాచారం ఉంటుందని భావిస్తున్నాను. ఈ విష్వవిద్యాలయం పురోగతిలో ఉండని గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పారు. అదేవధంగా, టీచర్ ఎడ్యూకేషన్ యూనివర్సిటీ అని చెప్పి కర్మాలులో ఉర్దూ విష్వవిద్యాలయం కోసం మరియు టీచర్ ఎడ్యూకేషన్ యూనివర్సిటీకి నంబంధించిన ఒక కమిటీని వేశారు. ఆ కమిటీ నివేదికలు కూడా వచ్చాయి. ఉర్దూ విష్వవిద్యాలయం ఏర్పాటు అయింది కానీ, ఈ టీచర్ ఎడ్యూకేషన్ యూనివర్సిటీ మాత్రం ఇంకా ఏర్పాటు కాలేదు. దయచేసి, ప్రకాశం జిల్లాలో రాష్ట్రీయ ఉచ్చతర్ శిక్షా అభియాన్ (ఆర్యముఎస్‌ఎ) గానీ, లేక ఇంకోకవిష్వవిద్యాలయాన్ని గానీ ఇచ్చి ప్రకాశం జిల్లాలోని వెనుకబడిన తనాన్ని పారద్రోలాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు పై ప్రశ్నకు నంబంధించిన వివరాలను అడగడం జరిగింది. ఒంగోలులో ఈ విష్వవిద్యాలయానికి నంబంధించి హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ డిపార్ట్మెంటు ఒక కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రాఫెనర్ ఆంజనేయులు రూసాకో - ఆర్ట్రీసేటర్, ఏన్సిము. ఆయన పైర్సన్గారు, అలాగే ఎం.వి.ఎస్. శర్మ, రిటైర్డ్ రిజిస్ట్రార్, ఆయన ఒక సభ్యునిగాను, ఎల్. రవిశంకర్ అని | ఫ్స్ పాలింగ్ ఆఫ్సినర్, రూసా. ఈ ముగ్గురితో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు వేశారు. ఆ కమిటీ డిపిఅర్లను కూడా అందజేయడం జరిగింది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్న 13 జిల్లాలలో గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగానే శ్రీకాకుళం దగ్గర నుంచి రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాలు, అన్ని జిల్లాలలో కూడా అంటే ప్రతి జిల్లాలో ఏదో ఒక విష్వవిద్యాలయం మినిమమగా ఉండాలని, వాటితే బాటు జాతీయ విష్వవిద్యాలయాలను కూడా పెట్టాలనే ఆలోచనతో 2014వ నంవత్సరం నుంచి అనేక చర్యలను కూడా తీసుకోవడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, అయితే ఇప్పటివరకు ఉన్న 13 జిల్లాలలో ఒక్క ప్రకాశం జిల్లాలోనే ఏ విష్వవిద్యాలయం కానీ, ఒక ఇన్స్టిట్యూట్ గానీ ఇంతవరకు లేకపోతే మొన్నెనే ట్రిపుల్ ఐటిని ఏదైతే ఆర్జియుకెటి క్రింద ఉన్నదో, దానిని ఒక సెంటర్ క్రింద ఒంగోలులో పెట్టాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాము. దానికి అడ్మిషన్స్ కూడా రెండు నంవత్సరముల

నుంచి చేస్తున్నాము. దానికి నంబంధించిన స్థల వరిశేలన కూడా ప్రస్తుతం జరుగుతోంది. ఈ రెండు, మూడు రోజులలో ఆ స్థలం కూడా షైనలైజ్ చేసి ఒంగోలులో ట్రిపుల్ పటి రావడం జరుగుతుంది. దాంతోపాటు ఏదైతే ఈ క్లాస్ విషాయిద్యాలయం చేయాలని ఉందో, దానిపైన కూడా ప్రభుత్వం సీరియస్ గానే ఆలోచిస్తాంది. గతంలో అనేకార్థ ఈ అంశాలపై ఆ ప్రాంతాలలో వర్యటించడం, వాటిని చూడడం కూడా జరిగింది. ఏదైతే నార్మ్ ప్రకారం కొన్ని కండీషన్లు ఉన్నాయో, ఆ కండీషన్లు కూడా అన్ని సూటబుల్గా ఉన్నాయి కాబట్టి, కమిటీ డిపిఅర్స్ లు ఇచ్చిన వెంటనే అధికారులలో మాట్లాడి వెంటనే వారిని ధీల్కిపంచించి ఒంగోలులో క్లాస్ యూనివర్సిటీ వచ్చేదానికి ఏర్పాట్లు చేస్తామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

విద్యాభూరత్త పథకం

ప్రశ్న నెం.10369 (76)

శ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజేంద్రప్రసాద్, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది నమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- అ) “స్వచ్ఛ భారత్” మాదిరిగా రాష్ట్రంలో విద్యను అభివృద్ధి చేయుట కోసం “విద్యా భారత్” పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా;
- ఆ) అయితే, ఆ విపరాలు ఏమిటి?

గౌరవసీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

శ్రీ వై.వి.బి. రాజేంద్రప్రసాద్: అధ్యక్ష, ఈ నమాజంలో అన్నింటికొన్నా అత్యంత ముఖ్యమైనది విద్య. మనం తత్తి పారుడికి విద్యను అందిస్తే వాళ్ళ అభివృద్ధి చెందడంతో పాటు సంఘం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. తద్వారా ఈ రాష్ట్రం, దేశం కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. ఇంత ముఖ్యమైన అంశంపైన ప్రభుత్వం కూడా దృష్టిపెడుతోంది. ఇంతకముందే గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా దాదాపు రూ.25,000కోట్లు బడ్జెట్లో కేటాయించడం జరిగిందని చెప్పారు. నిధులు అయితే కేటాయిస్తున్నారు కానీ, ప్రభుత్వ విద్యావ్యవస్థను వటిష్టం చేయడంలోను, పేద, బడుగు, బలహీన వర్గాల వారికి దగ్గరగా తీసుకువెళ్ళడంలో మాత్రం మనం వైఫల్యం చెందడం జరుగుతోంది. మనం వాస్తవాలను ఉన్నది ఉన్నట్లుగా అంగీకరించాలి. అలా వైఫల్యం చెందుతున్నప్పుడు దానిపై ఏమిటనేది ఒకసారి వునరాలో చించుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. అలాగే, ఈరోజు దేశంలో ఏ రకంగా అయితే

స్వచ్ఛభారత్ అని ఒక ఉద్యమ రూపంలో ప్రజలను చైతన్యవంతులను చేస్తూ కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలు వెళుతున్నాయో, విద్యాభారత్ అనే ఒక అంశాన్ని కూడా తీసుకుని ప్రజల్లి చైతన్యవంతుల్లి చేసుకుంటూ విద్యావ్యవస్థను వటిష్టం చేసుకుని ముందుకు వెళ్ళవలసిన ఆవశ్యకు ఎంతైనా ఉంది. దీనిపైన ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు పెడుతున్న ప్రభుత్వానికి మరింతగా సీరియస్‌గా దృష్టిపెట్టువలసిన ఆవశ్యకు ఎంతైనా ఉందని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. మరి ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఉందా లేదా? ఉంటే, ఒక్క ప్రభుత్వ పారశాలను ఒక్క ప్రజాప్రతినిధి దత్తత తీసుకోమంటే, ఆ పారశాలలను అభివృద్ధి చేయడంలో వాట్టు కూడా భాగస్వాములు అవుతారు. అంటే, అనలు ఆ పారశాలలో ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు స్క్రమంగా పాతాలు చెపుతున్నారా, లేదా? లేకపోతే పిల్లలు బడికి వస్తున్నారా, లేదా? రాకపోతే వాటికి గల కారణాలు ఏమిటి? ఆ పారశాలలు స్క్రమంగా నడుస్తున్నాయా లేవా? ఆ పారశాలలకు సంబంధించిన పర్యవేక్షణ అనేది వాటిని దత్తత తీసుకుంటేనే బావుంటుందని, ఏటిపైన ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఆలోచించవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ నభ్యలు అడిగిన ప్రశ్నలో స్వచ్ఛభారత్ తరహాలో విద్యాభారత్ వధకాన్ని ప్రవేశపెట్టే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా అంటే లేదని చెప్పాను గానీ, విద్యాపరంగా ఎలాంటి రిఫర్మ్ తీసుకోవాలి, ఎలాంటి నీర్ణయాలు తీసుకోవాలనే దానిలోనే ఈరోజున మన దేశంలోనే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ఒక రోల్మోడల్గా తీసుకువస్తున్నాము. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగానే మన రాష్ట్రంలో ఈ రంగానికి ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు పెట్టింది కూడా మన రాష్ట్రాన్ని ఒక నాలెడ్డి స్టేట్‌గాను, ఎడ్యుకేషన్ హబ్‌గాను చేయాలని, మొరల్, విలువలతో కూడిన క్వాలిటీ ఎడ్యూకేషన్‌ను అందించి పిల్లలను బాధ్యతాయుతమైన శారులుగా చేయాలనే ఉద్దేశంలోనే అనేక రిఫర్మ్ తీసుకువస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, టెక్నాలజీని కూడా అనుసంధానం చేస్తున్నాము. ఎక్కడిక్కడ అన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. ఒకసారి మీరు ఇష్టిట్యూషన్ల పరంగా చూస్తే, దేశంలోనే ఎక్కడా చేయని విధంగా క్రొత్త క్రొత్త కార్బూక్చర్మాలను తీసుకు వస్తున్నాము. మన రాష్ట్రంలో స్కూల్ డ్రాపవచుట్టుని తగ్గించడం కోసమని “బడిపిలుస్తోంది” అనే కార్బూక్చర్మాన్ని ప్రారంభించాము. అలాగే ప్రతిభా అవార్డులకు సంబంధించి – గతంలో ఈ ప్రతిభా అవార్డులు అంటే కేవలం ఒక చేత్తో సర్టిఫికేట్ ఇచ్చి, దాన్ని మను అనిపించేవాట్టు. మొట్టమొదటిసారిగా మనం దానికి ఒక ప్రాముఖ్యత ఇచ్చే విధంగా ఒక పబ్లిక్ ఫంక్షన్ పెట్టి, ఆ ఫంక్షన్లో రూ.20,000ల నగదు బహుమతితోపాటు ఒక ట్యాబ్, సర్టిఫికేట్, గోల్డ్ మెడల్ కూడా ఇస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, వాటితోపాటు ఉత్తమ ఉపాధ్యాయ అవార్డులు కూడా ఇస్తున్నాము. ఏ విధంగా అయితే పిల్లలకు ప్రతిభా అవార్డులు ఇస్తున్నామో, అలాగే ఉత్తమ ఉపాధ్యాయులకు కూడా అంటే మెరిట్ టీచర్లు ఎవరైటే ఉంటారో వారికి కూడా ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం నాడు ఒక పండగవాతావరణంలో వారికి అవార్డులు ఇస్తున్నాము. వాటితోబాటు బయోమెట్రిక్, ఫిజికల్ లిటరసీ, మధ్యార్థు భోజన వధకం, ఉచిత పుస్తకాల పంపిణీ, బాలికలకు ఉచిత సైకిల్ పంపిణీ, వాటితోపాటు మోలికసదుపాయాలు కల్పిస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, గతంలో మనకు ప్రభుత్వ పారశాలలు అంటే గుర్తుకు వచ్చేవి - పెచ్చులూడిపోయిన పై కప్పులు, కూలిపోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్న తరగతి గదులు, తలుపులూ కిటికీలు మొదలైనవస్తీ గుర్తుకు వస్తాయి. ఇప్పుడు అటువంటివస్తీ గుర్తించి, మౌలిక సదుపాయాలతోబాటు మొత్తం అస్తి... ఫర్మివర్క మొదలైన సాకర్యాలస్తీ ఏర్పాటు చేసి, కార్పోరేట్, ప్రైవేటు పారశాలలకు తీసిపోని విధంగా ప్రభుత్వ పారశాలల్లో మార్పులు తీసుకువస్తున్నాయి. వాటిలోబాటు ముఖ్యంగా పారశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబంధించి విద్యార్థులకు బోధించేందుకు శ్యాకటీ ముఖ్యం కాబట్టి, ఆ శ్యాకటీని ఏర్పాటు చేయడం మరియు ఎప్పటిక్కుడు ఎన్నో ఏళ్ళ నుంచి పెండింగులో ఉన్న విశ్వవిద్యాలయాల ప్రాసెన్ మొదలైనవస్తీ రిక్రూట్ చేస్తున్నాయి. పారశాలల్లో అయితే డైస్ట్రిక్టు ద్వారా ఉపాధ్యాయులను కూడా ఎప్పటిక్కుడు రిక్రూట్ చేస్తున్నాయి. ఇలా ఈవిధంగా ఎప్పటిక్కుడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్నో కొత్త కొత్త ఇన్స్టిట్యూషన్లు తీసుకువస్తున్నాయి. ఈరోజున ఎమ్పెచ్చార్టిడి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వాళ్ళ కూడా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ని అనేక అంశాలలో రోల్మొడల్గా చేసుకునే వరిస్తితి వచ్చింది. తప్పనిసరిగా ఈ ప్రభుత్వం ఈ రిఫార్మ్ ద్వారా దేశంలోనే ఒక మంచి విద్యాపరమైన రాష్ట్రంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్దుతున్నామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాయి.

క.11.10

రైతుల కోసం ప్రత్యేక శిక్షణా కేంద్రాలు

ప్రశ్న నెం.10025(77)

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణ మూర్తి, ఎం.ఎల్.సి.,

గౌరవసియులైన పశు సంవర్ధక, పాడి పరిషక్షమాభివృద్ధి, మత్స్య పరిషక్షమల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రైతులకు పశు సంవర్ధకపై అవగాహనను కల్పించడానికి ప్రత్యేక రైతు శిక్షణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడమపుతున్నదా;
- ఆ) అయితే, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి;
- ఇ) ఆ కేంద్రాలను వినియోగంలోకి తీసుకురావడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవసియులైన పశు సంవర్ధక, పాడి పరిషక్షమాభివృద్ధి, మత్స్య పరిషక్షమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి.పాచ్.ఆదినారాయణ రెడ్డి):

- అ) అనుసందీ.
- ఆ) శిక్షణా కేంద్రాల వివరాలను అనుబంధంగా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- ఇ) శిక్షణా కేంద్రాలను సమయంతంగా వినియోగించుకోవడానికి, రాష్ట్రవిధుల నుండి కాకుండా ఆర్.కె.సి.పై మరియు ఎన్వార్మెంట్ క్రింద రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వడానికి నిధులను సమకూర్చడమపుతున్నది.

10025లోని(ఆ) ఖండానికి సమాధానం

శిక్షణ కేంద్రాల వివరాలు:

వరుస నంఖ్య	జిల్లా	శిక్షణ కేంద్రం పేరు
1.	త్రీకూకుళం	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, త్రీకూకుళం
2.	విజయనగరం	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, విజయనగరం
3.	విశాఖపట్నం	ప్రాంతీయ పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, విశాఖపట్నం
4.		రాష్ట్ర పశుగణ వ్యవస్థాపకత నిర్వాహణ సంస్థ(ఎన్ఎంఎల్ఐ), విశాఖపట్నం
5.	తూర్పు గోదావరి	రాష్ట్ర పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, మండపేట
6.		ప్రాంతీయ పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, కాకినాడ
7.		జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, కాకినాడ
8.		పశు వైద్య జీవశాస్త్ర పరిశోధన సంస్థ, సామర్లకోటు
9.	విషిష్ట గోదావరి	రాష్ట్ర పశు సంవర్ధక సంస్థ, తఱుకు
10.	కృష్ణా	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, గుడివాడ
11.		పశు వైద్య జీవశాస్త్ర పరిశోధన సంస్థ, విజయవాడ
12.	గుంటూరు	ప్రాంతీయ పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, గుంటూరు
13.		జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, గుంటూరు
14.	ప్రకాశం	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, ఒంగోలు
15.	నెల్లూరు	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, నెల్లూరు
16.	కడవ	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, కడవ
17.	చిత్తూరు	జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, చిత్తూరు

18.		అనంతపురము అనంతపురం
19.		జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, హిందూపూర్
20.	కర్నూలు	ప్రాంతీయ పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, బనవాసి
21.		జిల్లా పశు సంవర్ధక శిక్షణ కేంద్రం, కర్నూలు

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు ఇంకా వివరంగా చెబితే ఖాగుంటుంది. వేసినంస్థల నుండి నిధులు వస్తున్నాయని చెబుతున్నారు. కాసి ఫీల్డ్ లెపెల్లోకి వచ్చే సరికి ఏమీ ఫలితం కనుడడంలేదు. 2001 సంవత్సరంలో మన చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రపశుగణాభీవృద్ధి సంస్థను స్థాపించడం జరిగింది. కాసి దానిలో ఉన్న అధికారులు ఎందుకనో వారికి ఇష్టం లేకుండా విధులు నిర్వర్తిస్తున్నట్లుగా ఉంది. మా ప్రకాశం జిల్లాకు సంబంధించి ఒక పశుగణాభీవృద్ధి సంస్థ ఉంది. వారు వచ్చినప్పటి నుండి ఉద్యోగస్థులను వేదింపులకు గురి చేస్తా, అక్కడ 10 సంవత్సరాల నుండి వని చేస్తున్న ఉద్యోగులను కూడా బయటకు పంపించేస్తున్నారు. దీని పైన ప్రత్యేకమైన శర్ధ పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది.

అధ్యక్షా, ప్రకాశం జిల్లాలో పాడిపరిశ్రమ మీదనే చాలా కుటుంబాలు ఆధారపడి జీవిస్తున్నాయి. ఈ విషయం గురించి చాలా సార్లు మనం మాటల్లాడుకోవడం జరిగింది. ఒంగోలు జాతి పశువులను వృద్ధి చేయాలని, ముఖ్యంగా ఆవులను అభివృద్ధి చేయడానికి ఏ కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారో తెలియజేయాలని కోరుకుంటున్నాయి. అదే విధంగా చదలవాడలో పశుక్షేత్రం ఉంది. ఒంగోలు జాతి ఆవులను వృద్ధి చేయడానికి, మంచి బ్రీడ్ కోసం ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమం చేపట్టారు. కాసి వాటికి మేత సరిపడక బలంగా పెరగలేకపోతున్నాయి. అందువలన దీని పైన ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఉదాహరణకు కురిచేడు మండలంలో ఆవులమంద అనే గ్రామం ఉంది. ఆ గ్రామంలో కృతిమ గర్భదారణ కోసం వాడుతున్న పీర్యం సరైనది వినియోగించకపోవడంవల్ల ఒంగోలు జాతి అవుకు పుట్టినకోడె దూడ జింకలాగా ఉంది. ఏవిధంగా కట్టి అవుతుందనేందుకు అదొక ఉదాహరణ. సమస్య ఎక్కడ నుండి వస్తుందనేది తెలుసుకుని గౌరవ మంత్రి గారు ప్రత్యేకచోరవ తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. ఒంగోలు జాతికి చెందిన ఆవులు ఇది వరకు 12 లీటర్ల నుండి 15 లీటర్ల వరకూ పాలు ఇచ్చేవి. కాసి ఇష్టం పాలు పితుకుదామాన్నా పాలు రాలేని వరిస్తి. వాటి సంవద అంతా నిరీర్యమైపోయినది. వాటికి ఏమైనా ఇంజెక్షన్ ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటే వాటి మీద కూడా గౌరవ మంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన చోరవ చూపించాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

ప్రశ్నాత్మరాలు

అధ్యక్షా, గోపాలమిత్ర ద్వారా ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశాం. బాగానే ఉంది. కానీ వారికి ఇచ్చే వేతనాలు చాలా తక్కువగా ఉండడం వలన వారు అనుకున్న రితిలో వని చేయలేకపోతున్నారు. వారికి ప్రోత్సాహకాలు పెంచే దాని గురించి కూడా ఆలోచించాలని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.పెట్.ఆదినారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, వాస్తవంగా రాష్ట్రంలో 3,000లకు పైగా వశవుల ఆనుపత్రులు, ఉపకేంద్రాలు, ఏడి కేంద్రాలు ఉన్నవి. దీనికి బడ్జెట్లో కేటాయించిన రూ.1200కోట్లకు గాను రూ.700కోట్లు జీత భత్యాలకు పోతుంది. గతంలో అయితే వశవుల ఆనుపత్రులకు, ఉపకేంద్రాలకు రూ.300కోట్లు కేటాయిస్తే ఈసారి బడ్జెట్లో రూ.200కోట్లు పెంచి రూ.500కోట్లు చేశారు. నంసారం చాలా పెద్దది. కానీ సామ్య చాలా తక్కువ. ఇందుకోసమే మేము ఎన్ని రకాలుగా ప్రయత్నం చేసినా కూడా ఏదో ఒక్కాదవ. గ్యావ్ ఉన్న మాట వాస్తవం. ఈ గ్యావ్ రాకుండా ఉండడం కోసం దీనికి గ్రామీణ ఉపాధి హామీ వథకం ద్వారా వశవుల పెంచకానికి గాను, వశవుల కుంటలకు, గ్రావెల్ రోడ్లకు జీహను విడుదల చేయడం జరిగింది. ఊరూరా వశగ్రాన క్లైటాలకు, మొగా వశగ్రాన క్లైటాలకు యూనిట్ కాస్ట్ ఎకరాకు గతంలో రూ.18,000వేలు ఉంటే ప్రస్తుతం రూ.25,000 ఇస్తున్నాము. కొన్ని చోట్ల ఎక్కువ ఖర్చు ఉన్నచోట్లకోస్తా జిల్లాలలో రూ.30,000 నుండి రూ.35,000 వరకూ జాయింట్ కల్పక్ అధ్యర్థంలో, కల్పక్ గారి ఆమోదంతో దానికి డబ్బులు కూడా కేటాయించడం జరిగింది. మందులు కూడా పెంచాము. దాదాపు 21 శిక్షణా కేంద్రాలు వని చేస్తున్నాయి. మరొక 57 శిక్షణా కేంద్రాలు పనిచేయడానికి అవకాశం ఉంది. 50వేల మందికి శిక్షణ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. మన గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి గారు చెప్పినట్లు డబ్బులకు చాలా చోట్ల ఇబ్బందిగా ఉంది. అయినప్పటికీ ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలలో ఒంగోలు జాతి వశవులను సంరక్షించడానికి రెండు కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేసి రూ.50,00,000లు కేటాయించడం జరిగింది. చదలవాడ కేంద్రంలో వశవులను కాపాడడం కోసం హాస్టల్సు కూడా పెంచడం జరిగింది. రాష్ట్ర వాస్తవంగా శిక్షణా కార్యక్రమాలను, 1300 హాస్టల్లు పెంచడానికి ఒక హాస్టల్కు రూ.20,00,000 చోపున దాదాపు రూ.260కోట్లు బడ్జెట్ కూడా కేటాయించడం జరిగింది. ఆర్.కె.వి.వై.వథకం క్రింద కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నహారంతో లోన్ను తీసుకోవడానికి కూడా అవకాశం ఉంది. ఈ విధంగా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం అనేక ప్రయోగాల ద్వారా ముందుకు వెళ్లండని తెలియజేస్తున్నాను. మరలా చెబుతున్నాను, నంసారం చాలా పెద్దది నంపద లేదా సామ్య చాలా తక్కువ అందువలన దీనిని అడ్డెణ్ణ చేసుకుంటూ మేము ముందుకు వెళ్లున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కరణం బలరామ కృష్ణమూర్తి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు రాష్ట్రవరిస్తులిని గురించి చెప్పారు. జిల్లా గురించి చెప్పారు. వశక్లేశంలో వశవులకు మేత దొరకడం లేదని చెప్పారు. నేను నిర్వహింగా అడుగుతున్నాను. మేత దొరకకపోవడం వలన వాటిని బయట త్రిప్పుతూ ఉన్నారు. సీరు పుష్పలంగా ఉండే చోట, వాటికి మేతకు అనువుగా ఉండే చోట్ల కాకుండా కొన్ని ప్రదేశాలు సెల్క్స్ చేసి వశవుల హాస్టల్లు అని పెట్టారు. అధ్యంకి మండలంలో ధేనువకొండ అనే గ్రామంలో గుండ్రకమ్మకు బ్యాక్ వాటర్లో పెద్ద ట్యూంక్ ఉంది. దానిలో వశగ్రానం పెంచవచ్చు. బీడ్సు కూడా

ఉత్సత్తు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. ననతులు ఉన్న చోట దృష్టిపెట్టాల్సిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.పెట్.ఆదినారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ మధ్య రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అనిష్టంగ్ డైరెక్టర్లు, జాయింట్ డైరెక్టర్లు నమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి, పశువుల ఆసుపత్రి ఎక్కడైతే ఉంటుందో అక్కడ కచ్చితంగా 20 నుండి 50 పశువులను పెంచడానికి పశువుల హాస్టల్లను, 20 పశువులకు అయితే రూ.20,00,000, 50 పశువులకు అయితే రూ.50,00,000గా నిర్ణయించి కండిషన్ నోట ఆర్డర్ ప్రతీ ఏడితో రెండు సెలలలోగా పిక్వు చేయాలని సంతకం పెట్టించుకున్నాము. పశుగాన క్లీటం ఏర్పాటు, హాస్టల్ పిక్కు, వైద్యం అందించడం మందులు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఇన్నారెన్ను విధానం వచ్చేనరికి గతంలో ఒక పశువుకు ఇన్నారెన్ను కాస్ట్ 3.5 శాతం ఉండేది. ఈ సంవత్సరం 1.0లక్షల పశువులకు రూ.50కోట్ల ఇన్నారెన్ను కేటాయించడం వలన 1శాతానికి తగ్గించడానికి ప్లాన్ చేశాం. ఇంకా మూగజీవాలకు అయితే 0.6శాతముతోనే చేయడానికి ఏర్పాటు చేశాం. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది నోట చేసుకుని వారం రోజులలోగా అక్కడ ఉన్న సమస్యను తీర్చడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

MR.CHAIRMAN: Question No.10036 is postponed at the request of the Member.

ధరల స్థిరీకరణ నిధి

ప్రశ్న నెం.10263(80)

సర్వార్థీ కోలగట్ల పీరభద్ర స్వామి, పిల్లి సుభాష్ చంద్రబాబున్, ఆఱ కాళి కృష్ణ శ్రీనివాస్, ఎం.ఎల్.సీలు.,

గౌరవసీయులైన పొర సరఫరాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో పెరుగుతున్న నిత్యావసర వస్తువుల ధరల నియంత్రణకై ప్రభుత్వం ఏదైనా చర్యలు తీసుకుందా;
- ఆ) ఏదేని ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిందా;
- ఇ) అయితే, వాటి వివరాలు ఏమిట?

గౌరవసీయులైన పొర సరఫరాలు, ధరల నియంత్రణ, వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ప్రత్మిపాటి పుల్లారావు):

- అ) అవునండి. కూరగాయలతో కలుపుకొని నిత్యావసర వస్తువుల ధరలను రోజువర్షావేస్తించి, విశేషించి పరిశీలనకై ప్రభుత్వానికి సమర్పించడం జరిగింది. ధరలలో అనమంజనమైన పెరుగుదలలున్నప్పుడు, చిల్లర బహిరంగ మార్కెట్ రేట్ల కంటే తక్కువకు రైతుబజార్లు మరియు ప్రత్యేక కొంటర్ ద్వారా మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ క్రింద సేకరించి సరఫరా చేసేటట్లు చూడడానికి సత్వర చర్య తీసుకోవడమవుతున్నది.

- అ) అవునదీ.
- ఇ) రాష్ట్రమరియు కేంద్ర ప్రభుత్వాల వాటా 50:50 ప్రాతిపదికణ రూ.100కోట్లతో ధర స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేయడమయింది.

ఉ.11.20

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ధరల స్థిరీకరణ నిధికి రూ.100కోట్ల కేబాయించారు. అలాగే 70 శాతం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడినటువంటి మన రాష్ట్రంలో దైతులకు గాసీ, వినియోగదారులకు మేలు చేసేందుకు రూ.5,000కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రభుత్వం హమీ ఇచ్చింది. కాబట్టి ఈ నిధిని పెంచాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అలాగే సీజన్ డిమాండ్ ను బట్టి ఆ పంటలను పండించే విధంగా దైతులను ప్రోత్సహించాలి. నిన్ననే నేను రాయచోటి నుంచి వచ్చాను. రోడ్స్ ప్రక్కన ఉమాటాలను గుట్టలు గుట్టలుగా వడేశారు. ఒకసారి ఉమాటా కేజీ రూ.60 నుంచి రూ.70 వరకు ఉంటుంది. ఒకసారి కేజీ రూ.1 కూడా ఉండదు. అలా దైతులు నష్టపోకుండా వ్యవసాయ శాఖ అధికారుల ద్వారా ఏ సీజన్లో ఏ పంట పండిస్తే వారికి గిట్టుబాటు ధర వస్తుందో ఆ పంటలను పండించేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు: అధ్యక్షా, ఈ మధ్య కాలంలో వచ్చి మిరపకాయలను దైతులు తెచ్చి నదిలో పడ్డున్నారు. దయచేసి ఆ విషయంపై మంత్రి గారు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రత్యేషాచి పుల్లారావు: అధ్యక్షా, మన గౌరవ నభ్యలు కత్తి నరసింహ రెడ్డి గారు ఉమాట విషయాన్ని తీసుకువచ్చారు. ధరల స్థిరీకరణ నిధిని కూడా ఎప్పటిక్కప్పుడు ధరలు నియంత్రించడంలో దానిలో కేంద్రం, రాష్ట్రం 50 శాతం పేరింగ్ చొప్పున కొనుగోలు చేసి మార్కెట్ ధర కన్నా ఎక్కువ ధరకి ప్రతేక్య కొంటర్లను పెడుతున్నాము. అవసరం మేరకు ప్రభుత్వం ఎప్పటిక్కప్పుడు సమకూరుస్తూ, ధరలను నియంత్రించడం జరుగుతుంది. ఉమాట కూడా ఎక్కడైనా ధర తగ్గినప్పుడు పెంటనే దైతు బజార్ ద్వారా సామాన్యాడి అందుబాటులో ఉండే విధంగా తీసుకొస్తున్నాము. కత్తి నరసింహ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ఎక్కడైనా అటువంటి పరిస్థితి ఉంటే ఇతర జిల్లాల నుంచి కూడా దైతు బజార్లకు తరలించి మార్కెట్ చేస్తామనే విషయాన్ని గౌరవ నభ్యలకు తెలియజ్ఞున్నాను. రాము సూర్యారావు గారు వచ్చి మిర్చి గురించి చెప్పారు. ఇన్నస్తు పెరిపటుల్ గూడ్స్ ఎప్పటిక్కప్పుడు ఒక జిల్లాలో మార్కెట్లో ధర తక్కు ఉన్నప్పుడు ఇతర జిల్లాలకు మనం మార్కెట్ చేసి దైతు బజార్ ద్వారా అమ్ముట్లుగా ప్రభుత్వం అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకుంటుంది. అ విధంగా Price Stabilization Fund ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది. మార్కెట్లో ఈ మార్చి నుంచి కంది పప్పును కిలోరూ.40కి ఇస్తున్నాము. పంచదారలో కేంద్రం కోత విధించినా రూ.10కి అరకిలో చోప్పున ఈ సంవత్సరం జనవరి నుంచి ఇస్తున్నాము. అదే విధంగా మినపప్పు, పెనరపప్పు, మిరపకాయలను కూడా ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఆ విధంగా ఎప్పటిక్కప్పుడు మార్కెట్లో ధరలు పెరిగినప్పుడల్లా, మార్కెట్ ఇంటర్ వెన్సున్

ఫండ్టోనే ధరలను నియంత్రించి సామాన్యాలకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటామని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.CHAIRMAN: Now Question Hour is over. Paper included in the agenda is deemed to have been laid on the Table of the House.

2.PAPER LAID:

“A copy of the Notification issued in G.O.Ms.No.7, Energy, Infrastructure & Investment (Airports) Department, dated 22nd March, 2017, as required under Section 2(2) of the Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Act, 1971 (Act No.20 of 1971).”

Now Special Mentions.

3. సభా కార్యక్రమం - ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్ష, ఎపియస్ట్ అర్థాన్లో విధి నిర్వహణలో భర్తలను పోగొట్టుకున్న భార్యలందరికి వారి అర్థతలను బట్టి కారుణ్య నియామకాలను అమలు జరపాలని గత 3 సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వానికి విజపై చేస్తున్నాం, గత ఐదారు రోజులుగా వారు విజయవాడ ధర్మచౌక్కలో నిరాపార దీక్షలను చేపట్టారు. ఆ విషయాన్ని సభ దృష్టికి తెస్తూ ప్రభుత్వాన్ని నేను అభ్యర్థిస్తున్నాను. 2016లో యాజమాన్యం పురుషులు, మహిళలనే తేడా లేకుండా ఎవరైతే మరణించారో వారందరికి ఉద్యోగాలు ఇస్తామనే హామీ ఇచ్చింది. పురుషులకు అవకాశం కల్పించింది. మహిళల్లో అర్థతలు కలిగినవారికి కండక్కరు లాంటి పోస్టులు ఇవ్వామ్చు. అలాంటివి ఇష్వకుండా మహిళలు వనికిరారని నిరోధిస్తున్నారు. ఇది కంట్ట కాదని చెబుతూ భర్తలను పోగొట్టుకున్న మహిళలను దయతో కారుణ్య నియామకాలలో తీసుకోవాలని ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు: అధ్యక్ష, అనధికార లే అవుటువల్ల మోసపోతున్న కొనుగోలుదారుల కష్టాలను మీ దృష్టికి తీసుకోస్తున్నాను. వశిము గోదావరి జిల్లాలో ఏలూరు, భీమవరం వంటి వట్టణాల్లో అనేక అనధికార లే అవుట్లు వేస్తున్నారు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా లే అవుట్కి దరఖాస్తు చేసిన ఒక్క రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారి కూడా కనిపించడం లేదు. ప్రభుత్వ వరంగా లే అవుట్లు ఆమోదం పొందడం క్షప్తరంగా ఉన్నందువల్ల అనధికార లే అవుట్లు అన్ని వట్టణాల్లో వెలుస్తున్నాయి. దాని వలన కొనుగోలు దారులు మోసపోతున్నారు. దయచేసి ప్రభుత్వ వరంగా లే అవుట్ విధానం సులభతరం చేసి కోనుగోలుదారులు మోసపోకుండా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావనద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అంగర రామమోహన్ (స్థానికసంస్థలు-పశ్చిమగోదావరి): అధ్యక్ష, గ్రామీణ సీటి నరపతా, పారిషుధ్య శాఖ, నరసాపురం సబ్ డివిజన్లో ల్యాబ్లులను తొలగిస్తారనే ప్రచారం జరుగుతుంది. వశిము గోదావరి జిల్లాలో 7 ల్యాబ్లు ఉంటే 3 ల్యాబ్లులను మూసేస్తారని తెలిసింది. సీటి నాణ్యత వరీక్ ప్రయోగశాలను తొలగించకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ల్యాబ్స్ సీటి కాలుష్యం టెస్ట్ చేసుకోవడానికి గ్రామ పంచాయతీలకు

బాగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఆక్షావల్ల కలుషితమైన సీరు డెల్టాలో ఎక్కువగా ఉంది. గ్రామ పంచాయతీలు బాగా ఉపయోగించుకుంటున్న వాటిని మూసివేయకుండా కొనసాగించవలసిందిగా ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావనద్వారా ప్రభుత్వాన్ని, పంచాయతీరాజ్ శాఖమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహ్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని దివ్యాంగులైన అధ్యాపకులు, ఉద్యోగులకు కన్స్యూయన్స్ అలవెన్ రూ.900 నుండి 2000లకు 10వ పిఅర్సి రికమండ్ చేసే రూ.1350కే ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. అలాగే బైండ్ ఎంప్లాయిస్కు రీడర్ అలవెన్ రూ.1200లకు రికమండ్ చేసే జి.బి. ఇప్పటి వరకు రాలేదు. అలాగే పదోన్నతిలో 3 శాతం రిజర్వేషన్ అన్ని శాఖల్లో అమలయ్యేలా చర్యలు తీసుకోవాలి. కాబట్టి 10వ పిఅర్సి రికమండ్ చేసిన విధంగా ఉత్తర్వులు జారి చేయాలని ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో గతంలో కొత్త జాస్తియర్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడు కూడా కొత్త జాస్తియర్ కళాశాలను ఏర్పాటుచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. కాసీ ఆ కళాశాలల్లో లెక్చరర్ పోస్టులు, నాన్టిచింగ్ పోస్టులలో సిబ్బంది లేకపోవడంవల్ల క్వాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ అందడం లేదు. కాబట్టి కొత్త కాలేజీలతో పాటు పోస్టులను కూడా మంజురుచేయాలని ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొన్నాను.

శ్రీ యండుల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంతో బాటు ఇతర విశ్వవిద్యాలయాల్లో యుజిని స్క్రీన్సు తేది. 01-06-2006 నుంచి పెంచారు. ఆ ప్రకారం పెరిగిన వేతనాలు అరియర్సు కూడా చెల్లించారు. ఇదే సందర్భంలో తేది. 01-06-2006, 30-10-2008 మధ్య వదినివిరమణ పాందిన వారి వేతన స్థిరీకరణ తేది. 01-06-2006 నుంచి వారి రిటైర్మెంట్ తేది వరకు అమలుచేయలేదు. ఆ షైల్ ప్రాసెన్లో ఉంది. జి.బి. ఆలస్యంగా ఇచ్చినా కూడా అది యుజిని స్క్రీన్ నుంచి అమలయ్యే అవకాశం మనకు ఉంది. ఎందుకంటే పిఅర్సి లేటుగా ఇచ్చినా పేవర్ మీద బెనఫిట్ ఎదో ఒక రూపంలో వారికి మానిటరీ బెనఫిట్ ఎఫెక్ట్ డేట్ నుంచే ఇస్తారు. ఈ షైల్ చాలా కాలం నుంచి పెండింగ్లో ఉందని విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకులు ఆవేదన చెందుతున్నారు. కనుక పెంటనే పరిష్కరించవలసిందిగా ఈ ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా కోరుతున్నాను.

MR. CHAIRMAN: Now tea break for 15 minutes.

(The House then adjourned at 11.27 a.m.)

ట.11.50

(After Tea-Break the House Re-assembled at 11.56 p.m.)

(Hon'ble Deputy Chairman in the Chair)

MR. DEPUTY CHAIRMAN: I have an announcement to make.

4. నభా కార్యక్రమం- ప్రకటన

I am to announce to the House that the Cultural Programmes and Prize Distribution followed by dinner will be held on 5th April, 2018 instead of 4th April, 2018 at 7 p.m. at Berum Park, Punnami Ghat, Vijayawada. All the Members are requested to make a note of the same and attend the programme on 5th April 2018 with their family members.

వ్యవసాయం మీద లఘు చర్చ కంటిన్యూ లవుతుంది.

5. వ్యవసాయ నహాయక కార్యకలాపాలు /వృద్ధి / అనావృష్టి నిరోధనం, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

శ్రీ ఒచ్చుల అర్థముడు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్ష, ఇవాళ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాలపై ఆధారపడి జీవితమైన ప్రజాసికం 62 శాతం ఉన్నారు. స్వాతంత్యం వచ్చిన తరువాత వ్యవసాయం మీద రైతాంగానికి ఒక భరోసా కల్పించిన ప్రభుత్వం ఇది. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయం, ఆయన దూరదృష్టి, సమగ్రమైనటువంటి ఆలోచనవల్ల, వ్యవసాయ రంగాన్ని పరుగుతెల్తుంచే కార్యక్రమాల వల్ల రైతాంగంలో ఒక విశ్వస్తియత ఏర్పడింది. ఈ రోజున వ్యవసాయానికి అటి ప్రధానమైన అంశం సీరు. స్వాతంత్యం వచ్చిన దగ్గర నుండి అనేకసార్లు నదుల అనుసంధానం గురించి అనేక సందర్భాల్లో మాటలాడినా కూడా, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కూడా ఏమీ చేయలేనటువంటి పరిస్థితుల్లో చాలా అనుభవంతో కూడిన ఆలోచనలతో వట్టిసీమ ప్రాజెక్టు ద్వారా, గోదావరి నుండి సముద్రంలోకి పోయే సిటిని కృష్ణాలోకి తీసుకువచ్చి, ప్రత్యేకించి డెల్ఫా రైతాంగంలోని 13 లక్షల మంది రైతులకు ఒక భరోసా కల్పించినటువంటి పరిస్థితి ఈ రోజున ఉంది. డెల్ఫా రైతాంగం గురించి మనం మాటలాడుకోవాలంటే వారికి వరి పంట తప్ప, మరో అవకాశం లేదు. కృష్ణా డెల్ఫాకెతే మరి దారుణం. ఒక్క వరి పంట తప్ప, మరో పంట వేయడానికి ఏమాత్రం అవకాశం లేదు. ఆ ఒక్క పంట కూడా వెయ్యికపోతే, తరువాత పంట వేసే సమయానికి ఆ పంట భూముల్లో ఉన్న పండుతుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఈ రోజున కృష్ణా నది నుండి కావాల్సినంత సాగుసిరు మనకు అందకపోవడం వల్ల, దానిపైన ప్రాజెక్టులు ఎక్కువై పోవడం వల్ల డెల్ఫా రైతాంగానికి వట్టిసీమ సిరే జీవనధారమైపోయింది. తద్వారా కృష్ణా నదికి చేరిన కొద్దిపాటి సిటిని రాయలసిమ ప్రాంతానికి తరలించి ఆ ప్రాంత ప్రజల దాహరించి తీర్చి, సాగుసిటి వసతుల్ని అభివృద్ధి చేసినటువంటి పరిస్థితి ఈ రోజున ఉన్నది. దీనివల్ల అన్ని ప్రాంతాల రైతులు ఇవాళ చాలా ఆనందోత్సవాలతో ఉన్నారు. ప్రత్యేకించి మా డెల్ఫా ప్రాంతంలో గతంలో 35 బస్తాలు పండటమంటే చాలా కష్టంగా ఉండేది. ఇవాళ గోదారమ్మ సిథల్ కృష్ణా డెల్ఫాకు రావడం వల్ల 50 బస్తాలు, 55 బస్తాలు కూడా కొన్నిచోటు పండితే మమ్మల్ని మేమే నమ్మలేని పరిస్థితి వచ్చింది. అందుకే ఈ రోజున డెల్ఫా ప్రాంత రైతాంగమంతా చాలా అనందంలో మనిగితేలుతున్నారు. అలాగే, గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా రైతులతో లాభసాటిగా వ్యవసాయం చేయించాలనే నత్యంకల్పం అధికారులకు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి

వ్యవసాయ సహాయక కార్బూకలాపాలు / వ్యాధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

కలగడం జరిగింది. గతంలో వ్యవసాయ అధికారులైతే ఏదో కొంత మేరకు వనిచేసి, మిగతా కార్బూకమాలు అయ్యాయనిపించే వాళ్లు. ఇవాళ అలా కాదు.

మ.12.00

కానీ, ఇవాళ అలా కాదు. రైతాంగం పట్ల అధికారులు కూడా బాధ్యతగా ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాలను అనునిత్యం అమలు చేసే విధానంతో ముందుకు పెఱుతున్నందుకు రైతులు చాలా ఆనందంగా ఉన్నారు. టెక్కులజీని రైతులకు అందిస్తూ తద్వారా భూసార పరీక్షలు చేసి అందుకు సంబంధించిన సర్పిఫైల్సు ఇస్తున్నారు. భూసార పరీక్షలు చేసిన తరువాత రైతులకు ఇచ్చే కార్బూలలో ఆ స్థలంలో ఏమేమి పంటలు వేసుకోవాలి, ఏప్ల ఎరువులను వాడాలి అని నూచిన్నా నూరు శాతం నబ్బిడీటో రైతాంగానికి మేలు చేకారున్నారు. ఈ విధంగా ఆ భూములను వినియోగంలోకి తీసుకురావడమే కాకుండా గతంలోకంటే దిగుబడులు పెరగడానికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలు చాలా అద్భుతమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నేను పుట్టిన తరువాత ఈ 55 సంవత్సరాలలో రైతాంగం పట్ల ఇంత జాగ్రత్త తీసుకున్న ప్రభుత్వాన్ని రైతుబిడ్డగా నేను చూడలేదు అధ్యక్షా. వ్యాదయహర్షకంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి, వ్యవసాయ అధికారియంత్రాంగానికి అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంగా ఇంకోక విషయం చెప్పదలవాను అధ్యక్షా. రైతు వ్యవసాయ భూమిలో పరి పండించడమే కాకుండా ప్రభుత్వం యొక్క దృక్పథం ప్రకారం వాణిజ్య పంటలు పండించడం కూడా అవసరమే. రైతుకు లాభం కలగాలంటే పంటలను నియంత్రించి, మార్కెటింగ్ ఏ విధంగా ఉంది, ఒకేష మార్కెట్ ధర తక్కువగా ఉంటే పంటను ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేసినిధానంలో నూతన ప్రక్రియ, నూతన నడవడిక వ్యవసాయం రంగంలో మొదలైంది. వాస్తవానికి ప్రతి మారుమాల రైతు కూడా ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఫలాలను అందుకుంటున్నాడు. యాంత్రీకరణ ద్వారా రైతాంగానికి ఉపయోగపడే విధానాలను ప్రతి రైతు వినియోగించుకుంటున్నాడు. ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన వ్యవసాయ బడ్జెట్సు ప్రవేశపెట్టినందుకు అభినందనలు. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపై ప్రత్యేకంగా రూ.19,070 కోట్లు ప్రత్యేక బడ్జెట్లో కేటాయించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, 2004వ సంవత్సరం నుండి 2014 మధ్య రైతాంగానికి ఒక | కటి అధ్యాయంగా మిగిలిపోయింది. 24,000 మంది రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ఆనాడు విత్తనాలు అడిగినా, ఎరువులు అడిగినా లాటి దెబ్బలు తిన్న పరిస్థితులు ఎదురయ్యాయి. ఇవాళ అలా కాకుండా, రైతులు ఇభ్యంది పడని పరిస్థితి ఉన్నది. ఎరువులు, విత్తనాలు, నబ్బిడీ పంటిని రైతులకు అందుబాటులోకి తీసుకురావడం జరిగింది. 2018-19 సంవత్సరానికి గాను 35 లక్షల మంది రైతాంగానికి భూసార పరీక్ష వ్యతాలు పంపిణీ చేయడమైనది. బిల్ అండ్ మిలిండాగేట్స్ ఫోండేషన్ ద్వారా డిజిటల్ సాయిల్ మాపింగ్ అనే వినూత్త ప్రక్రియను ఈ రోజున ప్రభుత్వం వినియోగించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతోను, ప్రజాప్రతినిధులతోనూ ఈ రోజు ఉన్నదయం 8.30 నుండి దాదాపు గంటన్నర

పాటు టెలి కాస్టర్స్‌లో ఈ విషయాలపై ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడడం, అధికార యంత్రాంగాన్ని ఆదేశించడం జరిగింది. అంటే నూతన సాంకేతిక విధానాన్ని రైతాంగానికి మరింత చేరువ చేసి వారి జీవితంలో పెలుగులు నింపడానికి ప్రభుత్వం అనునిత్యం శ్రమిస్తోందనడానికి ఇంతకంటే కొత్తగా చెప్పుకోవలసిన అవసరం లేదు.

రైతులకు రుణమాఫీ చేసి రైతు బాంధవుడుగా చంద్రబాబునాయుడు గారు కీర్తి ప్రతిష్ఠలు నంపాదించారు. శాసనసభలో గాసీ, శాసనమండలిలో గాసీ ప్రతిష్ఠ నేతలు రాకుండా పాదయాత్రలు చేస్తూ నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారు. రైతులను ఎక్కుడా గౌరవంచడంలేదట. రైతులను కాపాడలేదట. వాళ్ళమ్ముడో అధికారంలోకి వస్తారట, రైతు బాంధవులుగా మిగులుతారట. వారు చెప్పే మాటలకు, చేసే చేప్పలకు ఏంచేయాలో అర్థం కావడం లేదు. ఆర్థిక సేర్కులు ఆ విధంగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇది నిజంగా సిగ్గు పడవలసిన విషయం. ఇంత లోటు బడ్జెట్ ఉన్నటువంటి ఈ రాష్ట్రంలో రూ.24,500 కోట్లు రైతులకు రుణమాఫీ చేసి రైతు ఇబ్బంది పడకుండా వధ్యితో సహా దఫాలవారీగా రైతాంగానికి చెల్లిస్తున్న విధానం అభినందసియం. ఈ పరిస్థితుల్లో ఇంకెవరైనా ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వారికి దైర్యం సరిపోయేది కాదు. అంత గుండె దైర్యంతో అంత గుండె నిబ్బరంతో రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలనే సత్సంకల్పం చేసిన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు అభినందసియండు.

బ్యాంకుల ద్వారా, కోపరేటివ్ సిష్టమ్ ద్వారా రైతులకు అనుకున్న పెంటనే నూటికి 98 శాతం పంటలు వేసుకోవడానికి రుణాలను ఇన్స్టోంలో అందించి వారు మరెక్కడా అప్పులు చేయకుండా ఉండడానికి ప్రభుత్వం చేయుతని స్తున్నది. కేవలం వ్యవసాయ రంగుమే కాకుండా మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందడానికి అత్యంత కీలకమైన మత్స్య శాఖ, పశు సంవర్ధక శాఖకు కావలసినటువంటి నిధులు ఈ ప్రభుత్వం కేటాయించి, చిత్రపుద్ధితో అమలు చేస్తున్నది. ఈనాడు వీటి ద్వారా రైతుకు కావలసిన సీరు వచ్చింది. రాబోయే రోజులలో కచ్చితంగా రెండు పంటలు పండించడానికి ప్రభుత్వం సీరు ఇస్తుంది, తగిన విత్తనాలు, తగినటువంటి ఎరువులు, భూసార పరిక్లు, కావలసిన రుణాలు అస్సు ఇచ్చి ఆదుకుంటున్నదనే విశ్వాసం రైతులలో కలిగింది. రైతులలో ఈ విశ్వాసాన్ని కలిగించిన వ్యక్తి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు తప్ప మరెవ్వరూ కాదు. ఇప్పాట బడ్జెట్లో కావలసిన అన్ని నిధులు ప్రత్యేకమైన బడ్జెట్లో అన్ని కోణాలలో రైతులకు అందించడం అభినందించదగ్గ విషయం. వేల సంఖ్యలో రైతాంగానికి ట్రాక్టర్ కొనుగోలు కోసం రుణాలను సభ్యుడీష్టై కూడా ఇవ్వడమైనది.

మత్స్య సంపద, పట్టు పరిశ్రమ, ఉద్యాన పరిశ్రమ విషయంలో కావలసినవస్తు కూడా ప్రభుత్వం చిత్రపుద్ధితో అమలు చేస్తున్నది. 12,670 ట్రాక్టర్లను సభ్యుడీష్టై రైతులకు అందించారు. ప్రతిరైతుకి రూ.2.50 లక్షల రాయితీ ప్రతి రైతుకి అందింది. ఈ విధంగా రైతులకు కావలసిన సభ్యుడీని అందించి రైతుకు ఈ ప్రభుత్వం భరోసా కల్పించినదని సేను తెలియచేస్తున్నాను అధ్యా.

రైతు బజారులను ఆధునికీకరించడం వల్ల చిన్న, సన్నకారు రైతులు అంటే కుంట, ఎకరం లోపు భూమి గల రైతులు కూరగాయలు అమ్మకునే వీలుండడం వల్ల ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నది. రాబోయే కాలంలో ఈ రైతుబజారు విధానాన్ని ప్రజల ఇళ్ళవద్దకు తీసుకువేళ్ళే విధానానికి ఈ ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుడుతోంది. రైతాంగం వట్ల ఎంతో అవగాహన కలిగి రైతు అవసరాలను ఎవ్వటికప్పుడు ఇన్స్ట్రైంలో తీర్చగలిగినటువంటి ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం.

చివరగా ఒక అంశం చెప్పి ముగిస్తాను అధ్యక్షా. ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి జీవనాడిగా ఉన్న పోలవరానికి కేంద్రప్రభుత్వం సహకరించకపోయినా, ఇన్స్ట్రైంలో నిధులు ఇవ్వకుండా మోకాలు అడ్డుపెట్టినా పోలవరం ప్రాజెక్టుని వూర్టిచేసి ఆంధ్రప్రాంతముఖ్యమంత్రిగా చరిత్రక్కెక్కుతారు. పాదయాత్ర చేసి రాష్ట్రప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, వారు చేపట్టిన విధానాలు, పోలవరం నిర్మాణం చేపట్టి ప్రతి సోమవారాన్ని పోలవారంగా మార్చుకుని వారు చేస్తున్న విధానం అభినందించతగినది. పోలవరం నిర్మాణం జరిగితే ఆంధ్రప్రాంతాంగానికి అటు తాగుసీరు, ఇటు సాగుసీరు అందించేందుకు పీలవుతుంది. పోలవరంపై కేంద్రప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా కఖ్లు తెరవవలసిన అవసరం ఉంది. పోలవరం నిర్మాణానికి మాటలు కాదు, చేతలు అవసరం. ఈనాడు పోలవరానికి మోకాలడ్డుకుండా ప్రశ్నాపయోగకరమైన త్వరితగతిన వూర్టి చేయడానికి కావలసిన నిధులను కేంద్రం మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. బడ్జెట్లో ముఖ్యమంత్రిగారు రూ.9,000 కోట్లు కేటాయించడం అభినందించతగ్గి విషయం. ఆయన వట్టుదల, సంకల్పానికి అందరూ సహకరించాలి. ఈనాడు రైతాంగం పోలవరం ప్రాజెక్టు కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. వ్యవసాయ రంగం మీద నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. జైపీఎం.

మ.12.10

మిషన్ డిప్యూటీ షైర్ట్ : కొద్దిసేపు కాదు. మీరు పద్మాలుగు నిమిషాలు తీసుకున్నారు. గరిష్టంగా 10 నిమిషాల్లో వూర్టిచేయడం సేర్పుకోండి.

శ్రీ సోము పీరాజు: అధ్యక్షా, వ్యవసాయంపై చర్చలో పాల్గొనడానికి అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఒకప్పుడు వ్యవసాయాన్ని గిట్టుబాటు ధరకోసమౌ, ఆదాయం కోసమౌ అని కాకుండా పెద్ద చర్చలేకుండా అందరి సంక్లేషమం కోసమనే భావంతో అనేకరకాలైన వంటలు వండించేవారు. పశువుల గురించి కూడా ఆలోచిస్తూ వాటికి కూడా బలవర్ధక ఆహారమైన జనుము, పెనర, పిల్లిపెనర వంటి వంటలను వండించే సంప్రదాయంలో మన వ్యవసాయం ఉండేది. ఇంట్లోవాళ్ళకనే కాకుండా మనదగ్గరున్న వివిధ వర్గాలవారికోసం అనేకరకాలైన కూరగాయలు వండించేవారు. కందులు, మినుములు, పెనలు, నువ్వులు వంటి వంటలకోసం కూడా సేంద్రీయ ఎరువులను, విత్తనాలను మనమే తయారుచేసుకునే విధానం ఉండేది. వ్యవసాయదారులు ప్రభుత్వాల మీద ఆధారించుండా స్వయం ప్రతిపత్తిలో సాగుచేసేవిధంగా మన వ్యవసాయ విధానం ఉండేది.

అదేవిధంగా, విత్తనాలను గాదుల్లో దాచే విషయం దగ్గరి నుంచి, కాగితవు బుట్టలు తయారుచేసి, దానిమీద పశువుల కచ్చికతో నింపి, ఆ విత్తనాలను అందులో దాచే విధానం వచ్చింది. ఇవాళ విత్తనాలు, ఎరువులు ప్రభుత్వం ఇవ్వడంలేదు అనుకోకుండా, రైతులు స్వయంగా కొనుగోలుకు పెళ్ళి విషయాన్ని ఈరోజు చూస్తున్నాం. సంక్షోభంలో వ్యవసాయం ఉందనే ఆలోచనతో మనమన్నాం. కానీ, ప్రభుత్వాలు ఒక మంచి డైరెక్టను, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కలిగించే అభిప్రాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం, ఆ ప్రభుత్వం అని కాకుండా చేయవలసిన విధాన రూపకల్పన ప్రభుత్వాల మీద ఉందని నేను అభిప్రాయ వడుతున్నాను. ఎందుకంటే మనం ఆనాటి వ్యవసాయాన్ని గమనిస్తే ఇవాళ ఉన్న పరిస్థితి లేదు. గతంలో ఆరోగ్యంతో ముడిపడిన వ్యవసాయాన్ని మనం చేసేవాళ్లం. ఒక ఎకరానికి ఇన్ని బస్తాల ఎరువులు వేసి పండించిన పంటను తిన్న మనం మరలా ఆసుపత్రికి పెళ్ళడం జరుగుతోంది. మళ్ళీ మనం అభివృద్ధి అంటున్నాం. అనలు అభివృద్ధి అనేది ఏంటంటే ఏ ఆసుపత్రి ఖాళీలేకుండా ఉండడం. చిన్నపెల్లల ఆసుపత్రుల దగ్గర పేపెంట్లు పెరిగిపోవడం మూలంగా, వైద్యులు త్వరగా చూడకపోతే ఆసుపత్రి బయటికి పెళ్ళి పెల్లలకోసం ఆటబొమ్మలు, చిల్లగిచ్చకాయలు కొని తెచ్చి ఆడించే పరిస్థితి, అంటే ఆటబొమ్మల అమృకంలో అభివృద్ధి వచ్చింది.

అధ్యక్షా, వ్యవసాయం, ఆరోగ్యం అనే కాసెషన్సు ఇవాళ ప్రభుత్వాలు స్పీకరించడం మూలంగా ఆర్గానిక్ వ్యవసాయాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్ళడం జరిగింది. పెద్దలు విటపు బాల సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాటల్లాడుతూ, దానికి పైంచిఫిక్ మెథడ్ లేదని చెప్పుకొని విషయాలను ప్రస్తావించారు. అందులో పశువుల కళేబరాలు, మానవ కళేబరాల గురించి వారు ప్రస్తావించారు. అంటే సంప్రదాయబధ్యంగా గోమాతతో వ్యవసాయం చేసే విధానాన్ని గత అనేక సంవత్సరాలుగా పెద్దలు ఆవరించేవారు. మన ఎరువులు మనమే తయారుచేసే విధానాన్ని, ఆరోజు ఏ సైంటిఫిక్ మెథడ్ లేని పరిస్థితుల్లో అందులో కూడా అంతా సైన్స్ ఉంది. భూమిలో శలీంధ్రాలు కూడా మరణించాయి. నర్సం వస్తే మన చిన్నతనంలో వానపాములు బయటికి వచ్చేని. అవస్త్ర ఇవాళ ఏమైపోయాయి. భూమిని గుల్లబరిచే శలీంధ్రాలు భూమిలోనే ఉండడం మూలంగా, విపరీతంగా ఎరువులను వాడడం మూలంగా ఆ సేల పూర్తిగా కృత్రిమమైన సేలగా మారిపోతోంది. అదేవిధంగా, పెద్దలు బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రస్తావించినట్లు ఉష్ణోగ్రత ఒక్క డిగ్రీ పెరిగినా భూమి పూర్తిగా నాశనమయ్యే పరిస్థితి. కందులు, పెనలు, మినుములు, నువ్వులు, వేరుసెనగ ఇలా ఏది పెంచినా భూమిలో అమ్మానియాను ఉత్సత్తుచేసే వస్తువుల్ని, భూమిని గుల్లబరిచే వస్తువుల్ని అమృతమైన సైంటిఫిక్ సేవర్టో వేసి ఆనాడు మనం వ్యవసాయాన్ని చేయడం జరిగింది. ఈ ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం చేసేవారికి పద్ధతీ బిరుదు ఇచ్చారు.

అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో కూడా ఈమధ్యకాలంలో కాకీనాడలో, అమరావతిలో రెండు పెద్ద సదస్సుల్ని నిర్మించారు. మన ప్రభుత్వాలు రాకముందే పారేకర్సగారు అనేక జిల్లల్లో అనేక సదస్సులు పెట్టారు. ఈరోజు ఈనాడు, ఆంధ్రజ్యోతి, సాక్షి దినపత్రికలలో కూడా ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం గురించి రాస్తున్నారు. వ్యవసాయంలో పెద్ద ఎత్తున మార్పులు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణాలోను, మన ప్రాంతంలోను ఈ ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం మీద ఎంతో దృష్టి పెట్టి ఆరోగ్యాన్ని రక్షించే ఆహారాన్ని తయారుచేసుకునే విధానాన్ని మనం గుర్తించాలి. దీనికి కేంద్రం, రాష్ట్రం శిథి

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వృద్ధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

తీసుకుంది. ప్రతి నంవత్సరం మనం ఒక జిల్లాలో చాలా కార్బన్మాల్చి అమలువరచడం కోసం ఆత్మ అనే ఒక డిపార్ట్మెంట్‌ను ఏర్పాటుచేసి అనేకమైన శిక్షణలిచ్చి, సంప్రదాయబద్ధమైన వ్యవసాయాన్ని పెంచే ప్రయత్నం చాలా పెద్ద ఎత్తున దేశంలో, రాష్ట్రంలో అమలుజరుగుతోంది.

అధ్యక్ష, కృషి సించాయి యోజన, సాయిల్ హెల్ప్‌కార్ట్, ప్రథానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన నంటి వ్యవసాయానికి సంబంధించిన కార్బన్మాలను దేశంలోని 21 రాష్ట్రాల్లో అమలుచేయడం జరుగుతోంది. సాయిల్ హెల్ప్‌కార్ట్ కోసం గతంలో 466 పరీక్షా కేంద్రాలు ఉంటే, ఆ తరువాత 6308 పరీక్షా కేంద్రాలను దేశ వ్యాప్తంగా పెంచడం జరిగింది. జాతీయ వ్యవసాయ మార్కెట్ ఈనాం కోసం రూ.82 కోట్ల రిలీజ్ చేసి, ఇవాళ 35 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాన్ని ఈనాం మార్కెట్ ద్వారా కొనడమే కాకుండా, ఇందులో రూ.7131 కోట్ల వరకూ లావాదేవీలు చేయడం జరిగింది. రైతులు, వ్యాపారులను ఈనాం మార్కెట్‌లో అనుసంధానం చేసి నమోదు చేశారు.

మ.12.20

అధ్యక్ష, కృషి సించాయి యోజన ద్వారా సాగుసీటి శాతం, టెయిల్-ఎండ్ ప్రాజెక్టుకి నిధులిచ్చేటటువంటి విధానం జరగడం మూలంగా అన్ని రాష్ట్రాలలో కూడా కృషి సించాయి యోజనను ఉపయోగించుకునే వరిస్థితి వచ్చింది. ఇవాళ తేనె మనందరం కూడా వాడుతున్నాం. కాసి, స్వదేశ తేనె దొరికేటటువంటి విధానం లేదు. తేనె ఉత్సత్తుత్తి గురించి కూడా చాలా పెద్ద ఎత్తున ఆలోచనలు జరుగుతున్నాయి. దానికి కూడా నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. ఛార్జర్ ప్రాంత్యాసర్ అగ్నిజోడ్స్‌ను చాలా వరకు దేశ వ్యాప్తంగా విస్తరించడం జరిగింది. కొబ్బరి అభివృద్ధిలో మన రాష్ట్రం కేరళకు ఈక్వల్గో రావడం జరిగింది. ఈ మధ్య కాలంలో తీసుకుంటున్న నిర్ణయాల వల్ల కొబ్బరి నూనె ఎగుమతి చేసే స్థాయి మన దేశానికొచ్చింది. మలేషియా, ఇండోనేషియా, ఫ్రెలింక లాంటి దేశాలకు మనం కొబ్బరి నూనె ఎగుమతి చేస్తున్నాం. గతంలో మనం దిగుమతి చేసుకునే వరిస్థితి నుండి ఎగుమతి చేసే వరిస్థితికి రావడం మూలంగా, మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి ఆదాయం పెరుగుతోంది. మన చైర్సీన్ గారు కూడా అదే ప్రాంతానికి చెందిన పెద్దలు. కొబ్బరి కాయ రేటు రైతుకు రూ.13,14,15 వచ్చే వరిస్థితి వచ్చింది. కొబ్బరి అంట్లు కూడా కోట్లలో పెంచే విధంగా వివిధ రకాల పథకాలను మనం తీసుకొచ్చాం. ఇవాళ ప్రవంచం మొత్తంలో కొబ్బరి ఉత్సత్తులో భారతదేశం మొదటి స్థానంలో ఉంది. 33 మిలియన్ కొబ్బరి మొక్కలు భారతదేశ వ్యాప్తంగా పెంచడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో విప్పత్తి నిర్వహణకోసం గతంలో చాలా తక్కువ నిధులిస్తే, ఈ మధ్య కాలంలో దానిని రూ.61,222 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. అన్ని రాష్ట్రాలకి, గతంలో కంటే అధికంగా ఇప్పుడు నిధులిచ్చే వరిస్థితి రావడం జరిగింది. రూ.12,000 కోట్ల రిలీజ్ చేయడం జరిగింది.

అలానే వేప హూత యూరియా. దేశంలో ఇదొకవిష్వవాత్సక మార్పు. గతంలో మన మంత్రివర్యులు మాట్లాడుతూ 24 లక్షల టన్నుల యూరియాని మనం గత నంవత్సరం వాడితే, ఈ నంవత్సరం 22 లక్షల టన్నుల యూరియానే

వాడే పరిస్థితి వచ్చిందని చెప్పారు. అంటే యూరియా మీద వేవ పూత కోటింగ్ వేయడం మూలంగా భూమి యొక్క సాంద్రత పెరిగి, బ్లక్ మార్కెట్ లేకుండా ఉత్సత్తి కూడా పెరిగే పరిస్థితి, ఈ వేవ పూత యూరియా వల్ల ఏర్పడింది. గతంలో యూరియాను అనేక రకాల వాటిలో కలిపే పరిస్థితి ఉండేది. పాలలో యూరియాను కలిపే వారు. కాంపెన్స్ ఎరువుల ఇండస్ట్రీలో యూరియాను కలిపేవారు. ఇవాళ ఆ యూరియాను దేనిలో కలపకుండా బ్లక్ మార్కెటింగ్ లేకుండా రైతులందరికి కూడా యూరియా దొరికే పరిస్థితి వచ్చింది. రిమోట్ సెన్సింగ్ ద్వారా నియంత్రించేలా, మనం భారతదేశంలో కిసాన్ యావ్ ను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. జాతీయ ఆహార భద్రత మిషన్ ను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గతంలో మూడు క్రాప్లెండ్ ఉండేవి. అని వరి, గోధుమ, పప్పుధాన్యాలు, అలాంటిది జనవనార, చెరకు, ముతకధాన్యాలు, ప్రత్తి ఈ నాలుగింటిని కూడా జాతీయ ఆహార భద్రతా మిషన్లో చేర్చడం జరిగింది. అలాగే, ఇంతకుముందు పెద్దలు చెప్పినట్లు కేంద్రం పప్పుధాన్యాల మీద మొట్ట మొదటిసారిగా ఎక్కువగా దృష్టిపెట్టడం మూలంగా, రాష్ట్రాలకు కిలో కందిపప్ప రూ.40 /లకి ఇస్తున్నారు. అలాగే కందిపప్ప ఇవాళ మార్కెట్లో రేటు తగ్గడం మనం గమనించాం. అలాగే పశువుల బ్రీడింగ్ పెంచేటటువంటి పరిస్థితిగాసీ, పశుధన అనేటటువంటిది కాసీ, రాష్ట్రంలో గోకుల మిషన్ ద్వారా పాల ఉత్పత్తిని పెంచడం గాసీ, పశువులకు కూడా పోత్త కార్బ్ ఇచ్చే విధానాన్ని భారతదేశంలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఫిషరీస్ కి కూడా బట్టిట్ రూ.3,000 కోట్లకు పెంచడం మూలంగా ఈ మధ్య ఫిషరీస్ సీడీని విత్తనాలను గతంలో మనం లక్ష ఇస్తే ఇప్పుడు ఐదు లక్షలు ఇచ్చే విధంగా, గతంలో చిన్న చేప పిల్లల్ని ఇస్తే, ఇప్పుడు పెద్ద చేప పిల్లల్ని పెంచడానికి ఇవ్వడం జరిగింది. గతంలో భారతదేశంలో వెటర్సరి హస్పిటల్స్ 36 ఉంటే, వాటిని 46కు పెంచడం జరిగింది. ఈ వెటర్సరి కాలేజీలో గతంలో 60 సీట్లు ఉంటే, ఇప్పుడు 40 సీట్లకు పెంచి, 100 సీట్లకు పెంచడం జరిగింది. ఈ విధంగా 914 సీట్ల నుంచి 1334కు పెంచడం, శాస్త్రవేత్తలను పెంచడం, శాస్త్రవేత్తలు భూమికి పరీక్షలు చేసే విధానంలో వాళ్లలో కాన్సెప్ట్ పెంచి, ఒక్కు శాస్త్రవేత్తకు ఇంత పరిధి అని భూమిని ఇచ్చి, దానిలో పరీక్షలు చేయాలని ఈ విధంగా కేంద్రం అనేకమైనటువంటి కార్బుకమాలు తీసుకురావడం, వాటిని రాష్ట్రప్రభుత్వాలు అందిపుచ్చుకోవడం, అగ్రికల్చర్ గ్రోత్ రేటును మనం పెంచే విధంగా భారతదేశ వ్యాపంగా నుమారు 45 కార్బుకమాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చి, ఇప్పుడున్న దానికంటే డబుల్ గిట్టుబాటు ధర రైతులకు రావాలనే లక్షంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్తుంది. నాకు ఈ నమయాన్ని ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పణుల నుసిత : అధ్యక్షా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా చేయాలనే ఉద్దేశంలో అనేక వినూత్తుమైనటువంటి మార్పులను వ్యవసాయంలో తీసుకొస్తున్నారు. ఎందుకుటే మన రాష్ట్రం, మన దేశం అత్యధికంగా 60 శాతం జనాభా వ్యవసాయం పైనే ఆధారపడి ఉన్నారు కాబట్టి, వ్యవసాయానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇప్పుడునిన అపురం చాలా ఉంది. మనిషిముగడకు వ్యవసాయం చాలా ప్రాధాన్యంతో కూడుకున్న అంశం. వ్యవసాయంలో అనేక రకాలుగా ఎన్నో ఒడిదుడుకులు ఎదురవడం వల్ల రైతు అనేక సందర్భాలలో కూడా చాలా నష్టపోయే పరిస్థితులేర్పడ్డాయి. గత ప్రభుత్వంలో రైతులు అనేక రకాలుగా ఆత్మపూత్వాలకు పాల్పడిన

నందర్భాలున్నాయి. ఎందుకంటే గతంలో కాంగ్రెసు వాళ్లు అధికారాన్ని చెలాయిన్నా, పిల్ల కాంగ్రెసు నుండి జగన్ పెత్తనం చెలాయిన్నా జలయజ్ఞమే ధనయజ్ఞంగా ఈ రాష్ట్రంలో చేవటి అనేక రకాలుగా రైతులకు ఇబ్బంది కలిగించిన వరిస్థితులు ఈ రాష్ట్రంలో ఏర్పడ్డాయి. వాటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా చేయాలి, రైతులకు అండగా నిలబడాలని మన గౌరవముఖ్యమంత్రి గారు ఈ మూడున్నర సంవత్సరాల కాలంలో మొట్టమొదటి సారిగా పాలం పిలుస్తాంది అనే కార్బుకమాన్ని తీసుకుని, ప్రతి గ్రామంలో కూడా వ్యవసాయానికి నంబంధించిన రైతులందరూ కూడా ఆయా గ్రామాలలో పర్యాటక్కు రైతులందరికి అండగా నిలబడి అనేక సలహా సూచనలను రైతులక్ష్మీ వ్యవసాయం లాభసాటిగా పండించాలంటే, ఈ సలహా సూచనలు చాలా అవసరమని చెప్పి, అక్కడ మీటింగులు పెట్టి రైతులకు కూడా అనేక రకాలుగా సలహా సూచనలిచ్చి వ్యవసాయాన్ని ముందుకు తీసుకువస్తున్న ప్రథమత్వం మనది. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన పెంటనే రైతులకు రుణ మాఫీ చేయడం జరిగింది. మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి తరువాత ఈ 70 సంవత్సరాల కాలంలో దేశంలో ఏ ముఖ్యమంత్రి గాసీ, ఏ ప్రభుత్వం కూడా కేటాయించని విధంగా ఇంత పెద్ద ఎత్తున రూ.24,500కోట్లు రైతు రుణ మాఫీకి బడ్జెట్లో కేటాయించిన ముఖ్యమంత్రి మన చంద్రబాబు నాయుడు గారు. దీని ద్వారా కూడా రైతులు ఎంతో ఉపసున్నా పాందారు. ఇంకా అక్కడక్కడ కొన్ని జిల్లాల్లో రుణ మాఫీ అందని వాళ్లంటే వాళ్లని కూడా కొంతవరకు ఆదుకునేందుకు మన మంత్రివర్యులు శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి గారు ఒకసారి ప్రకాశం జిల్లాకి వచ్చి, అక్కడ వేదికనేర్చాటు చేసి రుణ మాఫీ రాని వాళ్లకు కూడా కల్పించడం జరుగుతుంది. రుణ మాఫీ విషయంలో మన ప్రభుత్వం పూర్తి బాధ్యత వహిస్తుంది. అలాగే పోలవరం ప్రాజెక్టు సీళ్ల మీద గాసీ, వట్టిసీమ జలాల మీద గాసీ, రాయలసీమ జిల్లాలైనటువంటి కడవ, కర్మాలు, అనంతపురం, చిత్తురు జిల్లాల రైతాంగం ఎక్కువగా ఆధారపడ్డారు, అని చాలా వెనుకబడినటువంటి జిల్లాలు కూడా, అక్కడి ప్రజలు వలనలు వెళ్లి బ్రథుకుతుంటారు. అవస్థి నివారించాలని చెప్పి మరి ఈ వట్టిసీమ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని చేవటి, అతి తక్కువ కాలంలో పూర్తి చేయడం వల్ల గిన్సున్ రికార్డుగా నమోదుయింది. గోదావరి సీళ్ల వృధాగా నముదుంలోకి వెళ్లడం అనే దానిని నిలువరించడానికి కృష్ణా-గోదావరి నదులను అనుసంధానం చేసి రాయలసీమ జిల్లాలన్నింటికి కూడా త్రాగుసీరు, సాగుసీరు అందించడం ద్వారా ముఖ్యంగా ఎడారిగా మారే వరిస్థితులున్న అనంతపూర్ జిల్లాకు వట్టిసీమ జలాలిచ్చి, అక్కడ త్రాగుసీరు గాసి, సాగుసీరు గాసి అందించడంతో అనంతపురం, కర్మాలు జిల్లాల రైతులు ఈరోజు ఎంతో అనందంగా, చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. అక్కడ భూగర్భ జలాలు కూడా వృద్ధి చెందడం జరిగింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతి సొమవారం కూడా వ్యవసాయానికి నంబంధించిన అధికారులతోనూ, ప్రజాప్రతినిధులతో కూడా పోలవరం, వట్టిసీమ జలాల గురించి నమీక్ష చేస్తున్నారు. రాయలసీమ జిల్లాల్లో ఉన్నటువంటి చెక్-డ్యూములలో పూడిక తీయడం, రైతులకు భూగర్భ జలాలు పెంచాలిన ఆవశ్యకత ఉండని చెప్పి అనేక వేల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు పెట్టడం వలన కొంతవరకు భూగర్భ జలాలను పెంచుకోవడం జరిగింది.

మ.12.30

అధ్యక్షుడు, ఇది రైతులకు మంచి శుభవరిణామం. రాబోయే రోజులలో ఇంకా అధునాతనంగా యాంట్రీకరణతో సాంకేతికంగా వ్యవసాయాన్ని ఎక్కువ లాభసాటిగా తీసుకురావాలని మూడు సెలల క్రితం విశాఖపట్టణంలో అగ్రిట్క్ సమీటిసు ఏర్పాటు చేశారు. అక్కడక వేలమంది రైతులను ఆహ్వానించి వారికి అనేకసూచనలతో పాటు యాంట్రీకరణతో, సాంకేతికంగా వ్యవసాయాన్ని ఎలా అభివృద్ధి చేయాలనే అంశాల గురించి శిక్షణాన్వారు. అది రైతులకు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నది. మరి వ్యవసాయం అంటే చాలా సాంప్రదాయంతో కూడుకున్నది. గతంలో మన పెద్దవాళ్ల వ్యవసాయాన్ని సాంప్రదాయ వధ్యతులలో చేసి ఎంతో ఆరోగ్యంగా ఉండేవారు. మధ్యలో రసాయన ఎరువుల వాడకం చాలా ఎక్కువ అయ్యి ప్రజలు రోగాలబారిన పడే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. వాటన్నింటిని అధిగమించాలని వ్యవసాయం పైన ప్రత్యేకదృష్టి భూసార పరీక్షలు చేసి రాష్ట్రంలో ఏ ప్రాంతం ఏ పంటకు నహకరిస్తుందో ఆ పంటలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం ఇస్తూ భూసార పరీక్షలు చేశారు.

అలాగే హోర్టికల్చర్ ను అభివృద్ధి చేయడానికి కూరగాయలు, పండ్లను పండించుట కొరకు చిన్న, సన్నకారు రైతులకు కూడా బడ్జెట్ కేటాయినచి వారికి కూడా ప్రాథాన్యతనిస్తున్నారు. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే రైతులు పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించే చర్చలు తీసుకుంటున్నప్పటికీ కొన్ని ప్రాంతాలలో మాత్రం పండిసే పంటకు గిట్టుబాటు ధర రాక రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కర్మాలు, అనంతవురం, ప్రకాశం, ఇంకా కొన్ని చిన్న ప్రాంతాలలో పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రాక రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

జిల్లాలలో ఉన్న అధికార యంత్రాంగం తగిన చర్చలు తీసుకుని చిన్న సన్నకారు రైతులు పండించిన కూరగాయలు, పండ్లకు మంచి మార్కెటింగ్ సాకర్యాలు కల్పిస్తే వారు కూడా ఇంకా ఉత్సాహంగా పంటలు పండించి ఆదాయం పాందడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటాయి. దీనిపైన కూడా జిల్లా వ్యవసాయ అధికారులు చర్చలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. రైతులు పచ్చిమిర్చి, ఉమాటా నపోటా, జామ పంటి పంటలు బాగా పండిస్తున్నారు. వాటికి కొన్ని సందర్భాలలో గిట్టుబాటు ధర ఉండడం లేదు. రైతుకు పంట చేతికి పచ్చే సమయానికి కేజీ రూ.5/-, రూ.10/-కి ధర పడిపోతుంది. దీనిని నివారించి ఒక రేటు ఫిక్స్ చేసి రైతు పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించాలి. ఎందుకంటే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అనేక రకాలుగా రైతులను ఆదుకోవాలని చెప్పి అనేక సంస్కరణలు తీసుకువస్తున్నప్పటికీ కొన్ని సందర్భాలలో రైతులకు ఇంకా కొన్ని నష్టులు కలుగుతున్నాయి. పీటన్నింటిని అధిగమించి మన ప్రభుత్వం రైతు ప్రభుత్వంగా ముందుకు వెళుతోంది. అందుకు వ్యవసాయ అధికారులు కూడా సహకరించాలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తూ శేలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ గౌనివారి శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, అతి ముఖ్యమైన వ్యవసాయం గురించి మాటల్లడడానికి అవకాశం కల్పించిన మీకు హృదయహృదార్వకమైన నమస్కారాలు. ఒకసారి రైతుల పరిస్థితి గురించి శ్రీ శ్రీ గారు చెప్పిన మాట ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి.

“పాలాల నుండి హరాల దున్ని

ఇలా తలంలో హేమం విండగా

జగానికంతా సొఖ్యం నిండగా

బలం ధరిత్రికి బలిగావించే,

క్రూక పీరుల కాయం నిండా

కాలువ కట్టే ఘర్మ జలానికి

ఖరీదుగట్టే ఘరాబు లేడోయ్” అని ఆరోజు రాశారు.

ఆ మాటలను ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ రైతు దేశానికి వెన్నెముక అన్నారు, రైతు లేనినాడు రాజ్యాలు లేవన్నారు. ఒక అమెరికన్ సైంటిస్టు భారతదేశంలో ఉండే వ్యవసాయాన్ని చూడడానికి వచ్చి అస్త్రి చూసిన తరవాత Indian Agriculture అనే ఒక పుస్తకం రాసి పైనల్ కన్కన్కుజన్ ఏం రాశారంటే “Indian Agriculturist has born in debts, lives in debts, dies in debts, leaving debts to his successors” అని రాశారు. ఆరోజు నందమూరి తారక రామారావు గారు వ్యవసాయానికి ఏదో ఒకటి చేయాలనే ఉద్దేశంతో విద్యుత్ ఒక హోర్స్ పవర్ను రూ.50/-కే అందించడం జరిగింది. రైతులను వీడించే పటేల్ పట్టారీ వ్యవస్థను రద్దు చేశారు. ఈరోజు నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు స్వయం రైతు నేపథ్యం ఉన్న వ్యక్తిగా, రైతు నంజ్జెమం కోసం, అప్పులలో ఉన్న రైతులను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశంతో రూ.25,100కోట్లు రుణమాటీ చేశారు.

ఇప్పుడే మా సోదరుడు మాటల్లడుతూ కేంద్రప్రభుత్వం నుండి 46 వథకాలు అందిస్తున్నామని వల్లెపేశారు. కానీ ఇప్పుడు ఆయన సభలో లేరు. ఉండిఉంటే బాగుండేది. రైతులకు రూ.25,100కోట్లు రుణమాటీ డబ్బులలో కేంద్రం వాటాగా ఏమైనా ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందా అని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారు రైతులకు మేలు చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్బుకమాన్ని చేపట్టిన విషయాన్ని ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి.

అదేవిధంగా Israel type of technology ని భారతదేశంలో మొదటిసారిగా ఆంధ్రప్రదీపంలో కుప్పం నియోజకవర్గంలో తీసుకువచ్చి స్ట్రోంకర్ ఇరిగేషన్, డ్రైషర్ ఇరిగేషన్ ఉపయోగించాలని, సిటెని పాదుపు చేయాలనే ఉద్దేశంతో నుమారు రూ.7కోట్లు ఖర్చు పెట్టి ఒకమొడల్గా బ్రహ్మండమైన కార్బుకమాన్ని చేపట్టారు. దానిని చూడడానికి

వచ్చిన జైకా అనే జపాన్ నంధ రూ.9కోట్లు గ్రాంటు ఇచ్చింది. మనం ఖర్చు పెట్టింది రూ.7కోట్లయితే మనకు రూ.9కోట్లు గ్రాంటు వచ్చింది. ఆరోజు రైతులు డ్రై అండ్ ప్రైంక్లర్స్ వేయడానికి విముఖత చూపితే, 1600 ఎకరాలకు గ్రాంటుగా వచ్చిన రూ.9కోట్లతో టోటల్ డ్రై మెటీరియల్, ప్రైంక్లర్స్, మోటర్స్, బోర్డ్ ఇవ్వమని చెప్పి రైతులను ప్రోత్సహించారు. తరవాత ఈరోజు రాష్ట్ర వ్యాపంగా డ్రై మరియు ప్రైంక్లర్ ఇరిగేషన్ అందుబాటులోకి వచ్చిన విషయాన్ని మనం ఒకసారి మాటల్చడుకోవాలి. ఈవిధంగా రైతుల కొరకు అనేక కార్బూకులు చేపడుతున్నారు.

ఈమధ్య వ్యవసాయ శాఖామంత్రి గారు విశాఖపట్టణంలో అగ్రిటెక్ నమ్బుట్ను నిర్పొంచారు. మేము అక్కడికి పెళ్లి చూసిన తరవాత అక్కడ ఎన్నో కంపెనీల వాళ్లు, వారు చేస్తున్న కార్బూకులున్నిరైతులకు వివరించడం చూసి మేము చాలా సంతోషించాము. చాలా మంచిగా కార్బూకులు చేపడుతున్నారు. ఎప్పుడో రాజుల కాలంలో చెరువులు నిర్మించారు. తరువాత కాలంలో వర్షాలు వడి పైనుండి ఒండ్రుమట్టి కొట్టుకు వచ్చి చెరువులు మొత్తం పూడిపోయి సిళ్లు నిలువలేని పరిస్థితులను ముఖ్యమంత్రి గారు గమనించి సీరు - చెట్లు, సీరు - ప్రగతి కార్బూకులున్ని భాగంగా ట్రాక్టర్ ద్వారా దాదాపు 1992 లక్షల ఘనపుమీటర్ల మట్టిని బయటకు తీసిన పరిస్థితులలో 7.03 టియంసిల సిళ్లు చెరువులలో నిలిచే పరిస్థితిని కల్పించిన చరిత్ర శ్రీనారా చంద్రబాబు నాయుడు గారిది.

అదేవిధంగా రెయిన్ గ్న్యూను తీసుకువచ్చారు. సేను రైతుగా జిల్లా అంతా పర్యాటిస్టూ చూశాను. ట్యూంకర్లద్వారా సిటిని ట్రాన్స్పోర్ట్ చేసి రెయిన్ గ్న్యూ ద్వారా వేరుశనగ పంట ఎండిపోకుండా చేశారు. ఈవిధంగా వ్యవసాయ శాఖ ద్వారా చాలా బ్రిఫ్స్టండంగా కార్బూకులు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ కొన్ని సూచనలు మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులకు తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను. అధ్యక్షా, ఎన్అర్ఎంజియన్ ఫండ్స్ ను వ్యవసాయంకు అనుసంధానం చేయాలనే విషయం చాలా జీలుగా ఒక కోరికగానే మిగిలి ఉంది. దీనిపైన మనం దృష్టి సారించాలని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

మ.12.40

అధ్యక్షా, గ్రీన్ హోస్ కల్పివేస్నకి 50 శాతం సబ్విడీ ఇస్తున్నారు. దానిని 75 శాతం వరకు పెంచితే బాపుంటుందనేటటువంటి ఉద్దేశం రైతులందరిలో ఉంది. దానిని కూడా చేయాలని సవినయంగా కోరుతున్నాను. అలాగే, ఆ గ్రీన్ హోస్ వేసుకున్న తరువాత విపరీతమైన వర్షాలు, ఈదురుగాలులు రావడం వలన ఆ గ్రీన్ హోసులస్ని వడిపోవడం జరుగుతోంది. వాటిపైన వేసిన టార్పులిస్లు అస్త్రి కూడా కొట్టుకుపోయే పరిస్థితి ఉన్నది. కాబట్టి, దానికి ఇన్సూరెన్స్ ను టైప్ చేసే విధంగా చేస్తే బాపుంటుందనే విషయాన్ని కూడా నేను తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అదేవిధంగా కర్మాటక సరిహద్దుల్లో ఉన్నటువంటి హోప్టికల్చర్ ప్రాడ్యూసర్స్ కో-ఆవరేటెం మార్కెటింగ్ సాసైటీ అని చెప్పి హోప్టికల్చర్ అనే సంస్థ ఉన్నది. ఈ సంస్థ వాళ్లు రైతులు పండించినటువంటి పంటలను ఏ విధంగా

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వ్యధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులపై లఘు చర్చకొనసాగింపు

కొనుగోలు చేయాలో చేసి, వాటి మార్పెటింగ్‌ను కూడా చాలా చక్కగా చేస్తున్నారు. ప్రత్యిపాటి పుల్లారావు గారు కూడా ఇక్కడే ఉన్నారు. వారు వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగా ఉండగా కర్ణాటక ప్రాంతానికి వెళ్లి చూసి నాతో చెప్పారు. చాలా చక్కగా కర్ణాటకలో ఇవన్నీ చేస్తున్నారని చెప్పారు. కాబట్టి, మన ప్రభుత్వం కూడా ఈ హోప్కార్స్ లాంటి కార్బ్యూకమాన్సి చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతం మన వ్యవసాయ శాఖా మాత్యులు కూడా రైతు కాబట్టి వారికి అన్ని విషయాలు తెలుసు. తమ ద్వారా ఈ హోప్కార్స్‌కి సంబంధించి తగిన విధంగా చర్చలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి సూచిస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, అలాగే నారుమళ్ళకి సంబంధించి చూస్తే, మనకు మంచి విత్తనాలను వాళ్ళు మొక్కలుగా చేసి ఇచ్చే కార్బ్యూకమం కూడా ఉంటుంది. వాటిని ఎక్కువగా ప్రైవేటు వాళ్ళు చేస్తున్నారు. వీటిని కూడా మనం ప్రభుత్వ పరంగా చేస్తే ఈ నారుమళ్ళ ద్వారా మంచి విత్తనాలు పెట్టి, మంచి నార్లు తయారుచేసి, వాటిని నాటుకోవడానికి కూడా తగిన చర్చలు చేపడితే బావుంటుందనే సూచనను కూడా సేను తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ఇక్కిశాట్కు సంబంధించి స్టోదరాబాదులో ఒక పెద్ద సంస్థ ఉంది. వాళ్ళ ఈ మెట్ట ధాన్యాల విషయంలో చాలా మంచి ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. అటువంటి ఇక్కిశాట్ వంటి సంస్థ మన ఆంధ్రాప్రాంతోని 13 జిల్లాలలో కూడా ఎక్కడో అక్కడ తెచ్చుకునే విధంగా చేస్తే దానికి విదేశి ప్రభుత్వాల నుండి కూడా లెక్కలేనంత సాయం వస్తుంది కాబట్టి, ఆ సంస్థ లాంటిది మన రాష్ట్రంలో కూడా తీసుకురావడానికి తగిన చర్చలు ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంటే బావుంటుందనే ఉధ్వేశాన్ని కూడా సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ఏది ఏమైనప్పటికీ కూడా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు ఈ రోజున పట్టిస్తిను ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా గోదావరి జలాలను కృష్ణాకు తీసుకురావడమే కాకుండా, కృష్ణా నుండి హంద్రి-సీవా స్వజల ప్రవంతి, గాలేరు-నగరి ద్వారా మెట్ట ప్రాంతాలైనటువంటి రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలకు వీటిని తీసుకువచ్చేవిధంగా కార్బ్యూకమాలను చేసుకుంటూ, పోలవరాన్ని పూర్తి చేయాలనే సత్యంకల్పించే చాలా మంచి కార్బ్యూకమాలను చేస్తున్నటువంటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారికి, అలాగే అధికారి బ్యందం అయితే చాలా చక్కగా వీటిల్లో భాగస్వాములు అవుతున్నారు. వారందికీ కూడా వ్యాదయపూర్వకంగా నమస్కరిస్తూ, తమ ద్వారా అభినందనలు తెలియజేస్తూ, అవకాశం కల్పించిన మీకు నమస్కరిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు (స్థానికసంస్థలు-తుర్పుగోదావరి): అధ్యక్ష, వ్యవసాయం విషయానికి వస్తే నూటికి 65 శాతం మంది వ్యవసాయం పైనే ఆధారపడి ఉన్నారు. అయితే, దీనికి తగ్గ రాష్ట్ర, జాతీయ ఆదాయం మనకు రావడం లేదు. అనేక విధాలుగా నిరాశానిస్పూహలతో ఉన్నటువంటి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలంటే ప్రభుత్వం తరఫు నుంచి అనేకరకమైన చర్చలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు మన

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో చెప్పాలంటే రైతులకు వ్రత్యేకమైన వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను పెట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగానే రూ.19,070కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అయితే ఇది మంచి నూచిక. గతంలో జరిగినటువంటి విధానాలకు సఫ్టి పతికి రైతే అన్ని విధాలా లాభసాటి వ్యవసాయం చేయాలనే ఉద్దేశం మీద అనేక రకాలుగా చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. అందులో భాగంగానే మొట్టమొదటిది – భూసార పరీక్షా కేంద్రాలు పెట్టి, ఈ రాష్ట్రంలో 56 లక్షల ఎకరాల భూమిలలో పరిక్షలు చేయడం జరిగింది. అదే రకంగా విశాఖపట్టణంలో కూడా Bill and Melinda Gates Foundation ద్వారా కూడా అనేక చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. Digital soil mapping system అనేది చాలా మంచి సిస్టం. ఈ పరిజ్ఞానం దేశంలోనే వినియోగంలో మనం మొట్టమొదటి స్థానంలో ఉన్నాము. ఇటువంటి విధానాలకు భూసారమే చాలా ముఖ్యమైనది. వ్యవసాయం చేయాలంటే భూసారం సరిగ్గా ఉంటేనే మనం సరైనటువంటి ఎరువులు గాసి, విత్తనాలు గాసి ఏ రకంగా చేయాలనేది మనకు తెలుస్తుంది. అవి ఏమీ కాకుండా, మనం ఏదో ఎరువులు వాడుకుంటూ పోతే భూమి సారం లాగేయడం తవ్వ, వంటలు తక్కువ రావడం, భూసారాన్ని లాగేయడం జరుగుతోంది.

అధ్యక్షా, పూర్వం అయితే మనం సెంద్రియ వ్యవసాయం ఎక్కువగా చేసేవాళ్ళం. ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా ఉండేది. కానీ, మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా శాస్త్రియంగా ముందుకపోతున్న విధానంలో మనం కూడా ముందుక పోవాలి. మనం వెనక్కి పోకూడదు. అందుకోనమని రైతుకు సరైనటువంటి విత్తనాలు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం మీద ఒకసారి భూసార పరిక్షలు చేయించి, ఏయే విత్తనాలు, ఏ రకమైనవి ఇవ్వాలని, ఆ భూమికి సరిపోయే విత్తనాలను కూడా చాలా సిస్టమేటిక్గా ఇవ్వాలని ఉంది. ఎందుకంటే, వాటిని గుడ్డిగా చేయకూడదు. 2018-19 సంవత్సరానికి సంబంధించి మళ్ళీ 36 లక్షల భూసార పరిక్షలు చేయవలని ఉంది. అనలు మన రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ భూమి మొత్తానికి కూడా భూసార పరిక్షలు చేయాలి. అయిన్న చేస్తే మంచి మంచి ఫలితాలు రావడానికి ఆస్కారం ఉంది. వరి, ఇతర వంగడాలు కానీ, మిగిలినని కూడా ఏ రకంగా వేసుకోవాలనే దానిపైన సరైన ఆలోచన చేసి చేయడం మంచిదని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి నూచిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మనకు విత్తనాలకు సంబంధించి అయివా విశ్వవిద్యాలయం సహకారంతో దాదాపు 627 ఎకరాలలో రూ.650కోట్లతో మెగా సీడ్ పార్చు ఉంది. కర్మాలు జిల్లాలో ఈ మెగా సీడ్ పార్చు ఏర్పాటు చేయడమనేది చాలా మంచి పరిశామంగా నేను భావిస్తున్నాను. ఇది చాలా మౌస్ట్ ఇంప్రెంట్ పార్చు. ఈ పార్చును ఏర్పాటు చేస్తే దేశంలోనే మంచి పరిశోధనా కేంద్రంగా ఉంటుంది. ఇటువంటి మంచి కేంద్రం ఇది. 10 లక్షల క్లీంటాష్టకు రూ.419 కోట్లను ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఇదేవిధంగా మనకు ఆ పార్చు కనుక వస్తే ఇంకా మంచి మంచి ఫలితాలు రావడానికి ఆస్కారం ఉందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అయితే ఈ ఎరువుల వాడకానికి సంబంధించి చూస్తే, మనం ఇష్టరాజ్యంగా ఎరువులు వాడడం చూస్తే, అనేక రకాలైన ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. మనకు ఫలితాలు తక్కువగా రావడమే కాకుండా, ఎక్కువ ఫలితాలు

వస్తాయని ఆశించిన రైతులకు తక్కువ ఫలితాలు వస్తున్నాయి. అంతేగాకుండా, ఈ భూమి యొక్క స్వభావానికి సంబంధించి మనం ఛాస్టేట్ వాడాలా? సైట్ జన్ వాడాలా? లేక ఏది వాడాలో తెలియక ఇష్టారాజ్యంగా ఎరువులను వాడుతున్నారు. అయితే, ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్చల వలన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు వ్యవసాయ రంగాన్ని అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలని, లాభసాచిగా చేయాలని, ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనా ఖర్చులను తగ్గించి, ఉత్సత్తిని పెంచాలనే దానిపైన అనేక రకాల పరిశోధనలను చేయించారు. ఈనాడు అవస్త్రానికి వలన గత సంవత్సరం కంటే ఎక్కువగా అభివృద్ధిలోకి రావడం జరుగుతోంది. ఎందుకంటే గత సంవత్సరంలో 39 శాతం మాత్రమే వర్షపాత్రం ఉన్నప్పటికీ మనం దాదాపుగా 149 లక్ష టుమ్మల వంటలను వండించడం జరిగింది. ఎందుకంటే, మాగ్గిమమ్ ఎక్కువగానే మనం వంటలను వండించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో అయితే 157 లక్ష టుమ్మల ఆహార ధాన్యాల ఉత్సత్తి జరుగుతుందనే లక్ష్మణ్తో ఉన్నాము.

అధ్యక్ష, ఈ రకంగా మన ప్రభుత్వం అనేక రకాలైన నూతన విధానాలతో ముందుకు వెళుతోంది. ఇంకా సిటికి సంబంధించి నదులను అనుసంధానం చేయడం ద్వారా కాసీ, లిష్ట్ ఇరిగేసన్ ద్వారా కాసీ, సిటిని సరఫరా చేయాలి. అస్త్రీ బాపున్నా కూడా సకమమైన సమయంలో సిటి సరఫరా జరగాలి. దానికోసం కూడా ఈ ప్రభుత్వం వలు కార్బన్ మాలను చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాము. అధ్యక్ష, గతంలో పరిపంటలకి అయితే పోక్కారుకు నాలుగు టుమ్మల ఉత్సత్తి వస్తే, ఈ సంవత్సరం మనకు 5.2 టుమ్మల ఉత్సత్తి వస్తుంది. మనకు ఈ నూతన చర్చల వలన ఉత్సత్తి సామర్థ్యం బాగా పెరిగింది. ఇంకా దీనిని బాగా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిని పెంచడానికి ఇంకా చర్చలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము.

అధ్యక్ష, మనకు ఎక్కువగా ప్రకృతి షైరిల్యాలు వచ్చినప్పుడు అతివ్యాప్తి అనావ్యాప్తి సంభవించినప్పుడు వంటలు నష్టపోయి, రైతులు నష్టపోతున్నారు. అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఇన్సురెన్సుకు సంబంధించి వంటల విషయంలో 5 సంవత్సరాలు యావరేజ్ ఈల్యింగ్ పెట్టడం వలన మనకు సదైనటువంటి ఫలితాలు రావడం లేదు. అని ఎలా ఉన్నాయించే వరుసగా తుఫానులు వస్తుంటే, వరుసగా వంటలు పోతున్నాయి. తద్వారా యావరేజ్ ఈల్యింగ్ తక్కు వహింది. మనకు వాటివల్ల ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. కరవు పరిస్థితులు వస్తే కంటిన్యూగా కరవు వహింది. గతంలో 3 సంవత్సరాలు యావరేజ్ ఈల్యింగ్ ఉండిది. కాసీ, ఈ మధ్య యావరేజ్ ఈల్యింగ్ ను 5 సంవత్సరములకు పెంచారు. దానిని మళ్ళీ 3 సంవత్సరములకే పెట్టమని కోరుతున్నాను. మనకు క్రాప్ వెట్టింగ్ ఎప్పెత్తే ఉన్నాయో, వాటిని సగటున 3 సంవత్సరములకే పెట్టి, మనం వాటిపైన సదైన శక్థి చూపిస్తే రైతులకు లాభసాటి అవుతుందని తమ ద్వారా గారవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. లేకపోతే ఎట్టి పరిస్థితులలో లాభసాటి కావడం లేదు కాబట్టి, పిట్టిపైన ప్రభుత్వం, మంత్రిగారు కూడా తగిన విధంగా ఆలోచించి, కేంద్రప్రభుత్వంతో కూడా మాటలాడి వ్యవసాయ రంగంలో నష్టపోయిన తగ్గించి, రైతుకు లాభసాటిగా ఉండేవిధంగా తగిన చర్చలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు సార్.

మ.12.50

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షా, వ్యవసాయ ఆధారిత కార్బుకమాలు, వ్యవసాయాభివృద్ధి, కరవు నివారణ మరియు రైతు బజార్లపై లఘు చర్చకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, వ్యవసాయం అనేది సాగితేనే మానవ మనుగడ సాగుతుంది అన్న సూత్రాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గుర్తించి రైతు నంక్షేమం కోసం రైతే ముందు అనే నినాదంతో రైతుకు సాగు ఖర్చును తగ్గించి వంటల ఉత్సవాలకు పెంచి రైతు ఆదాయాన్ని రెట్టింపు చేయాలనే తపనతో నిరంతరం పని చేస్తున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారే. అదే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం వ్యవసాయదారులకు అండదండలుగా ఉందనే నమ్మకం కలిగే విధంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, మంత్రి గారు అందరూ పనిచేయడం నిజంగా అభినందించదగిన విషయం అని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నా, లేదా ఇతర దేశాలకు పెట్టినా ఎక్కుడ ఉన్నా నారేసోమవారం మాత్రం కచ్చితంగా పోలవరం ప్రాజెక్టు పైన అధికారులతో చర్చించి డెవలప్ మెంట్ ఎ విధంగా అయ్యింది, ఏమి అడ్డంకులు ఉన్నాయి, వాటిని ఏ రకంగా తోలగించాలని, ప్రాజెక్టును వేగంగా హర్షార్థి చేయాలనే తపనతో నిరంతరం పని చేయడమనసేది వారి కమిట్ మెంట్ కు నిదర్శనమని కూడా ఈ సందర్భంగా మనవి జేస్తున్నాను. రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత ఈ 13 జిల్లాలలో రైతులకు సీరు అందిస్తే తప్పనిసరిగా మన రాష్ట్రం వ్యవసాయక రంగంలో సెం.1గా ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో వారు దానికి పోలవరం తప్ప వేరే మార్గం లేదని గుర్తించి నదుల అనుసంధానం కార్బుకమానికి శ్రీకారం చుట్టి పోలవరం ప్రాజెక్టును హర్షార్థి చేయడం కోసం వారు కృషి చేస్తున్నారు. పోలవరం ప్రాజెక్టు ఆలస్యమవుతుందని, ఈలోగా రైతాంగం నష్టఫోతారనే ఉద్దేశంతో ఖర్చుకు వెనుకాడకుండా వట్టిసీమ కార్బుకమాన్ని తీసుకోచ్చి పోలవరం కుడికాలువ ద్వారా సిటిని రాయలసీమ ప్రాంతం వరకూ కూడా అందించి, ఈరోజు రాష్ట్రమంతూ సిటిమట్టలు పెరిగే విధంగా అనేక చర్చలు తీసుకోవడం అభినందించదగిన విషయమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. పురుషోత్తమం లిప్పు ఇరిగేషన్ కూడా హర్షార్థయతే ఉత్తరాంధ్ర, విశాఖపట్టం జిల్లాలు కూడా నస్యశ్యామలం అవుతాయనే ఆశతో అక్కడి ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా త్వరలో దానిని కూడా హర్షార్థి చేస్తామని నిధులు కేటాయించి ముందుకు పెళ్ళడాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకోవాలి.

అధ్యక్షా, వ్యవసాయ పంటలకే కాకుండా ప్రతి ఒక్క కుటుంబానికి రూ.10,000తక్కువ కాకుండా ఆదాయాన్ని సమకూర్చాలనే ఉద్దేశంతో ఉద్యానవన పంటలు పెద్ద ఎత్తున అభివృద్ధి చేయడం కోసం వారికి ఆదాయం వచ్చే విధంగా అన్ని రకాలుగా సహకారం అందించే విధంగా ప్రభుత్వం ముందుకు పెట్టోంది.

అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్లో వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు రూ.12,355కోట్లు కేటాయించి వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్నారు. సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేసి టెక్నాలజీని వాడుకుని, మానవ ఆధారితంగా వ్యవసాయ వనులను తగ్గించుకునే విధంగా చేయడం కోసం సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందించడం కోసం ‘అగ్రిటెక్’ శిఫరాగ్ సభను విశాఖపట్టంలో ఏర్పాటు చేసి ఎంతో సమర్థవంతంగా నిర్వహించడం జరిగింది. అంతేకండా బిల్ అండ్ మిలిండా గేట్స్ ఫౌండేషన్ వారితో ఒప్పందం కుదుర్చుకుని రైతులకు ఉపయోగపడే విధంగా భూసార పరిక్షలు నిర్వహించి రైతు ఏ పంట వేస్తే వారికి నష్టం లేకుండా ఉంటుందనే విషయాన్ని ముందుగానే చెప్పడం ద్వారా పంట నష్టాన్ని నిపారించుకు వారు ప్రత్యేకమైన చర్చలు తీసుకున్నారు.

అధ్యక్షా, గతంలో రైతులు ఎరువులు తీసుకోవడానికి కూడా చాలా ఇబ్బందివడేవారు. ఎమ్మెల్చీ గాసీ, ఎమ్మీ గాసీ, ప్రజాప్రతినిధులు ఎవరైనా సరే ఎరువుల బస్తా ఇప్పించడానికి ఒక పనిగా పెట్టుకుని ఆ కార్బన్ మం నిర్వహించిన రోజులు మరచిపోలేము. రైతులు ఆ ఎరువులు తీసుకోవడం కోసం లైన్ లో నిలబడి వారు కాలక్ర త్యాగులు తీర్చుకోవడానికి వెళ్లవలసి వస్తే వారి చెప్పులను లైన్లో పెట్టుకుని వెళ్లే పరిస్థితి, ఎండలో నిలబడి, వర్షంలో తడిచి ఎరువులు తీసుకునే పరిస్థితులు కూడా ఉండేవి. ఆ పరిస్థితుల నుండి రైతులకు ఈరోజు ఎరువులు నులభంగా దొరికే పరిస్థితిని తీసుకోచ్చి, వారిని ఎరువుల కష్టాల నుంచి బయటకు తెచ్చినందుకు వారికి రైతుల పట్ల ఉండే సానుకూల వైఫారిని గుర్తించక తప్పదని ఈ నందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రైతు రథం కార్బన్ మం ద్వారా రూ.2,50,000 నబ్బిడీలో ట్రాక్టర్లను రైతులకు అందించడం వలన వారు తక్కువ నమయంలో ఎక్కువ వనులు చేసుకుని, రైతు అవసరాలు తీర్చే దిశగా ముందుకు వెళ్లున్నారు. గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదనేది ప్రతి ఒక్క రైతులో ఉంటుంది. దానికి ప్రధాన కారణం ఎన్ఆర్జియస్ స్క్యూమ్ వచ్చిన తరువాత ఒక స్క్యూల్ ప్రకారం వారికి ధరలు రావడం వలన రైతు పెలిచే వనులకు కూడా వారు ఆ రేటు ఇస్తే తప్ప రాలేని పరిస్థితి ఉండడం వలన రైతుకు పెట్టుబడి అధికం కావడంలో రైతు రీచ్ కాలేకపోతున్నారు. పంటకు గిట్టుబాటు ధర రావడం కోసం, రైతాంగానికి న్యాయం చేయడం కోసం గౌరవ మంత్రి గారు, అధికారులు, ప్రభుత్వం బ్యాలెన్సు చేసే విధానం తీసుకురావాలి. ఎక్కుడ ఏ పంట అవసరం ఉంటుందో ఆ పంటను అందించే విధంగా, ఏ పంటకు ఎక్కువ ధర వస్తుందో ఆ పంటను సాగు చేసే విధంగా చేసి, ధరను తీసుకోచ్చే విధంగా చేసి బ్యాలెన్సు చేసుకుంటే బాగుంటుందని కూడా తమరి ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఉదాహరణకు విజయనగరం జిల్లాలో ఉద్యానవన పంటలలో నిన్న సాయంత్రం వరకూ కూడా చక్కగా తిరిగి మా అరటితోట బాగుంది, మా మామిడితోట బాగుంది, మా పంటలు బాగున్నాయని రైతు ఎంతో ఆనందంగా రాత్రి వడుకున్నాడు. కాసీ, రాత్రి గాలితో కూడిన వర్షం రావడం వలన ఉదయం లేచే నరికి మొత్తం అరటి చెట్లస్తు వడిపోయాయి. మామిడి పిందెలస్తు రాలిపోయాయి. ఈ విధంగా నష్టం వచ్చింది. ఇలాంటి పరిస్థితులు సంభవించినప్పుడు రైతులను ఆదుకోవడానికి మనం అన్ని రకాలుగా ఆలోచన చేసి రైతుకు ఎటువంటి నష్టం లేకుండా ప్రోత్సహించే విధంగా కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా మనవి చేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్ష, హర్ది హర్ది తుపాను మా విశాఖపట్లణానికి వచ్చినప్పుడు వ్యవసాయ అధారిత వంటలకు మాత్రమే నష్టపరిహారం ఇచ్చే విధంగా యంత్రాంగం ప్రపాజల్ పెడితే, పాట్లి వారికి నష్టపరిహారం రాదనే ఉద్దేశంతో ఇవ్వకపోతే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ఈ విషయమై రిప్రజెంట్ చేస్తే పెంటనే పాట్లిపారమ్యమైన కూడా రైతు వంటగా గుర్తించి వారికి కూడా నష్టపరిహారాన్ని అందించే విధానాన్ని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకొచ్చారు. దానికి వారికి ధన్యవాదములను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ప్రధానంగా చాలా చోటు చాలా వ్యవసాయ భూమి వినియోగంలో లేకుండా ఖాళీగా ఉండే పరిస్థితి వస్తోంది. రియల్ ఎస్టేట్ పేరిటు ఇళ్ల అవసరాలు లేకపోయినవ్వటికి చాలా భూమి వ్యవసాయానికి వినియోగం లేకుండా, రాబోయే అవసరాలకు ఖాళీగా ఉంచడం వలన ఉత్సాధన తగ్గిపోతోంది కాబట్టి దానిని ఏరకంగా వినియోగంలోకి తీసుకురావాలని ఆలోచించి దాని పైన కూడా ప్రత్యేకమైన నర్చే చేసి ఎక్కువ భూమి ఖాళీగా లేకుండా, వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే విధంగా చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుకుంటూ, పరిశోధనా కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేసి అగ్రికల్చర్ యూనివరిటీలను అభివృద్ధి చేసి, దాని ద్వారా విద్యార్థులను శాస్త్రవేత్తలుగా తయారు చేసి రాబోయే రుగ్గులకు తగ్గట్లుగా ముందుగానే ప్రికావన్లు తీసుకుని రైతును ఆదుకునే విధంగా ముందుకు వెళ్లాలని కోరుతున్నాను. మన గౌరవ మంత్రి శ్రీ సొమిరెడ్డి చంద్రమాహన్ రెడ్డి గారు విదేశాలకు వెళ్లి అన్ని రకాలుగా వ్యవసాయం గురించి అధ్యయనం చేసి వచ్చారు. విద్యార్థులను ప్రోత్సహించి శాస్త్రవేత్తలుగా తయారుచేసి వ్యవసాయానికి కూడా శస్త్రచికిత్స చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటూ, శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, అగ్రికల్చర్ సెక్టర్ మీద మాటల్డడునికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటున్నాము. వ్యవసాయ రంగంతో తమ సంబంధాలు, తమ జీవన విధానాన్ని ముడి వేసుకున్న వ్యక్తి మన రాష్ట్రానికి వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గా ఉండడం కూడా మంచి శుభపరిణామం అని నేను భావిస్తున్నాము. ఈ నందర్థంగా కొన్ని విషయాలు మనం ప్రపంచ మాటల్డడుకోవాలి. ఈరోజు మన దేశం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సంస్థలలతో ఉన్న సెక్టర్లు ఒకటి విద్య, రెండు ఆరోగ్యం, మూడు నిరుద్యోగం. జనరల్ ఇమ్మ్యూ అయిన ఈ అగ్రికల్చర్ సెక్టర్ విషయానికి వస్తు, ఇప్పటికీ 70శాతం మంది ప్రజలు వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడి తమ జీవనాన్ని సాగిస్తున్నారు. అందువలన అగ్రికల్చర్ సెక్టర్లో, అగ్రికల్చర్ రంగానికి ఒక విమాత్మనైన నూతన పరిశోధనలతో, డిజిటల్ వంటి సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో కూడుకున్న అంశాలను మనం తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉన్నది. స్వామినాథన్ పరిశోధనల మేరకు హెల్ప్ విప్లవం తరువాత మన దేశంలో వ్యవసాయ రంగానికి నంబంధించి పూర్తి లాభదాయకమైన పరిశోధనలు రాలేకపోతున్నాయి. ఇందులో ప్రధానంగా మైక్రోయూనిట్స్ అయిన నూక్కపోపకాలు ఎవైతే ఉన్నాయో మైక్రోన్యూట్రియంట్స్ అయిన బోర్న్, సిలికాన్, కాల్సియం పీటన్యూంటిని ఎంపిక చేసిన భూమిలో ఏమి చేయాలనే దాని మీద డైరెక్ట్ ఇస్తున్నారు. అలా కాకుండా అన్ని మండలాలలోనూ ఏ ఏ భూములలో ఏ ఏ నూక్కపోపకాల

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వ్యధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

లోపాలున్నాయని చూసి ఆ రకంగా పోవక లోపాలున్న వాటిలో సేంద్రియ ఎరువులను ప్రోత్సహించి పీలైనంత వరకూ రసాయనిక ఎరువులను కంట్రోల్ చేసుకోవాలి. దానికి కావాల్సిన యంత్రాంగం ఏదైతే ఉండో అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్స్, ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్స్ కొరత బాగా ఉంది. ఈకొరత అనేది మా మండల ప్రజాపరిషత్ కార్బన్లాపాలలో కొట్టచునట్లుగా కనవడుతుంది. దానికి ప్రాథాన్యత ఇవ్వాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఇటీవల కాలంలో అగ్రికల్చర్ సపోర్టింగ్ సెక్షన్‌గా ఉండే యంత్రాలు, వనిముట్లు, రైతు రథం పేరుతో ట్రాక్టర్లు ఇవ్వడం వంటివి చాలా మంచి పథకాలను తీసుకురావడమనేది చాలా అభినందించ తగిన విషయం. కలుపుతీసే యంత్రాలు, వనిముట్లను ఎప్పి వారికి 75 శాతం, మిగతా వారికి 50 శాతం సబ్విడ్ క్రింద ఇస్తున్నారు.

మ.01.00

అధ్యాత్మా, ఈ సంఘర్షంగా రైతాంగం అలసిపోయింది. తరచూ కరవు, కాటకాలు, వరదలను ఎదుర్కొని 20 సంవత్సరాలుగా నతమవుతూ రైతాంగం నిర్వీర్యమయిన పరిస్థితులు ఈ దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ చోటు చేసుకుంటున్నాయి. వ్యవసాయ యంత్రాలు, వనిముట్లు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి 75 శాతం సబ్విడ్ ఇవ్వాలని, ఎప్పి, ఎస్పి వారికి 90 శాతం సబ్విడ్ కోసం సరఫరా చేస్తే చాలా సమర్థవంతంగా వాటిని ఉపయోగించుకుంటారు. ఎందుకంటే ఈ రోజు మొత్తం గ్రామాల్లో ఎక్కడా గాసి కూలీలు దొరకని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అదే విధంగా రైతు రథానికి సంబంధించి మొన్న ఇచ్చిన ట్రాక్టర్స్ ప్రయోగకరం అయినప్పటికీ కూడా చాలా తక్కువ ట్రాక్టర్స్ ను ప్రతి మండలానికి ఇవ్వడమనేది జరిగింది. ఇదే పద్ధతిలో దీనికంటూ ఒక నియంత్రణ, అగ్రికల్చరల్ అధికారులు సర్వీస్ చేయవలసిన అవసరం గాసి, ఏమీ లేక పోవడం వల్ల అక్కడ కొన్ని విమర్శలు చోటు చేసుకున్నాయి. ఈ ఇచ్చే సబ్విడ్ ఏదైతే ఉండో దాని యుటిలిటీ కోసం కొంత మంది ఈ ట్రాక్టర్స్ ఉపయోగించుకున్నారని చెప్పి ఒకటి, రెండు పేవర్లలో చదవడం చాలా బాధ కలిగింది. రైతుగా సమర్థవంతంగా అవసరమైన రైతు దానిని ఉపయోగించుకోని, సద్వినియోగపరచుకోని ఇంకా తోటిరైతులకు సహాయ పడాల్సిన రైతు రథం వధికాన్ని కూడా మరొకసారి వునసమీక్షించి, ఆ ట్రాక్టర్స్ సంఖ్యను కూడా పెంచవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అయితే ఈ బడ్జెట్ ఒక సమర్థవంతమైన బడ్జెట్ అయినప్పటికీ వ్యవసాయ రంగంపై ఆధారపడిన జనాభా 70 శాతం ఉన్నందున ఈ సంవత్సరం అదనంగా రూ.10,000 కోట్లు కేటాయించుకోవాల్సిన అవసరం కూడా ఉంటుందని మీతో అభిప్రాయపడుతున్నాను. అదే విధంగా ఈ రోజు దేశంలో కావచ్చు, రాష్ట్రంలో కావచ్చు పంటల మద్దతు ధర అనేది ఒక బర్లింగ్ ఇప్పు. అయితే ఇప్పుడు ఈ పరిస్థితిలో వీటన్నింటినీ ఒకే కాలంలో చక్కనిద్ది పరిస్థితి ఉంటే బాగుంటుంది. దేశంలో చూస్తే మహారాష్ట్రలో 50 వేల మందితో ఉద్యోగాన్ని మనం చూస్తున్నాము. రైతు ఉద్యోగమంలోకి రావడమంటే అది ఆశామాషీవిషయం కాదు. కడుసుకాలి అటువంటి పెద్ద రైతు ఉద్యోగాలు మహారాష్ట్రలో గాసి, రాజస్థాన్లో గాసి జరుగుతున్న నేవధ్యం. ఇది మద్దతు ధరలతో కూడుకున్న విషయం. అటువంటి విషయాలకు ప్రాథాన్యత తీసుకురావడానికి, మనం పంటల స్థిరీకరణ ధర అంశాన్ని మేనిఫెస్టోలో పెట్టుకున్నట్లుగా, రూ. 5,000కోట్లు కేటాయించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

గతంలో 2016-17 సంవత్సరంలో ప్రకాశం జిల్లాలో వెనుకబడిన మండలాలను, కరవు మండలాలుగా డిక్టేర్ చేసినప్పుడు అక్కడ మిర్చి వంటను 20 వేల మంది రైతులు పోగొట్టుకున్నారు. అదే ప్రాంతంలో మార్కెటురం, గిర్దలూరు, పాదిలి ప్రాంతాల్లో అపరాలకు సంబంధించిన ఇన్సెప్చర్ నబ్బిడీ ఇచ్చారు. మిర్చికి మాత్రం ఇవ్వలేదు. వాట్ల మంత్రి గారిని కూడా కలిశారు. వారికి ఇన్సెప్చర్ నబ్బిడీ ఇప్పించవలసిన అవసరం ఉంది. రభీ వంటలో మొక్కజోన్సు, జోన్సు ఇటువంటి అపరాలను ప్రోత్సహించారు. అయితే ఈ రోజు మొక్కజోన్సు వంట కోసం ధర రూ.1600లు ఉంటే, రూ.1200లకు కూడా కొనుక్కోలేని పరిస్థితి. కొనుగోలు కేంద్రాలు లేవు. మినుములకు సంబంధించి రూ.5,400 ధర ఉంటే రూ.3,000లకు రైతు అమ్మకుంటున్న సందర్భం. పెనలు రూ.5,070 ఉంటే రూ.4,000లకు కూడా అమ్మకుంటున్న పరిస్థితి. శనగలను మనం ప్రోత్సహించి రూ.4,400 ధర నిర్ణయిస్తే, రూ.3,000లకు రైతు అమ్మకుంటున్నారు. రైతులు ఎందుకు నిల్వ ఉంచుకోలేక పోతున్నారంటే వంట పండించడానికి అవసరమైన విత్తనాలు, విత్తన కుఢికి సంబంధించిన మందులను సకాలంలో ఇవ్వకపోవడం వల్ల ఎప్పుడో వంట తూర్పుర వట్టిన తరువాత ఇవ్వడం వల్ల అది ఉపయోగం లేని లంశంగా ఉంది. ఆ యొక్క నబ్బిడీలను, ఆ పెట్టుబడులను ఉపయోగించుకుంటే రైతు పంట నిల్వదేసుకునే అపకాశం కూడా ఉంటుంది. ఇదే సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పంట స్థిరీకరణ చేస్తూ దానికి క్వింటాకు రూ.500 బోన్స్‌గా ఇస్తున్న అంశాన్ని మన రాష్ట్రం కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని సేను ప్రాథేయపడుతున్నాను.

అదే విధంగా కర్ణాటక రాష్ట్రం కూడా అపరాలకు క్వింటాలుకు రూ.400 బోన్స్‌గా ఇస్తుందని దీనిని కూడా మన రాష్ట్రంలో వర్తించేయాలని సేను కోరుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రభుత్వం ఎకరాకు రూ.4,000 బోన్స్ ఇస్తున్నది. ఇటీవల మన రాష్ట్రప్రభుత్వం జామాయిల్, సూబాబుల్ పంటలను ప్రోత్సహించింది. జీ.వో.ఎం.ఎస్.ఎం.31 ప్రకారం మార్కెట్ యార్డులలో వాటిని రూ.4,400లకు కొనాలంటే కొనేవాట్లు లేక రూ.2,024లకు అమ్మకొంటున్న పరిస్థితిని దయతో ఒకసారి చూడాలని సేను కోరుతున్నాను. ఇక నకిలీ విత్తనాలు, నకిలీ నర్సరిలు. ఇటీవల కాలంలో కృష్ణ జిల్లాలోనే గంపలగూడెం మండలంలో మిర్చి పంటకు లక్ష్మీ నారాయణ కంపెనీ చేసిన మోసానికి ఎంత రైతులు సష్టపోయారో ఆ పరిస్థితిని చూస్తున్నాము. ఈ రోజు రైతాంగం రైతు రుణమాఫీకి సంబంధించి దాదాపుగా మా పరిశేలనలో రూ.63,000కోట్లు ఉంటే రూ.27,000కోట్లు మనం స్థిరీకరించుకున్నాము. అయినప్పటికి గత 4 సంవత్సరాలుగా ఒక పర్యాయం రూ.3,000కోట్లు, మరొక పర్యాయం రూ.3,000కోట్లు, ఈ పర్యాయం రూ.4,000కోట్లు కేబాయించాము. మనం రాష్ట్రం రెపెన్యూలోటులో ఉన్న మాట వాస్తవం. రైతు లేక రాజ్యం లేదు. రైతు రాజ్యాలు రానున్న రోజుల్లో విషపాలు వస్తాయో లేవో, కాసీ, పూర్తి సాయిలో రుణమాఫీ జరిగే విధంగా చర్చలు తీసుకోకపోతే రైతాంగం పూర్తిగా నిర్విర్యమనుతుంది. నీటితోపాటు కౌలు రైతులు 32 లక్షల మంది ఉంటే కేవలం 7 లక్షల మంది మాత్రం ఈ పంట రుణాల లభ్యించి రూ.2,200కోట్లతో అందుకున్న సేవధ్యం. మరి కౌలు రైతులను కూడా మనం పోగొట్టుకున్నామంటే అనలు వ్యవసాయానికి దిక్కేలేని పరిస్థితిగా ఉంటుంది. ఒకప్పుడు నువ్వు

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వ్యాధి / అనావ్యాప్తినిర్దేశనం, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

అధ్యాయంలో ఎక్కడికి పోయినా రైతు ఉంటే ఎక్కడో పట్టణాల్లో చెడిపోయి గ్రామాలకు వస్తే, ఆ చెడిపోయిన వ్యక్తులకు వారికి ఇంటిలో ఆశ్రయం ఇచ్చి వారి కుటుంబానికి కూడా మూడు పూటలా తిండి పెట్టి, వారికి కావాల్సిన అవసరాలు తీర్చే రైతు రాజ్యం బంగారు రైతనును చూడడం కోసం ప్రభుత్వం మరింత ప్రాంతావాకాలతో మందుకు రావాలని, పారదర్శకంగా రైతాంగ విధానాలను కొనసాగించాలని, అదేవిధంగా కరపును, దుర్భిక్ష ప్రాంతాల్లో జరుగుతున్న వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించడం కోసం ఇక్కిశాట లాంటి కేంద్రాలను చిత్తురు జిల్లాల్ని పడమటి మండలం అయిన మూలాల చెరువు అనుకూలమైన ప్రాంతంలో ఇక్కిశాటను ప్రయోగాత్మకంగా ప్రారంభించాలని కోరుతూ, వీటన్నింటికి సీరు ఆధారం కాబట్టి గత రెండు సంవత్సరాలు మంచి వర్షాలు కురిశాయి. ఎప్పుడైనా కరవు వస్తే మాత్రం వరిస్తితులు చాలా దుర్భిక్షంగా ఉంటున్న నేపథ్యంలో కొన్ని మంచి పనులు చేశారు. ఈ చెరువులలో పూడిక తీయడం కాసీ, ఇంకుడు గుంతలు కాసీ వీటన్నింటితో పాటు ప్రధానమైన దుర్భిక్ష ప్రాంతాల్లో ఉండే హంద్రి-సివా, గాలేరు-నగరి, అదే విధంగా వెలుగొండ ప్రాజెక్టును ఈ పర్యాయం ఒక సవాలుగా తీసుకొని ఒక సంవత్సరం లోపల వాటిని పూర్తి చేయకపోతే మరింత దుర్భిక్షన్ని ఎదుర్కొనే వరిస్తితులు వెనుకబడిన ప్రాంతాలైన ప్రకాశం జిల్లా, రాయలసీమ ప్రజలు ఎదుర్కొనక మునుపే ఈ ప్రాజెక్టులకు ఈ కేటాయింపులతో సంబంధం లేకుండా పూర్తి కావడానికి పూర్తి బడ్డెట్ కేటాయింపును చేసి, ఆ ప్రాంతాల్లో ఉండే రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలని ఈ సందర్భంగా మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తూ శేలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్ష, వ్యవసాయ రంగం మీద లఘు చర్చకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ముందుగా ధన్యవాదాలు. ఒక సవాజం అభివృద్ధిలో మనం ప్రధానంగా మూడు రంగాలు తీసుకుంటాము. ప్రాథమిక రంగం, ద్వితీయ రంగం, తృతీయ రంగం. ప్రాథమిక రంగంలో కీలకమైన అంశం వ్యవసాయం, ద్వితీయ రంగంలో కీలకమైన అంశం పరిశ్రమలు, తృతీయ రంగం, సేవల రంగంలో రహదారులు, విద్య, ఆరోగ్యం మిగిలినవస్తు ఈ రంగంలోకి వస్తాయి. అయితే మన దేశం ప్రధానంగా వ్యవసాయ ఆధారిత దేశం. అందులో ముఖ్యంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ పూర్తిగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన రాష్ట్రం. ఆంధ్రప్రదేశ్లో మూడు ప్రాంతాలు ఉంటే ఈ మూడు ప్రాంతాల్లో రాయలసీమ, మధ్య ఆంధ్ర, ఉత్తరాంధ్ర ఈ ప్రాంతాల్లో మూడు రకాలయిన నమ్మలు ఉన్నాయి. ఈ నమ్మలన్నింటినీ అధిగమించి వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున సిటి సాకర్యం కల్పించడం కోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తుంది. దానికి అభినందనలు, ధన్యవాదాలు. అయితే అదే సందర్భంలో నేను ఆరేడు అంశాలు మీ దృష్టికి తీసుకోస్తాను. అందులో 2017-18లో రూ.9090.91కోట్లు వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించారు. అదే 2018-19 సంవత్సరానికి రూ.12,355.32కోట్లు కేటాయించారు. గత సంవత్సరం కేటాయించిన బడ్డెట్లో రుణమాఫీకి తక్కువ కేటాయించారు. ఈ సంవత్సరం బడ్డెట్ ఎక్కువ కేటాయించినా రుణమాఫీకి సంబంధించి రూ.4,100కోట్లు. ఈ కేటాయింపును ఇలా చేస్తే మిగిలిన పనులస్తీ చేయడానికి, వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధిలోకి రావడానికి మంత్రి గారు చాలా కష్టపడ్డాల్సిన వరిస్తితే ఉంటుంది. ఎందుకంటే రూ.4,100కోట్లు కూడా రుణమాఫీకి

కేటాయిస్తే, మిగిలిన మొత్తం గత సంవత్సరం కంటే ఎక్కువ మొత్తమేమీ కాదు. ఈ విషయాన్ని మంత్రి గారు గమనంలోకి తీసుకోవాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

ఇక రెండవ విషయం వ్యవసాయం అనుబంధ రంగాలు మొత్తం కలిపి మనం వ్యవసాయాభివృద్ధిలో ఆ వృద్ధి రేటును చూపిస్తున్నాము. అందులో భాగంగా 2016-17లో 24.44 శాతం వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో వృద్ధిని మనం చూపించాము.

మ.01.10

2017-2018లో 25.60 శాతాన్ని మనం సాధించాము. అంటే దాదాపుగా 1 పాయింట్ ఎక్కువగా వ్యవసాయ రంగంలో మనం సాధించాము. అదే సందర్భంలో వ్యవసాయ ఆధారిత రంగాలను చూస్తే, వ్యవసాయం 17.44 శాతం, ఉద్యానవనం 18.33 శాతం, అలాగే పశుగణాభివృద్ధి 13.68 శాతం, మత్స్యపరిశ్రమ 42.73 శాతం. అంటే మనకు కేవలం మత్స్య ఆధారిత రంగం ద్వారానే ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చింది. ఫిఫరీన్ ద్వారా వచ్చింది. అందులో కూడా ఆక్వా కల్చర్ ద్వారా వచ్చిన ఆదాయాన్ని, వ్యవసాయరంగంలో జరిగిన అభివృద్ధిగా మనం చూపిస్తున్నాము. ఇది ఒక ప్రమాదకరమైన సూచిక అనేది నా అభిప్రాయం. మన అభిప్రాయమే కాదు, శాస్త్రవేత్తలు ముఖ్యంగా పర్మాపరణ శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయమని ఈ సభ దృష్టికి తీసుకుపస్తున్నాను. అందులో ప్రథమమైనది ఆక్వాకల్చర్ సాగు. కేంద్ర ప్రభుత్వ చట్టంలో, సముద్ర తీర ప్రాంతంలో ఉన్న ఉప్పసీటి కయ్యల్లో రొయ్యల చెరువుల్ని ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పింది. దానివల్ల ఆదాయం వస్తుంది, కొంతమంది ప్రజలు బ్రతికే అవకాశముంటుంది. కానీ, మనం చేస్తున్నదేమిటంటే రెండు పంటలు పండించుట వ్యవసాయ భూమిని ఆక్వా కల్చర్కు డైవర్ట్ చేయడంతో పెద్దుత్తున పర్మాపరణ సమస్యలు ఏర్పడటమే కాకుండా, పెద్దుత్తున మంచిసీటి కొరత కూడా ఏర్పడి పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ విషయంలో మంత్రి గారు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలనేది నా మొట్టమొదటి సూచన.

రెండవదేమంటే రుణమాఫీకి సంబంధించి మనం పెద్దుత్తున రుణమాఫీ చేస్తున్నాము. ఈ రుణమాఫీలో కొలురైతులు పొందిన రుణమాఫీ అత్యల్సం. అది కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఎవరైతే నిజంగా కష్టానుధితున్నారో, ఆ క్షప్పడే పేదలకు రుణమాఫీ చేస్తే వాళ్ల ఇంకా ఎక్కువగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి పంటలు పండించుకోవడమే కాదు, పిల్లల్ని కూడా కాస్త ఆరోగ్యంగా పెట్టుకుని, మంచి చదువుల్ని చదివించుకునే అవకాశముంటుంది.

మూడవ అంశమేమంటే కొలురైతులకు సంబంధించినటువంటి రుణాల విషయంలో గత మూడేళ్లకంటే, పోయిన సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా బాగా దృష్టిపెట్టారు. కొలురైతులకు రుణాలు అందించాలనే లక్ష్యంతో రుణాల ఎగవేత కాకుండా సాగుభూములకు సంబంధించిన సాగుకార్బులను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుని రుణాలివ్వాలని చెప్పారు. దానివల్ల రూ.68,000 కోట్ల రుణాలిస్తే, అందులో రూ.2,326.88 కోట్ల కొలురైతులకు రుణాలుగా ఇచ్చారు. ఈ మొత్తం గతంతో పోల్చితే ఎక్కువే అయినపుటికీ, పర్సంటేజ్ ప్రకారం చూస్తే కేవలం 3.5

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వృధి / అనావ్యాప్తినిర్దశనం, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

శాతం మాత్రమే. అయితే, ఒకరకంగా ఎక్కువమందికి రుణాలిచ్చినందుకు అభినందిస్తానే, ఆ వర్షంటేజ్ అనేది చాలా అత్యల్పమనే విషయాన్ని మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దీన్ని పెంచి ఆదుకోవాల్సిన అవసరముందని తెలియజేస్తున్నాను.

నాలుగవ అంశమేమంటే – ఈ దళిత, గెరిజన, బలహీన వర్గాలకు సంబంధించినటువంటి వ్యవసాయ భూమిల్ని అభివృద్ధి చేసే క్రమంలో ఖచ్చితంగా గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని దానికి లింక్ చేసే, అలాంటి బలహీన వర్గాల వారి భూమిలు అభివృద్ధి చెందుతాయి, వారు కూడా అభివృద్ధిలోకి వచ్చేందుకు అవకాశముంటుందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

పదవ అంశం ఎరువులు. మొదటగా ఈ ఎరువులకు సంబంధించి చూస్తే, సెంద్రీయ ఎరువుల వాడకానికి ప్రాధాన్యతనిస్తూ, రకరకాల సభలు పెడుతున్నాం, అన్ని చేస్తున్నాము. అలాగే, రసాయనిక ఎరువులకు సంబంధించి కల్గి ఎరువులు మార్కెట్లోకి వస్తున్నాయి. కల్గి ఎరువులను అమ్మేవారి మీద మనం పెద్దవత్తున చర్చలు తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది. ఆ విషయంలో రాజీ పడకూడదని తెలియజేస్తున్నాను. రెండవది విత్తనాలు. ఈ విత్తనాలకు సంబంధించి, గుంటూరు జిల్లాలో నకిలీ పత్రివిత్తనాలు నాటి పెద్ద ఎత్తున సష్టపోయి ఈ సంవత్సరమే ఒక రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. నకిలీ మిర్టొరు వల్ల కృష్ణ జిల్లాలో ఒక రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. మా రెండు జిల్లాల్లో జరిగినవే చెబుతున్నాము. అంటే కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాల్లో. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం పెద్దవత్తున కమిటీలు వేసి, మిర్టొ విత్తనాలకు సంబంధించిన కంపెసిల వారికి జరిమానాలు విధించి సంవత్సరం గడిచినా కూడా ఇప్పటివరకు దాన్ని మనం అమలు చేయలేనటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నాము. అంటే నకిలీ విత్తనాల కంపెసిలు గాని, ఎరువుల కంపెసిల వాళ్ల గాని పెద్ద ఎత్తున రైతాంగాన్ని దోషించేస్తున్నారు. వాళ్లని మనం ఏమి చేయలేకపోతున్నాము. మనం ఆ వైపున ఆలోచించాలి.

(బెట్)

అధ్యక్ష, ముగించేస్తున్నాను. మీరు గంట కొట్టారంటే రెండు నిమిషాల్లో, మూడు నిమిషాల్లో మాత్రమే ఉంటుందని తెలుసు. ఇకపోతే, ధరల స్థిరీకరణ నిధికి సంబంధించి, స్వామినాథన్ కమీషన్ వారు వ్యవసాయంలో మంచి నివేదికిచ్చారు. ఆ రిపోర్టును అమలు చేసినట్లయితే నిజంగానే రైతాంగానికి మేలు జరుగుతుంది. వారు సూచించిన విధంగా రూ.5000 కోట్లు స్థిరీకరణ నిధిని అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయానికి, చదువులకు, ఆరోగ్యానికి ముడిపడిన పరిస్థితి ఉంది. ఈ రోజు వ్యవసాయం చేసుకునే వాళ్లకి పంటలకు గిట్టుబాటు ధర రాకపోవడంతో, సష్టపోయి ఆ భూమిలు అమ్ముకుని పిల్లల్ని చదివించుకునే పరిస్థితి వస్తోంది. ఇది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఆరోగ్యం కోసం కూడా ప్రజలు భూమిల్ని అమ్ముకుని వైద్యం చేయించుకోవాల్సిన పరిస్థితి వస్తోంది. ఇది కూడా ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. పోతే వ్యవసాయ రంగంలో మనం అభివృద్ధిని సాధించాలంటే వ్యవసాయ

శాస్త్రవేత్తలు కూడా పెద్దవత్తునమనకు కావాలి. అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీల అభివృద్ధి, శ్యాక్టీ, అక్కడ అన్ని రకాలైనటువంటి వాటి మీద దృష్టి సారించి, ఆ రకమైన వనులు చేయాలని, దానికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలని నేనైతే కోరుకుంటున్నాను.

ఇక చివరిగా మన పశు నంపద వృద్ధి కావాలి, దాని మీద పెద్దవత్తున దృష్టిపెట్టి అభివృద్ధిని సాధిస్తున్నాము. ఎటర్లు ఆసుపత్రుల సంఖ్య పెంచాలి. అలాగే, అందులో ఉండే సిబ్బంది నియామకాలు జరిపితేనే ఖచ్చితంగా ఆ రంగంలో కూడా మరింత అభివృద్ధిని నమోదు చేసేందుకు అవకాశం ఉంటుందని తెలియజ్జేస్తూ, చివరిగా ఒకేబక్క విషయం చెప్పి నేను ముగిస్తాను. ఇక్కడ వ్యవసాయ రంగమంటే కేవలం వ్యవసాయమంత్రి గారు ఒక్కరే ఈ రంగం అభివృద్ధిలో కీలకపాత్ర పోషిస్తారని కాదు. అందులో ఆయనది ప్రధానమైన పాత్రే గాని, ఆయనకు కొన్ని శాఖలతో సమన్వయం ఉంటేనే ఈ రంగంలో అభివృద్ధి సాధ్యపడుతుంది. వ్యవసాయ రంగం అభివృద్ధి అనేది ఖచ్చితంగా సిటిపారుదల శాఖ, రెవిన్యూ శాఖ, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ, అటవీ వ్యాపారణ శాఖ, వరిష్టమల శాఖల మధ్య సమన్వయం ఉన్నప్పుడే సాధ్యపడుతుంది. కాబట్టి, ఆ సమన్వయం లేకుండా ఎక్కడపడితే అక్కడ పరిష్కమలకు అవకాశమిస్తే, ఆ పక్కనే ఉండే వ్యవసాయ భూములు దెబ్బతినిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో మీరు చూస్తున్నారు. తుందుర్చులో ఆక్సాసూర్య వస్తే పెద్దవత్తున సాగుభూముల్ని నష్టపోయే పరిస్థితి ఉంది. అక్కడున్న యనమదురు డెయిన్ గాని, రకరకాల డెయిన్లు కలుషితమైపోతున్నాయి. చేవలు, రోయల పెంపకనే సాంప్రదాయక వృత్తిగా జీవించే మత్స్యకారులు జీవనోపాధిని కోల్పోయే పరిస్థితి వస్తోంది. కార్బోరైట్ నంస్టలకు మనం పెద్ద ఎత్తున ప్రయోజనాలు చేకారుస్తున్నాము, సామాన్యమైన ప్రజల్ని మాత్రం ఇబ్బందులపాలు చేస్తున్నాము. కాబట్టి, ఈ రెండింటిసీ సమన్వయం చేసి ప్రజల మైదానం ఉండాలని కోరుకుంటూ ముగిస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

మిషన్ డిప్యూటీ చైర్మన్: రాము సూర్యార్థ గారూ, 5 నిమిషాలు మాట్లాడండి. తరువాత మంత్రి గారి రిప్పే ఉంది.

శ్రీ రాము సూర్యార్థ: అధ్యక్షా, భారతదేశంలో ముఖ్యంగా వ్యవసాయమనేది ఒక కీలకమైన శాఖ. వ్యవసాయం బాగుంటేనే ఏదేశమైనా, ఏ రాష్ట్రమైనా అభివృద్ధి చెంది ప్రజలకు మేలు జరుగుతుంది. అన్నింటికంటే రైతు చివరివాడిగా మిగిలిపోతున్నాడు. ఎందువల్లనంటే, డెల్ఫా ప్రాంతంలోగాని, మెట్టా ప్రాంతంలో గాని ఎక్కడైనానరే రైతు పెట్టుబడి పెట్టడం జరుగుతుంది. కాసీ, ఆ పెట్టుబడి పెట్టిన తరువాత, భారతీయ వాతావరణ పరిస్థితులు అస్థిరమనే విషయం అందరూ శస్త్రజ్ఞులు అంగీకరిస్తారు, మనం కూడా ప్రత్యక్షంగా చూస్తానే ఉన్నాము. అధిక వర్షాలున్న రైతు నష్టపోతాడు, అత్యల్ప వర్షాలున్న రైతు నష్టపోతాడు. అలాగే, వాతావరణ పరిస్థితుల్లో ఏమాత్రం మార్పులోచ్చినా కూడా రైతు నష్టపోతున్నాడు. అందువల్ల, మన ముఖ్యమంత్రి గారు, వ్యవసాయ శాఖామంత్రి గారు రైతుల పట్ల అభిమానంగానే ఉన్నప్పటికీ, ఎష్టటినుండో భారతదేశంలో రైతులపట్ల బలమైన ఆలోచన ఒకటి జరుగుతోంది. అదేమిటంటే క్రాప్ ఇన్స్టార్స్. పంటకు ఖచ్చితంగా ఇన్స్టార్స్ ఏర్పాటుచేసే, రైతు నష్టపోయినా కూడా ప్రభుత్వం

వ్యవసాయ నహాయక కార్బన్లాపాలు /వృద్ధి / అనావృష్టి నిరోధనం, రైతు బజారులపై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

వాళ్లని ఆదుకునేందుకు అవకాశముంటుంది. అలాగే, ఈ జీవిత భీమా సంఘలు ఆ విధంగా ముందుకు అడుగేస్తే, రైతులకు ఇచ్చండి అనేది లేదు. ఈ భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనేనా ప్రత్యేకంగా మన రాష్ట్రంలో రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారంటే దానికి కారణం ప్రభుత్వ చర్యలు కాదు, ప్రభుత్వం నహాయం చెయ్యడంలో లోపం కాదు. రైతు వండించిన వంటనేది చేతికి వచ్చేదాకా నమ్మకం ఉండటం లేదు. అందువల్ల రైతులు అప్పులపాలు అవుతున్నారు.

మ.01.20

ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఆదుకోలేకపోతున్నది. అందువల్లే ఈనాడు భారతదేశం మొత్తంమీద ప్రత్యేకంగా అంధప్రదేశ్లో ఏ రైతు కూడా సుఖంగా ఉన్నట్లు కనబడడంలేదు. వండించిన వంటకు తగ్గధర లభించకపోవడమో, లేదా ఆ వంట చేతికి రాకపోవడమో జరుగుతున్నది. అందువల్ల మంత్రిగారు ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. వారు శాసనమండలి సభ్యులుగా ఉన్నప్పుడు కూడా నేను గమనించాను. ప్రజల సమయాలపట్ల ఎక్కువగా స్పందించేవారు. అందువల్ల వంట విషయంలో ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి, ముఖ్యమంత్రిగారితో ఆలోచించి ప్రతి రైతుకు ఇన్నారెన్న కచ్చితంగా ఏర్పాటు చేస్తే రైతు సుఖపడతాడు. రైతు బాగుండి, వ్యవసాయం బాగుంచేనే దేశ ఆర్థికవ్యవస్థ బాగుంటుంది. వంట పండిష్టుడే ఆ రైతు పిల్లల్ని చదివించుకోగలడు. వ్యాపారం అభివృద్ధి చెందుతుంది. పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందుతాయి. అందువల్ల ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థకు మూలమైన రైతును ఆదుకోవడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ నహాయక కార్బన్లాపాలు/వృద్ధి/ అనావృష్టి నిరోధనం, రైతు బజారులపై లఘు చర్చపై
వ్యవసాయ శాఖామాత్రుల ప్రత్యుత్తరం

శ్రీ సోమిరెడ్డి చంద్రమోహన్ రెడ్డి: ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, రెండు రోజులలో దాదాపు 16 మంది గౌరవసభ్యులు మాటల్డారు. వ్యవసాయ రంగానికి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు టాప్ ప్రయారిటీ ఇస్తున్న విషయం అందరికి తెలిసినదే. ఈరోజు సంతోషించవలసిన విషయమేమంటే సభ్యులు శ్రీ సోము వీరాజుగారు ఏదో ఒకటి మాటలడతారు అని అనుకున్నాము గాసీ, వారు మొత్తం వ్యవసాయం రంగం గురించి, కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాల గురించి చాలా పాజిటివ్గా మాటలడడం విశేషం. గత సంవత్సరం అగ్రికల్చర్ గ్రోత్ రేట్ ఓవరార్లగా 14.91గా నమోదయింది. ఈ సంవత్సరం 17.76కు పెరిగింది. దాదాపు 2.85 అదనంగా గ్రోత్ రేట్ వచ్చింది. జాతీయ స్థాయిలో 2016–17 సంవత్సరంలో 6.9 శాతం ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్రాష్ట్రంలో 14.91 వచ్చింది. 2017–18లో జాతీయస్థాయిలో 6.9 శాతం నుండి 5.1 శాతానికి తగ్గింది. కాగా, మన రాష్ట్రంలో మాత్రం 14.91 నుండి 17.76 కు పెరిగింది. వ్యవసాయంలో గత సంవత్సరం 3.69 శాతం ఉంటే, 12.37 శాతం కు పెరిగింది. హర్షికల్చర్లో గత సంవత్సరం 3.69 శాతం ఉంటే, ఇప్పుడు 12.307 శాతం పెరిగింది. అంటే హర్షికల్చర్లో ఆల్ఫోస్ట్ 18.33 శాతం ఉంటే, 17.16 శాతంకు వచ్చింది. లైవ్స్ట్రాక్టలో 14.91 శాతం నుండి 13.05 శాతం ఉన్నది. ఇవస్తు గత సంవత్సరం

శూర్పయ్యాయి. అంచనాలు మాత్రమే. ఫైనల్ ఫిగర్స్ రావలసి ఉన్నది. ఫిషరీస్ ద్వారా కూడా 42.57 శాతం నుండి 30.84 శాతం వరకు వస్తుందని అంచనాలు వేయడమైనది. అగ్రికల్చర్ మాత్రం 3.69 శాతం నుండి 12.307 శాతానికి పెరిగింది. ఈ సంవత్సరం వంట దిగుబడి పెరిగింది. 2016-17 సంవత్సరానికి ధాన్యం 120.04 లక్షల మెట్రిక్ టన్లుల ప్రాడక్షన్ వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం 136.55 లక్షల మెట్రిక్ టన్లులకు చేరింది. గత సంవత్సరం ధాన్యం దిగుబడి హెక్టారుకు 5,702 కే.జి.లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 5,774కు చేరింది. వేరుశనగ గత సంవత్సరం హెక్టారుకు 595 కే.జి.లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 1278 కే.జి.లు దిగుబడి వచ్చింది. అలాగే ప్రాడక్షన్ కూడా గత సంవత్సరం వేరుశనగ 6.03 లక్షల మెట్రిక్ టన్లులు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 10.09 లక్షల మెట్రిక్ టన్లులకు పెరిగింది. గత సంవత్సరం మేజ్ హెక్టారుకు 6,604 కే.జి.లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 7,600 కే.జి.లకు పెరిగింది. ప్రాడక్షన్ విషయానికి వస్తే గత సంవత్సరం 16.53 లక్షల టన్లులు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం 22.77 లక్షల మెట్రిక్ టన్లులు అమాంతం పెరిగిపోతుందని అంచనా వేయడమైంది. గత సంవత్సరం రెడ్గామ్ 381 కే.జి.లు ఈ సంవత్సరం 662 కే.జి.లకు పెరిగిపోయింది. అలాగే, కాటన్ విషయంలో కూడా గత సంవత్సరం 563 cotton lints ఉంటే ఈ సంవత్సరం 627 శాతంకు పెరిగింది. చెరకు వంట గత సంవత్సరం 76,220 కే.జి.లు ఉంటే ఈ సంవత్సరం 81,600 కే.జి.లకు పెరిగింది. గత సంవత్సరానికి ఈ సంవత్సరానికి వరిలో 13 శాతం, వేరుశనగలో 40 శాతం, మొక్కజోన్లో 27 శాతం, కందిలో 4.5 శాతం, పత్తిలో 20 శాతం, చెరుకులో 2 శాతం ఉత్పత్తిలో పెరుగుదలను మనం సాధించాము.

అధ్యాత్మా, వరి విషయంలో ఈజిప్పులో ఒక హెక్టారుకి 8,920 కే.జి. ప్రాడక్షనిటీ వస్తే, మన దేశంలో సగటున 3,600 కిలోలు, పంజాబ్ 5,961 కిలోలు, తమిళనాడు 5,877 కిలోలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ 5,198 కె.జి.లు వస్తుంది. ఈ విధంగా దేశంలో మన రాష్ట్రం మూడవ స్థానంలో ఉన్నది. అంటే హెక్టారుకు 5.19 టన్లులు వస్తున్నది. నెల్లారులో సగటున 17 $\frac{1}{2}$ టన్లుల నుండి 8 $\frac{1}{2}$ టన్లులు, 9 టన్లులకు దిగుబడి పెరుగుతుంది. ఒక రకంగా అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్యాడీ దిగుబడిలో పోటీ పదుతున్నామని నేను చాలా సంతోషంగా తెలియజేస్తున్నాను. బడ్జెట్ విషయంలో కూడా గత సంవత్సరం కంటే మనం ఎక్కువగానే ప్రతిపాదించాము. 2018-19 సంవత్సరానికి గాను రూ.19,070.36 కోట్లు వ్యవసాయ రంగానికి పెట్టుకున్నాము. మెగాసీడ్ పార్క్ కు రూ.100 కోట్లు, సూక్ష్మ పోవకాలకు రూ.60 కోట్లు, కేటాయించాము. గత సంవత్సరం రూ.80 కోట్లలో సూక్ష్మ పోవక పదార్థాలు ఎక్కడైతే లోపం ఉన్నాయో, అవసరమైన మేరకు వారందరికి ఉచితంగా ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ విధంగా గతంలో కంటే ఈసంవత్సరం ఎక్కువగా కేటాయించుకున్నాము. భూసార పరీక్షలకు రూ.5.2 కోట్లు కేటాయించుకున్నాము.

మ.01.30

మెక్సిజేషన్స్కు గత సంవత్సరం కంటే రూ.258.16 కోట్లను ఎక్కువగా కేటాయించాము. అదేవిధంగా శిక్షణ కార్బుకమాలకు రూ.81.77 కోట్లు, పాలం పిలుస్తుంది, చంద్రస్న రైతు క్లైటాల కోసం రూ.12.58 కోట్లు, వ్యవసాయ రంగంలో సాంకేతికతను జోడించడానికి రూ.34.84 కోట్లు కేటాయించాము. అంతేకాకుండా, ఈ-మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ స్థిరుకు రూ.500 కోట్లు కేటాయిస్తున్నట్లు బడ్జెట్ ద్రవ్యంగంలోనే ఆర్థికశాఖమంత్రిగారు తెలియజేశారు.

అధ్యాం, సుమారు 76.2% జనాభా వ్యవసాయరంగంపై ఆధారపడి ఉండి కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యవసాయానికి అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. ఈరోజు ఈ-ట్రావ్ బుకింగ్ చేస్తున్నందువల్ల పూర్తిగా ఏ రైతు ఏ పంట ఎంత విస్తరంలో వేశారనేది తెలుసుకుంటూ ఇతర రాష్ట్రాలకంటే సాంకేతికతలో మనం ముందున్నాం. సాంకేతికతను వాడుకోవడంవల్ల 2016-17 సంవత్సరం కంటే 2017-18 సంవత్సరం ప్రతి పంటలో అదన్న దిగుబడి వచ్చిందనేది తెలుసుకోగలిగాం. భూసార పరిక్షలు చేసి సాయిల్ హెల్చర్కార్డులు అందచేసే విషయంలో భారతదేశంలో మనం మొదటిస్థానంలో ఉన్నాం. మొదటి విడుతలో 54.27 లక్షల మందికి మనం సాయిల్ హెల్చర్కార్డులను పంపిణీ చేశాం. ఇప్పుడు రెండవ దశా మళ్ళీ మొదలుపెట్టాం. ఈ మొదటి సంవత్సరం 10,11,000 భూసార పరిక్ష ఫలితాలు రైతులకు అందచేశారు. బిల్-మిలిండా గెట్స్ ఫౌండేషన్తో కూడా మనం ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాం. ఆధునిక సాంకేతికతను ఉనయోగించుకోవడానికి ఈరోజు మనం శిక్షణ కార్బుకమాలను కూడా మొదలుపెట్టామని మీ అందరికీ నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యాం, మనం సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని సరిగా వాడుకుని సాయిల్ హెల్చర్కార్డులో ఏ లోపాలు పొందుపరిచారో ఆవ్యాసాయదారులందరికి కూడా ఉచితంగా నూక్కు పోవకాలను అందచేస్తున్నాం. నూక్కుపోవకాలను 100% ఇచ్చే రాష్ట్రం మనదేనని తెలియజేస్తున్నాను. ఇవాళ ధనిక రాష్ట్రం, మిగులు రాష్ట్రమని చెప్పుకునే వాళ్ళెవరూ కూడా 100% నూక్కుపోవకాలను ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. రూ.421 కోట్లతో 10.43 లక్షల క్వింటాళ్ళ విత్తనాలను మనం సరఫరా చేశాం. విత్తనాల సరఫరాలో మన ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయశాఖకు CSI Nihilent E-Governance National Award వచ్చింది. అంతేగాకుండా, దీంటో మనం ప్రాంతాన్నిబట్టి అనేక రకాల సబ్జిక్షన్లు ఇస్తున్నాం. అంతేగాకుండా, దీర్ఘకాలికంగా కరువు ఉండే ప్రాంతమైన రాయలనీమ జిల్లా రైతులకు ఈ సంవత్సరం రూ.25.31 కోట్లు విలువగల 31,595 క్వింటాళ్ళ విత్తనాలు ఉచితంగా ఇప్పుడం జరిగింది. విత్తనాలకు సంబంధించి మోగా సీడ్ పార్క్ కు మనం ఇప్పటికే శంకుస్థాపన చేశాము. అలాగే, ప్రవంచంలోనే మొదటిస్థానంలో ఉన్న అయోవా సీడ్ పిసెర్చ్ విష్వవిద్యాలయంతో ఒప్పందం చేసుకున్నాము. దాంటో కూడా గ్రోండ్ లెవల్లో ఇన్క్రోప్ట్రాక్చర్ టేక్స్ చేసే విషయంలో కూడా మొదలుపెట్టామని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రెండవది, వరివంటకు నంబంధించింది. నెల్లూరులో వరి దిగుబడి ఎక్కువగా ఉండగా, ఆ తరువాతి స్థానంలో కృష్ణా, గుంటూరు ఉంటున్నాయి. అన్నింటికంటే విశాఖపట్టం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళంలో వరి దిగుబడి తక్కువగా ఉంది. దానిని పెంచడం కోసం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. మామూలు విత్తనాలు అన్నింటికి కూడా 33% నుంచి 50% కు నబ్బిదీని గిరిజన ప్రాంతాలలో పెంచాం. అలాగే వేరుశెనగ విత్తనాలకు 90% నబ్బిదీ ఇస్తున్నాం. దాదాపు శ్రీకాకుళంలో రబీలో 1.75 లక్షల ఎకరాల విస్తృతంలో మనం పంటలను ప్రోత్సహించి విత్తనాలను సరఫరా చేస్తున్నాం. విశాఖపట్టం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు మొదటి ప్రాధాన్యతనిచ్చి ముందుకు తీసుకుపోతున్నాం.

అధ్యక్షా, రసాయనిక ఎరువులు వాడడంలో మనం దేశంలోనే ఆరవ స్థానంలో ఉన్నాం. దానిని తగ్గించడానికి సాధ్యమైనంతవరకూ భూసార పరీక్షలు చేసి, రైతు ఏ ఎరువులు వాడాలి? ఏ సూక్ష్మప్రాప్తాలు వాడాలనే వివరాలను చెప్పినందువల్ల సుమారు రూ.223 కోట్ల మేర ఎరువుల కొనుగోలులో రైతులకు ఆదా వచ్చింది. కేంద్రానికి రూ.152 కోట్ల నబ్బిదీని ఆదా చేశాం. ఈ ప్రకృతి వ్యవసాయ పద్ధతుల్ని మనం ప్రోత్సహించడం ద్వారా కెమికల్ ఫ్రిలైజర్సు తగ్గించడంలో మనం ముందున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని అమలుచేయడంలో మన రాష్ట్రం ముందు నిలిచింది. మనం అనేక శిక్షణా కార్బుకమాలను పెట్టాం. మొన్న గుంటూరులో 5000 మందికి తోషిది రోజుల శిక్షణానిచ్చాము. జిల్లాలో కొద్ది కొద్ది మందితో శిక్షణా కార్బుకమాలు ఏర్పాటుచేయమని కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. సోము పీరాజగారు కూడా చెప్పారు. జిల్లాల్లో శిక్షణా కార్బుకమాలను ఏర్పాటుచేశాం. గ్రామాల్లో టి.విలు పెట్టి ప్రజలంటేవ్వు ఇచ్చే కార్బుకమాలు చేసుకుంటూ పోతున్నాం. కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు కొలు రైతుల గురించి మాట్లాడారు. తప్పనిసరిగా కొలు రైతులను ప్రోత్సహించాల్సిన బాధ్యత మనసై ఉంది. అయితే నమన్య ఏమిటంటే విత్తనం ఇచ్చినా, ఇన్ఫుల్ నబ్బిదీ ఇచ్చినా, తక్కువ వడ్డితో రుణాలిచ్చినా ఇవస్తు యాజమాన్యానికి, భూ ఆసామికి పెట్టున్నాయి. నిజంగా పెట్టుబడి పెట్టి, అదనంగా కొలు ఇస్తున్న రైతులకు కేంద్ర, రాష్ట్ర, ప్రభుత్వాలిచే ఏ లభ్య కూడా రావడంలేదు. దీనిని మనం గమనించిన తరువాత రూ.150 కోట్లు, రూ.200 కోట్లు రుణాలిచ్చాము. మొదటిసారిగా 7.60 లక్షల కొలు రైతులకు రూ.2692 కోట్లు రుణాలను మనం అందచేశాము. ఏ విధంగా అంటే లోన్ ఎలిజిబిలిటీ నర్షిఫికేట్ LEC లు, COC లు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎవరైతే సాగుచేస్తున్నారో వారికి కల్పివేష్ట నర్షిఫికేట్ ఇచ్చాం. అంతేగాకుండా, ఎన్వార్బినిల్లో ష్టైల్ లెవల్ బ్యాంకర్స్ కమిటీ మీటింగ్లో, కొలు రైతులకు మొత్తం టార్గెట్లో 10% రుణాలు పెంచకపోతే కుదరదని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్ఫురంగా చెప్పడం జరిగింది. అందువల్ల ఈరోజు మనం కొలు రైతులకు రూ. 2692 కోట్లు రుణాలను ఇచ్చాం. రైతులకు వ్యవసాయ రుణాలు ఇచ్చే దాంట్లో కూడా ఆల్ఫోస్ట్ ఖరీఫలో 2017-18 సంవత్సరంలో మనం రూ. 63,106 కోట్లు రుణాలివ్వాలని మనం లక్ష్యం నిర్దేశించుకోగా, అందులో రూ.61,041 కోట్లు అంటే 97% మన లక్ష్యాన్ని సాధించామని తెలియజేస్తున్నాను. రూ.24,365 కోట్లు వరకూ దీర్ఘకాలిక రుణాలు ఉంటే గరిష్టంగా రూ.20,000 కోట్లు వరకూ మనం అందించగలిగాము.

అధ్యాం, గత సంవత్సరం వ్యవసాయ యాంటీకరణకు రూ. 146.63 కోట్లు కేటాయిస్తే ఈ సంవత్సరం రూ.258.16 కోట్లు కేటాయించాము. కష్టమ్మ ప్రైరింగ్ సెంటర్స్ ను బాగా ప్రోత్సహిస్తున్నాము. ప్రభుత్వం, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంలో (ప్రైవేట్ మోడల్లో) కూడా కంపెనీలు ముందుకు వస్తే మనం 50% ఇచ్చి, కంపెనీలు 50శాతం నబ్బీడీ అందచేసి రైతులు వారికి అవసరమైన యంత్రాలను ఉపయోగించుకునే విధంగా మనం ప్రోత్సహిస్తున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఊఐబ్రైజేషన్స్ కు అంటే టెలిఫోన్ చేస్తే అద్భుత్తీలు ఏ విధంగా ప్రయాణికుని దగ్గరకు వస్తాయో అటువంటి వధ్యతులను వ్యవసాయంలో కూడా చేయాలనుకున్నారు.

మ.01.40

ఊఐబ్రైజేషన్ సిస్టమ్సు మనం మొదటగా తూర్పు గోదావరి, వశిష్ఠ గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలలో మొదలుపెట్టాం. దీనిని బట్టి వచ్చే సంవత్సరం రాష్ట్రమంతటా కూడా ఇంస్టిమెంట్ చేయాలని ప్లాన్ చేస్తున్నాం. ఈ రోజు రైతు రథం పథకం క్రింద 12,277 ట్రాక్టర్లు ఇచ్చాం. టూ పీలర్కి అయితే 1.5 లక్షలు, రోటాపేటర్కి 2 లక్షలు, ఫార్ పీల డ్రైవర్ ట్రాక్టరుకు రూ.2 లక్షల చౌప్పున రాయితీ ఇచ్చాం. ఈ రోజు ఎన్ని, ఎష్టిల కుర్రాళ్లు ఎవరైతే డ్రైవర్గా ఉన్నారో వాళ్లే ట్రాక్టర్లకు ఓనర్లు అయ్యే పరిస్థితి ఈ రోజు వచ్చేసిందని నేను మీ అందరికీ మనని చేసుకుంటున్నాను. అగ్రి బిజినెస్ కోసం మనం రాష్ట్రం విభజన జరిగిన తరువాత వ్యవసాయ పనిముట్లు తయారు చేసే కంపెనీలన్నీ తెలంగాణాలోనో, బయట రాష్ట్రాలైన కర్కూటక, తమిళనాడులో ఉండిపోయినవి. దాని కోసం మనమొక సమావేశం ఏర్పాటు చేశాం. ఈ రోజు కోన్సి కంపెనీలు ముందుకు వచ్చి, పెట్టుబడులు మన దగ్గర పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది. మైక్రో స్టోర్స్ కి సంబంధించి, మైక్రో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి, 11 కంపెనీలు ముందుకొచ్చాయి. అగ్రికల్చర్ ఇంస్టిమెంట్, ఇన్స్ట్రుమెంట్ తయారు చేయడానికి రెండు కంపెనీలు ముందుకు వచ్చాయి. వాళ్లకు కూడా ఏవీపాపిని అవసరమైన ల్యాండ్ కూడా చూపించే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ విధంగా మనం ఈ రోజు ఉదాహరణకి ప్రకృతి వ్యవసాయంలో మనమేదైతే చేస్తున్నామో 1,63,000 ఎకరాలలో 399 కష్టర్స్లో ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తున్నాం. దానికి **UNEP (United Nations Environmental Program) అనే అంతర్జాతీయ సంస్థ ముందుకు రావడం, IFO ముందుకు రావడం, ప్రైమ్జి ఫాండెషన్ రూ.100కోట్లు ఇవ్వడానికి ముందుకు రావడం జరిగింది. మనం పర్టీసెంట్ ఆఫీసుకు కూడా ప్రారంభోత్సవం చేశామని మీ అందరికి నేను తెలియచేస్తున్నాను. ఈ రోజు APDMP ఆంధ్రప్రదేశ్ కరపు నివారణ ప్రోగ్రామ్లో కూడా ఇంచు మించు రూ.1,042కోట్లు IFAD (**International Fund for Agricultural Development**) 50 శాతం భరించేటట్లు, మిగతాది రాష్ట్రప్రభుత్వం NREGS కలిపి ఈ రోజు పథాడ్ నుంచి రూ.500 కోట్లు ఇస్తుంది. అంతర్జాతీయ వ్యవసాయ అభివృద్ధి నిధి నుంచి దానికి మొత్తం రూ.1,042కోట్లు, 5 సంవత్సరాల్లో రాయలనీమ జిల్లాలో ఈనాడు ప్రకాశం జిల్లాని 1,65,000 కరపు ప్రాంతాలలోని కుటుంబాలని ఆదుకోవడానికి, వాళ్లకి ప్రోత్సాహామిచ్చేందుకు కూడా అట్లెడీ కార్బన్ మం మొదలైపోయిందని చెప్పి మీ అందరికి నేను తెలియచేస్తున్నాను.**

రెండవది APIIATP (Andhra Pradesh Integrated Irrigation and Agriculture Transformation Project) మొత్తం రూ.1,600లకోట్లతో వరల్డ్ బ్యాంక్ ఫండ్ నుంచి 6 సంవత్సరాలలో మొత్తం రూ.1,600లకోట్లు మనం ఖర్చు పెట్టబోతున్నాం. దాంట్లో రూ.450 కోట్లు అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్మెంటుకి కేటాయింపు ఉంది. మిగతాది ఇరిగేసన్ కి కేటాయిస్తున్నారు. ఈ 6 సంవత్సరాలలో అగ్రికల్చర్ లో రూ.450కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాం. ప్రీంక్రియా ద్వారా డ్రైష్ ఇరిగేసన్ ను మనం ప్రోత్సహిస్తున్నాం. **PMKSY programme (Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana)** ద్వారా ప్రతి పాలానికి సిరు అనే కార్బుకమాన్ని మనం టేక్సు చేస్తున్నాం. కరువు మండలాల విషయానికోచ్చేసరికి రాష్ట్రం మొత్తంలో 98 కరువు మండలాలను మనం ప్రకటించాం. తీవ్ర కరువు మండలాలు 63గా గుర్తించినాము. దానిలో ప్రకాశం జిల్లాలో 55 మండలాలు, సెల్కూరు జిల్లాలో 15 మండలాలు, అనంతపురం జిల్లాలో 15, కడవ జిల్లాలో 12, విజయనగరం జిల్లాలో 1 మండలాన్ని గుర్తించాము. ఈ రభీ సీజన్లో 1,26,000హెక్టార్లలో జరిగిన పంట నష్టం క్రింద రూ.129.78కోట్లు వాళ్ళకి పెట్టబడి రాయితీ ఇవ్వడానికి ఒక ప్రపాజల్ ఇవ్వడం జరిగింది. దీనికోసం ఇన్స్పెక్టర్ నిర్మించి ఇంచుమించు రూ.106కోట్లు కేవలం విశాఖపట్టణం, విజయనగరం జిల్లాలకు ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే అక్కడ వరి దిగుబడి 33 శాతం కంటే తక్కువ వచ్చింది కాబట్టి ఆ జిల్లాల్లో రూ.106.482కోట్లుగా మేము అంచనాలు తయారు చేసిన విషయాన్ని మీకు తెలియచేస్తున్నాను. రుణ మాఫీ విషయానికోచ్చేటప్పటికి సోదరులు చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం థర్డ్ ఇన్స్టాల్మెంట్ మనం రూ.3,600కోట్లుగా అంచనా వేశాం. అయితే ఇప్పటి వరకు క్లెయిమ్సు రూ.3,300కోట్లు వచ్చాయి. వాటిలో ఆల్ఫోన్సో సేననుకోవడం రూ.3,100కోట్లు మనం రిలీజ్ చేశాం. ఎప్పటిక్కుడు మనకు వచ్చిన క్లెయిమ్సులకు మనం ఫండ్ రిలీజ్ చేసుకుంటూ పోతున్నాము. అవసరమయినప్పుడు మేము విజయ బ్యాంకు నుంచి కూడా రూ.1,000కోట్లు అప్పు తెచ్చి, రుణ మాఫీలో రైతులకిచ్చిన విషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. పైనాన్నియల్ సిచ్యూర్టీ ఎలా ఉన్న కూడా రుణమాఫీ విషయంలో రాజీవడకుండా మేము వాళ్ళకు రుణ మాఫీని అమలుచేసుకుంటూ పోతున్నాం. ఇంకా 4th and 5th instalments బకాయిలు ఉన్నాయి. దానికి మనం 10 శాతం వడ్డితో ఇస్తున్నాం. బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసినా 6, 7 శాతం వస్తుంది. ఈ రోజు 10 శాతం ఇంట్రో కలిపి ఇస్తున్నాం. అందుకే రూ.4,100కోట్లు 4th instalment కోసం అంటే 27 లక్షల మంది రైతులకు దాదాపు రూ.4,000కోట్లు ఇవ్వడానికి బడ్జెట్లో కేటాయించిన విషయాన్ని మీ ద్వారా సభకు తెలియచేస్తున్నాను. కొంత మంది రోడ్స్‌పై తిరుగుతూ ఎప్పరికి రుణ మాఫీ చేయలేదని చెబున్నారు. ప్రతి ఇంటికి, ఆయన తెలుగుదేశమా, పైకాపానా, వామపక్షమా, బి.ఐ.పి.నా అనేది చూడకుండా నూరు శాతం ఎవరికి అర్థత ఉంటే వాళ్ళందరికి కూడా ఈ రోజు రుణమాఫీ ద్వారా డబ్బులిస్తున్నాం. అది వాళ్ల పార్టీలో వెనక ఆయన చుట్టూ ఉండే వాళ్లని అడిగినా కూడా ఎవరెవరి అకొంటులో ఈ మూడు ఇన్స్టాల్మెంట్లు వచ్చాయా తెలుసుకోవచ్చని సేను తెలియచేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ సహాయక కార్బన్లాపాలు / వ్యధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులవై లఘు చర్చ కొనసాగింపు

అదేవిధంగా, ఇన్ఫుట సబ్సిడీ వచ్చేటవ్వటికి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దిశించిన దానికంటే ఎక్కువ ఇస్తున్నాం. ఇప్పుడు వరికి రూ.13,500 హెక్టారుకి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఫిక్స్ చేసింది. మనం రూ.15,000 చేశాం. మొక్కజోన్సుకి రూ.6,500 చేస్తే మనం రూ.12,500 అంటున్నాం. వేరుషగకు రూ.6,500 ఉంటే మనం రూ.15,000 అంటున్నాం. అవరాలకి రూ.6,500 ఉంటే మనం రూ.10,000, జొన్సుకి రూ.6,500 ఉంటే మనం రూ.12,500, వత్తికి రూ.6,500 ఉంటే మనం రూ.15,000, సన్ ఫ్లాపర్కి రూ.6,500 ఉంటే మనం రూ.10,000లు మద్దతు ధరగా ఇస్తున్నాం. ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దిశించిన దానికంటే, ఎక్కువ మనం చేసుకుంటూ పోతున్నామని మీ ద్వారా తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు 2017-18 సంవత్సరంలో రూ.1904.63 కోట్లు ప్రకృతి వైపరిత్యాలకు సంబంధించి పెట్లుబడి రాయితీ మొత్తాలను 16,38,000ల మంది రైతులకి డైరెక్టగా వాళ్ల అక్కాంటుకి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశాం. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో పెట్లుబడి రాయితీ క్రింద మొత్తం రైతాంగానికి ఇప్పటి వరకు రూ.3,050కోట్లు ఇచ్చాము. ఇదేమీ చిన్న విషయం కాదు. రూ.3,050 కోట్లు వాళ్లకి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసిన విషయాన్ని మీ అందరికీ తెలియచేసున్నాను. అదేవిధంగా, ఇన్స్ట్రోన్స్‌లో కూడా 2016-17 సంవత్సరానికి రూ.819కోట్లు 8.89 లక్షల మంది రైతులకు జమ చేశాం. ఆ విధంగా ఏ ప్రోగ్రామ్సు చూసినా... ఉదాహరణకి, ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో రైతుల వంటలను కొనుగోలు చేయడానికి అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నిధులు కాకుండా మనం రూ.2,075కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. మనం 5 సంవత్సరాలు పెనక్కి పోతే 2014 సంవత్సరానికి ముందు 5 సంవత్సరాలకు కలిపి 23 జిల్లాలకు రూ.340కోట్లు ఖర్చు పెడితే, 13 జిల్లాలకి ఈ మూడున్నర-నాలుగు సంవత్సరాలలో మనం రూ.2,075కోట్లు మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ ఫండ్ క్రింద మనం ఎప్పటిక్కుడు పైనాన్ నుంచి డ్రా చేసి న్యూపోయిన రైతులను ఆదుకున్న విషయాన్ని మీ అందరికి తెలియచేసున్నాను. ప్రకృతి వ్యవసాయంలో UNEP, FAO, ICRAF, Canya-siag అమెరికా వంటి సంస్థలు సేచురల్ ఫార్మింగ్ విషయంలో శాస్త్రీయ వరిశోధనలు జరపడానికి కూడా మన రాష్ట్రానికి రావడం నిజంగా మోడల్గా ఉంది. ఈ రోజు ప్రపంచ స్థాయి అంతర్జాతీయ సంస్థ సేచురల్ ఫార్మింగ్ విషయంలో మనల్ని గుర్తిస్తుందంటే ఇది అందరం సంతోషపడవలసిన విషయం.

మ.01.50

అధ్యక్ష, అదే విధంగా ఉద్యానవన శాఖలో ఈ సంవత్సరం 2017-18 పూర్తయిపోయింది. మైక్రో ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు బిందు సేద్యం తుంపర్ల సేద్యంలో డ్రైవ్ అండ్ స్ట్రైంక్లర్ పద్ధతులను వాడడం వల్ల గత సంవత్సరం డ్రైవ్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు మొదటి స్థానం వచ్చింది. స్ట్రైంక్లర్లో రెండవ స్థానం వచ్చింది. నాకు తెలిసిన సమాచారం ఏమిటంటే, ఈ సంవత్సరం డ్రైవ్ అండ్ స్ట్రైంక్లర్ మైక్రో ఇరిగేషన్ ఎమ్పాపి క్రింద టోటల్గా ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో నిలచిందని సమాచారం ఉంది. ఇది చిన్న విషయం కాదని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. దానిలో 60:40 రేషియో పెట్టాలి. ఈ విషయం గురించి గతంలో కూడా ప్రస్తావించాను. కేంద్రప్రభుత్వం రూ.400 కోట్లు ఇస్తే మనం రూ.720 కోట్లు కేటాయించబట్టి మొత్తం రూ.1160 కోట్లు పై చిలకు చిల్లర ఎమ్.బి.పి క్రింద మనం ఖర్చు

పెదుతున్నాము. 40 లక్షల ఎకరాలలో మనం హర్షికల్చర్ క్రింద వ్యవసాయం చేస్తున్నాము. దానిని కోటి ఎకరాలకు తీసుకువెళ్లాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు టార్డెట్‌గా పెట్టారు. అందులో 20 లక్షల పై చిలకు ఎకరాల్లో బిందుతుంపర సేద్యం చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం దాదాపు 3.50 లక్షల ఎకరాలు ఎమ్పవి క్రింద వీటిర్ణాన్ని పెంచిన విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో హర్షికల్చర్లో 244 లక్షల మెట్రిక్ టన్లుల ఉత్పత్తిని సాధించుకున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మిరు, కోకో, నిమ్మ ఆయుర్వేదమ్, బోష్వాయి, టమాటా ఉత్పత్తిలో ప్రథమస్థానంలో ఉన్నాం. జీడిమామిడి, మామిడి, బత్తాయిలో ద్వీతీయ స్థానంలో ఉన్నాం. సుగంధ ద్రవ్యాలు, ప్రైసెన్స్ లో దేశంలో మనం అగ్రస్థానంలో ఉన్నామని, ఈ సంవత్సరం గ్రోత్ కూడా సేవనల యావరేష్ కంటే దాదాపుగా రెండు, మూడు శాతం ఎక్కువగా ముందుకు పోతున్నామని కూడా తమరి ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఎలక్ష్మీ హమీ ఇవ్వకుండానే ఈ బుఱి ఉపశమనంలో భాగంగా దాదాపుగా రూ.384కోట్ల గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు హర్షికల్చర్ రైతులకు బుఱి విముక్తి చేసిన విషయాన్ని తమ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పిఎమ్ కెవన్స్‌లో ఏవైతే ప్రోగ్రామ్స్ ఉన్నాయో కేంద్రం, రాష్ట్రం రెండూ కలిసి బుఱి విముక్తి చేసినా, ఎనిటి మెకానిజేషన్ అయినా కేంద్రప్రభుత్వం మైకోన్యూటియంట్స్ కి నూరు శాతం ఇచ్చేదయినా ఇవస్ని 100 శాతం రాష్ట్రప్రభుత్వ నిధుల నుండి కేంద్రం ఇవ్వాల్సిన దాని కంటే ఎక్కువ ఇచ్చినా, తక్కువ ఇచ్చినా అంతకంటే ఎక్కువ నిధులు మనం కేటాయించుకుంటున్నాము. అనేక ప్రోగ్రామ్స్ కి కేంద్రానికి సంబంధం లేకుండా వంద శాతం మనం ఖర్చు పెదుతున్నాము.

అధ్యక్షా, ఈరోజు ఈ పిఎమ్ కెయస్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 2017-18 సంవత్సరంలో 5.16 లక్షల ఎకరాలు మనం టార్డెట్‌గా పెట్టుకున్నాము. ఇష్టటి వరకూ 3.80 లక్షల ఎకరాలలో ఎమ్.ఐ.పి మనము ఇంస్టిమ్యూట్ ఇస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే పాలీహాన్ అండ్ ప్రైవేట్ హోస్పిట్ లను కూడా మనం ప్రోత్సహిస్తున్నాము. కూరగాయలు, పూల ఉత్పత్తి కోసం ఇంచుమించుగా 4.50 లక్షల చదరపు మీటర్లలలో పాలీహాన్, ప్రైవేట్ నంటిని ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా తీగజాతి కూరలు ట్రెల్లిస్, టమాటా, mulching type crops ఇవస్ని దాదాపు నూతన సాగు పద్ధతులలో 30 శాతం ప్రాడక్షన్ సాధించి నికర ఆదాయం పెరిగేటట్లుగా ప్రోత్సహిస్తున్నామని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈరోజు వంట నాణ్యత పెంచడం కోసం 45,000 టన్లు కోల్డ్ స్టోరేజీ కెపాసిటీ మనకు ఉంది. 48,000 టన్లు ప్యాకింగ్ సామర్ధ్యం కలిగిన ప్యాక్ హోస్పిట్ లను మనకు ఉన్నాయి. పీటికి కూడా మనం సబ్విడ్చిలు ఇచ్చి ప్రోత్సహిస్తున్నాము. ఈరోజు మనం కోల్డ్ షైన్ కార్బోరేషన్ ఒకటి క్రియేట్ చేశాం. SPV కూడా ఫామ్ చేశాం. దానికి ప్రైవేట్ పెట్టుబడులు, కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన సబ్విడ్చిలు మొత్తం కలిపి ఎక్కడ ఏ రైతు వంటలకి ఏ కోల్డ్ స్టోరేజ్ యూనిట్ కావాలో వాటిని కూడా మనం ప్రోత్సహిస్తున్నాం. అదే విధంగా food processing units కూడా మన రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున వస్తున్నాయని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. రైతు ఉత్పత్తి సంఘాలను కూడా Private Public

Partnership Integrated Horticulture Development (PPPIHD) లో కూడా దాదాపుగా రూ.385కోట్లు ప్రతిపాదనలు అనులు చేసే దానికి సిద్ధపడుతున్నామని మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం వివరితమైన వర్షాబావ పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు రాయలసీమ, ప్రకాశం ప్రాంతాలలో మామిడి, నిమ్మ చెట్లు ఎండిపోతున్నాయని, ఈ రెండు నెలలలో చెట్లు ఎండిపోతే మరలా మొక్కలు నాటుకుని వంట రావడానికి 4 నుండి 5 సంవత్సరాల కాలం పడుతుందని రైతులు సిళ్ళకోసం అడిగితే, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వాటర్ ట్రాన్స్ఫర్ చేసి గత సంవత్సరం ఆ చెట్లను కాపాడాము. ఈరోజు నిమ్మరేటు చూసుకుంటే బస్తా రూ.6,000 నుండి రూ.8,000 వరకూ ఉంది. మొన్నటి వరకూ బస్తా రూ.2,000 నుండి రూ.3,000 వరకూ ఉండేది. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు రావడం వలన గతంలో ఆ చెట్లు బ్రతకటం వలన నిమ్మరైతుకు మంచి ఫలితాలు వచ్చాయని వారు చాలా సంతోషిస్తారు వాక్కం చేశారనే ఆ విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, సిళ్ళ ఇరిగేప్పన కెనాల్స్ ద్వారా ఇస్టే ఎకరాకు, సరిపోయే సీటిని, ట్రైప్ అండ్ స్ట్రోంక్లర్ ద్వారా అయితే ఓఎకరాలకు వాడుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈరోజు విజయవాడ, విజయనగరంలో ప్యాక్ హాస్టలు పెట్టినందువలన నువ్వర్ధరేఖ మామిడిని సౌత్కోరియాకు, అనంతపురం పెనుగొండలో పండిస్తున్న కూరగాయలను, హిందూపూర్ లో పండిస్తున్న గులాబీలను ఇతర దేశాలకు మనం ఎగుమతి చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. అనంతపురం గార్లదిస్కోలో కూడా బిగ్ బాస్కెట్ ప్యాక్ హాస్టలు ఏర్పాటు చేశాం. వాటిని కూడా ఎగుమతి చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. గల్ఫ్, ఇరాక్, ఇరాన్ దేశాలకి కడప, అనంతపురం నుంచి 2001 మెట్రిక్ టన్లు అరటి పండ్లను కూడా ఎగుమతి చేసిన విషయాన్ని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. **Market Intervention Scheme** ద్వారా అవసరమైనప్పుడు వంటలని ఆదుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. హర్షికల్పర్ లో మనం ఇతర రాష్ట్రాల కంటే చాలా ముందున్నామని తమరి ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, సెరికల్పర్ పట్టు దారం ఉత్సత్తులో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలో రెండవ స్థానంలో ఉంది. అదే విధంగా ఈరోజు పట్టు పరిక్రమ ద్వారా రైతుకు సాలీన ఒక ఎకరాకు 1,25,000 సికర ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. దీనికి ఇంచుమించు 10,648 ఎకరాలు సాగుచేస్తున్నారు. మల్టారీ నాటడం ద్వారా 93,537 ఎకరాలకి మల్టారీ విస్తరం పెంచడం జరిగింది. 47,137 మెట్రిక్ టన్లు పట్టు మనం ఉత్సత్తు చేస్తున్నాము. ఈ సెరికల్పర్ వలన రూ.840.69కోట్లు విలువైన స్థాల ఆదాయం మనకు వస్తుంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఈరోజు అగ్రికల్చర్ లో మనం ఎక్కడా రాజీ పడకుండా చేస్తున్నామని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. దేశంలో యావరేజ్ గ్రోట్ రేటు కంటే **abnormal difference** లో ముందుకు పోతున్నాము. వాళ్ళకి, మనకి పాంతన లేని వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్లో ఈరోజు గ్రోట్ రేటు మనం సాధించుకుంటూ అనేక రంగాల్లో మనం మొదటిస్థానంలోనూ లేదా రెండస్థానంలోనూ ఉన్నామంటే అది ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న ప్రత్యేక శ్రద్ధ లని తెలియజేస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, రైతాంగానికి ఈరోజు వంట దిగుబడులు వివరితంగా వచ్చాయి. మనం ఉపయోగించే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వలన వంటలు ఎండిపోకుండా కాపాడుకుంటున్నాము. ఎమ్.పి.పి.గాసి అనేక రకాల వాటర్ మేనేజ్మెంట్ పిటన్నింటి వలన ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో వంటలు ఎండిపోకుండా వచ్చాయి. ప్రాడక్స్, ప్రాడక్సిపెరిగింది. ఏ వంటలు ఎప్పుడు వేసుకోవాలి, ఎప్పుడు తగ్గించాలని, కొంత మంది సౌదరులు చెప్పారు. మనం అగ్రివాహ్ క్రింద ఎప్పటిక్కుడు వాచ్ చేస్తున్నాము. గత సంవత్సరం వత్తి రేటు వడిపోతుందని విస్తీర్ణం తగ్గించాలంటే 1.5 లక్షల పొక్కార్లు మనం వేరే వంటలు వేయడానికి సభ్యుడీలు ఇచ్చి ప్రోత్సహించాం. ప్రభుత్వం ఎప్పటిక్కుడు వంటల విషయంలో కీలకపాత్ర పాపిస్తుంది. దానిని అందిపుచ్చుకునే దానిలో ప్రజాప్రతినిధులు కూడా ముందుండాలి. రైతులకు సాయం చేయడానికి మనమంతా కల్పికింగ్ గా ముందుకు పోవాలని కోరుకుంటూ శేలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.02.00

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: (శ్రీ సి.పోచ్ ఆదినారాయణ రెడ్డి) మిస్టర్ గారు 10 నిమువముల సమయం ఉంది రిప్పె ఇస్తారా?

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: (మైకు లేదు) సార్, ఒక్క మాట. నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశమివ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: శ్రీనివాసరెడ్డి గారూ కూర్చోండి. మీరు డైరెక్టగా మిస్టర్ గారినే నేను ఒక రిప్పె అని అడిగిస్తే ఎలా? ఇప్పటికి సమయం దెండు గంటలు అయింది. ఇంకా 10 నిమువముల సమయం ఉంది. ఈ రోజు రిప్పె తీసుకోవడమా? రేపు రిప్పె తీసుకుని అమరావతికి సంబంధించిన అంశంపై చర్చకు వెళ్ళడమా? మిస్టర్ గారు మీరు ఇప్పుడు మాట్లాడతారా?

శ్రీ సి.పోచ్ ఆదినారాయణ రెడ్డి: సార్ అన్ని విషయాలు మాట్లాడాలంటే సమయం పడుతుంది సార్. అందులో కేవలం రైతు బజార్ల గురించి అయితే వది నిమువముల సమయం నరిపోతుంది సార్, ఇంకా మత్స్యాఖ, పశుసంవర్ధక శాఖలకు సంబంధించిన అనుబంధం కూడా ఉంది సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: హూర్టి చేసేద్దామా..

శ్రీ సి.పోచ్ ఆదినారాయణ రెడ్డి: రేపు అమరావతికి సంబంధించిన చర్చ అంటున్నారు కద సార్.. ఇప్పుడు శూర్టి చేసేద్దామా..

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: మీరు రేపు రిప్పె ఇచ్చి తరువాత అమరావతికి సంబంధించిన అంశంపై చర్చను చేపట్టాలి. మీరు త్వరగా రిప్పె ఇచ్చిన తరువాత అమరావతికి సంబంధించిన చర్చను చేపడడాము.

శ్రీ సి.పోచ్ ఆదినారాయణ రెడ్డి: సరే సార్.

వ్యవసాయ సహాయక కార్యకర్తలాపాలు / వ్యాధి / అనావ్యాప్తినిరోధన, రైతు బజారులపై లఘు చర్చకొనసాగింపు

మిశ్సర్ డెఫ్యూటీ షైర్క్స్: వీఎస్‌గారు ఏం చేద్దామంటారు..

శ్రీ పయ్యానుల కేశవ్: సార్, రేపు పెట్టుకుండాం సార్.

మిశ్సర్ డెఫ్యూటీ షైర్క్స్: ఇప్పుడు సమయం రెండు గంటలు అయింది. రేపు మీరు ముందుగా రిప్లై ఇచ్చిన తరువాత, అమరావతికి సంబంధించిన అంశాన్ని చర్చించాలి. ఓ.కె.నా.

శ్రీ ని.పౌత్: ఆదినారాయణ రెడ్డి: అలాగే సార్.

మిశ్సర్ డెఫ్యూటీ షైర్క్స్: యండపల్లి శ్రీనివాసునులు రెడ్డి గారు మీ సందేహాల్ని రేపు అడగండి.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అలాగే సార్.

మిశ్సర్ డెఫ్యూటీ షైర్క్స్: తిరిగి రేపు 03 ఏప్రిల్ 2018 నాడు ఉదయం 10.00లకు సమావేశమగుటకు నభను వాయిదా వేయడమైనది.

(The House then adjourned at 02.01 p.m. to meet again at 10.00 a.m. on Tuesday, the 3rd April, 2018.)

**“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Council and printed at the AP Legislative Assembly Press,
Velagapudi, Amaravati.**